

DRVO

tehnika nameštaj

broj 53 ■ godina XIV ■ januar 2017. ■ cena 300 dinara ■ godišnja pretplata 1980 dinara ■ za inostranstvo 50 evra

simpo Nameštaj sa dušom

*From nature
with compliments.*

Vaš partner i najpouzdaniji dobavljač masivne bukve

MicroTri d.o.o.; Karađorđeva 65; 11000 Beograd; Srbija
Tel +381 11 2621 689; Fax +381 11 2632 297
Email: timber@microtri.rs
www.microtri.rs

- nameštaj po meri, projektovanje i opremanje prostora
- univer, radne ploče, medijapan, lesomit, špreploče
- obrada na CNC mašini
- krivolinijska sečenja i kantovanje
- okov i galanterija
- furniranje po želji kupca
- veliki izbor furnira
- unutrašnja vrata savremenog dizajna

 AGACIJA

Novi Beograd

Tošin bunar 232g

tel/fax. 011 319 0974, 319 2600

Batajnica

Majora Zorana Radosavljevića 370

tel/fax. 011 848 8218, 377 4699

Batajnički drum 303

(Auto-put Beograd-Novi Sad)

www.agacija.com

DRVOtehnika

Revijalni časopis za poslovnu saradnju, marketing, tržište, ekologiju i tehnologiju u preradi drveta, proizvodnji nameštaja, šumarstvu i graditeljstvu

Časopis izlazi tromesečno

Osnivač i izdavač

EKOpress Blagojević d.o.o.

NOVI BEOGRAD

Antifašističke borbe 22, lokal 22

Tel/fax: +381 (0) 11 213 95 84, 311 06 39

www.drvotehnika.com

e-mail: office@drvotehnika.com

Godišnja pretplata 1.980 dinara

Pretplata za inostranstvo 50 evra

Izdavački savet

- Dragan Bojović, UNIDAS, Beograd
- Božo Janković, ENTERIJER Janković, Novi Sad
- Vladislav Jokić, XILIA, Beograd
- Stevan Kiš, EuroTehno, Sremska Kamenica
- Radoš Marić, MARIĆ, Čačak
- Rajko Marić, MICROTRI, Beograd
- Dr Živka Meloska, Šumarski fakultet Skoplje
- Dr Goran Milić, Šumarski fakultet Beograd
- Golub Nikolić, NIGOS elektronik, Niš
- Zvonko Petković, vanr. prof. FPU Beograd
- Dragan Petronijević, MOCA, Jablanica
- Dr Zdravko Popović, Šumarski fakultet, Beograd
- Tomislav Rabrenović, DRVOPROMET, Ivanjica
- Gradimir Simijonović, TOPLICA DRVO, Beograd
- Vesna Spahn, WEINIG, MW Group, Kruševac
- Mr Borisav Todorović, BMSK, Beograd
- Milorad Žarković, ORAGO TERMO-T, Hrtkovci

Redakcija

- Mr Dragojlo Blagojević, direktor, glavni i odgovorni urednik
- Zoran Perović, tehnički urednik
- Nemanja Jokić, saradnik

Stručni konsultant

- Dipl. ing. Dobrivoje Gavović
- Snežana Marjanović d.i.a. AMBIENTE, Čačak

Uplate za pretplatu, marketinške

i druge usluge izvršiti na tekući račun broj

160-176289-53, BANCA INTESA ad Beograd

Devizni račun - IBAN: RS35160005010001291720

Rukopisi i fotografije se ne vraćaju

Redakcija se ne mora slagati sa mišljenjem autora i izjavama sagovornika

Redakcija ne preuzima odgovornost za sadržaj reklamnih poruka, niti za informacije u autorskim tekstovima

Priprema, štampa i distribucija

EKOpress Blagojević d.o.o.

Registarski broj APR: NV000356

CIP – Katalogizacija u publikaciji

Narodna biblioteka Srbije, Beograd

ISSN 1451-5121

COBISS.SR-ID 112598028

Stubac za urednika

Uspeh i zavist

Dragojlo Blagojević

Uz iskrene želje za dobro zdravlje, sreću i uspešno poslovanje u Novoj godini, našim čitaocima i ovoga puta nudimo obilje informacija iz oblasti tehnologije, mašina, opreme, repromaterijala i tržišta vezanog za preradu drveta i proizvodnju nameštaja. Tradicionalno u januarском izdanju opširno pišemo o Sajmu nameštaja koji je održan polovinom proteklog novembra. Pišemo o sajamskim priznanjima, nagrađenim eksponatima i firmama, a objavljujemo neke stavove i sugestije dvadesetak privrednika, uvereni da za organizatore Sajma nameštaja ova razmišljanja mogu biti predmet razmatranja... Prema zvaničnom saopštenju Sajam je u svim segmentima zabeležio bolji rezultat nego 2015. godine kada su implementirane nove strategije i koncept. Ova manifestacija, tvrde zvaničnici, sada ima jači poslovni segment, pa na Beogradskom sajmu ističu želju da, posle Kelna i Milana, budemo treći sajam u Evropi... Novi koncept Sajma nameštaja je uistinu potvrđen, pa se za samo šest sajamskih dana, stekao utisak da bi Beogradski sajam mogao biti generator privrednih dešavanja u oblasti proizvodnje nameštaja, da bi mogao otvoriti nove poslovne aranžmane i podsticaj izvoza.

Drvena industrija je jedna od retkih privrednih grana koja u našoj zemlji beleži pozitivne rezultate, a proizvođači nameštaja iz Srbije kontinuirano ostvaruju suficit i oslanjajući se na domaće sirovine, izvoze finalne proizvode na zahtevna tržišta. A o vitalnosti drvne industrije svedoči poznati proizvođač nameštaja SIMPO koji se posle niza problema ponovo uzdiže na domaćem i stranom tržištu. Preporučujemo tekst: *Pobeđuje ko se usuđuje...* Uz novine i unapređenje koncepta, sajamska manifestacija je zadržala već dugu tradiciju, po kojoj sajmovi nisu samo poslovnog, već izložbeno prodajnog karaktera, što je posebno bilo primamljivo za posetioce i kupce, kojima je većina izlagača nudila sajamski popust...

Raduje nas što imamo priliku da našim čitaocima ponudimo seriju tekstova iz oblasti psihologije i psihoterapije, posebno što će to biti psihološke teme iz oblasti rada, poslovnog komuniciranja i ličnog razvoja. U tom smislu naša sagovornica će biti mlada i uspešna žena, Ivana Paunović, psihoterapeut-edukator, pa smo uvereni da će teme iz oblasti poslovne psihologije interesovati naše čitaoce. Ovoga puta ćemo saznati zašto se uspeh teško prašta... A odavno sam razmišljao da, verovatno s razlogom, pišem o uspehu i zavisti. Odavno sam se, naime, uverio da je *uspeh trijumf upornosti* (Sigmund GRAF), a da je, na drugoj strani, *lakše baviti se tuđim, nego svojim životom*. Verujem da i vi poznajete dokone ljude, siromašne životnim sadržajima, ljude koji u sebi istovremeno nose i uspešno prikrivaju nezdravu i ružnu radoznalost, ali i potrebu da o drugima saopšte neku tobože važnu, i najčešće izmišljenu informaciju. Takvi ljudi su duboko nezadovoljni, život im je prazan i lišen svake lepote... Odlučne, sigurne i uspešne ljude, takve prazne priče i laži retko pogađaju, oni ih ignorišu i brzo zaboravljaju, jer znaju da dokoni rado vode tuđu brigu i da se *za dobrim konjem uvek praši*, isto kao što znaju da onima koji iza sebe nemaju baš ništa i ne ostaje ništa drugo nego da, gledajući uspehe drugih, svoje siromaštvo i duhovnu bedu leče pričama koje nemaju veze sa istinom... Ako ste zaboravili, podsetiću vas kako Dostojevski kaže: *Ako si se uputio prema cilju i putem počeo zastajkivati da kamenjem gađaš svako pseto koje na tebe laje, nikada nećeš stići na cilj*. Zato je manje važno odakle dolažiš, ali je bitno šta radiš i kuda ideš... A neki stručnjaci ističu, da je zavist, ponekad, i neka vrsta pohvale, ali ne treba zaboraviti da zavist lako i brzo prelazi u mržnju. Ona je kazna za one što tuđu brigu vode i što su tobože obavešteni pa su veći pred sobom ako smisle i plasiraju što poverljivije laži, pa ih još začine kriminalnom pozadinom. Zavist je ustvari mržnja na tuđi uspeh i superiornost – kažu stručnjaci. ■

Izvesno ste i vi primetili kako čovek lako zaboravlja da kaže ono o čemu ne voli da govori.

Gadio mu se ovaj narod ... koji je spor i nevešt u poslu, ali brz na podsmeh i nipodaštavanje, i tako dobro ume da nađe podrugljivu i razornu reč za sve što ne shvata ili ne ume da uradi.

Ljudi koji sami ne rade i ne preduzimaju ništa u životu, lako gube strpljenje i padaju u pogreške kad sude o tuđem radu.

Ivo Andrić

Potvrđeno pravilo -

Staro je pravilo da *pobeđuje ko se usuđuje*, a to se potvrdilo i na proteklom Sajmu nameštaja u Beogradu gde je SIMPO imao izuzetno zapažen nastup predstavljajući svoju novu kolekciju. Da podsetimo, nakon mnogih problema koje je SIMPO imao u proteklih nekoliko godina, u saradnji sa Vladom Republike Srbije i pre svega zaslugom premijera i resornog ministarstva, napravljen je i usvojen plan finansijsko ekonomska konsolidacija i od 12. januara 2015. godine SIMPO radi u kontinuitetu. Država je, sa fondovima i lokalnom samoupravom, postala većinski vlasnik kapitala, a izvršena je promena svih organa upravljanja i za generalnog direktora SIMPA imenovan **Slađan Disić**. Usvojena je i nova poslovna politika od 2015. do 2025. godine koja je apsolutno tržišno orijentisana, a SIMPO je nakon 27 godina, u novembru 2015. nastupio na Sajmu nameštaja u Beogradu. Prethodna rukovodstva su godinama u vreme sajamske manifestacije pravila kućnu prezentaciju, pa je povratak SIMPA pod sajamske kupole bio ne samo osveženje ove manifestacije, nego i za mnoge iznenađenje. To se potvrdilo i na proteklom Sajmu nameštaja, u novembru 2016. godine, ali sada nije bilo iznenađenja, već radosti i oduševljenja zbog povratka ovog srpskog giganta koji je u duhu novog početka, spreman za savremene izazove i potrebe potrošača, predstavio svoju novu Kolekciju 2016 sačinjenu od moderno dizajniranih komada nameštaja. U nameri da saznamo šta se dešava u jednoj od najvećih kompanija u našem regionu, čiji nameštaj oplemenjuje domove i prostore širom Srbije, kao i u preko 30 drugih zemalja sveta, otišli smo do Vranja gde je naš sagovornik bio **Slađan Disić**, generalni direktor kompanije SIMPO. Gospodina Disića smo zamolili za intervju uvereni da će njegove ocene i stavovi interesovati naše čitaoce ne samo u Srbiji, nego i u zemljama u okruženju.

U zahvalnost što ste odvojili vreme za razgovor i čestitke za poslovni uspeh, molim Vas gospodine Disiću da za čitaoce časopisa *DRVOTEHNIKA-nameštaj* prvo pojasnite Vaš stav da je podrška države drvnoj industriji, dobit i za državu.

– Drvna industrija je suficitarna grana, a u Srbiji se preradom drveta i proizvod-

Po svim ekonomskim parametrima SIMPO je prošle godine zabeležio rast. Realizacija je veća za 10,4%, izvoz za 12,7%, na domaćem tržištu maloprodaja je veća za 6,1%, a velikoprodaja za čak 45,2%. Za jedanaest meseci 2016. godine u odnosu na isti period prethodne, proizvodnja je veća za 34,3%, ili konkretnije u Fabrici nameštaja za 30,8%, Tapeteriji za 46,6%, Fabrici dušeka za 11% – kaže Slađan Disić, generalni direktor kompanije SIMPO.

Fotografije: SIMPO Vranje

njom nameštaja ukupno bavi 2.182 preduzeća gde je zaposleno 22.965 radnika. Većina ovih preduzeća se bave preradom drveta (1.504), dok je u proizvodnji nameštaja (678) firmi. Udeo drvoprerađivačkog sektora u BDP-u Srbije je 1,4%, a drvna industrija u ukupnom izvozu učestvuje sa 5,7%, uz stalan pozitivan trend rasta tokom poslednjih nekoliko godina. Upravo zato, zbog vitalnosti i perspektive ovog sektora, neophodna je državna

podrška, ali ne bespovratnim sredstvima nego omogućavanjem dugoročnog i povoljnog kreditiranja, stimulisanjem izvozno orijentisane finalne proizvodnje, jačanjem proizvodnih kapaciteta i tehnoloških unapređenja sa jedne strane i pružanjem tehničke i ekspertne podrške kompanijama u ovoj oblasti, sa druge... Zatim, unapređenje visokoškolskog i srednjeg stručnog obrazovanja, dakle stručnog osposobljavanja u skladu sa

- Pobeđuje ko se usuđuje

Naš sagovornik
Slađan Disić,
generalni direktor
kompanije SIMPO

potrebama privrede, a sada se govori i ulaže u dualno obrazovanje... Dalje adekvatna i bolja komercijalizacija drvnih resursa obezbeđivanjem drvne sirovine odgovarajuće količine i kvaliteta proizvođačima- izvozniciima koji proizvode proizvode sa najvišom dodatnom vrednošću, a to znači da je neophodno veće ulaganje u šumske komunikacije u otvorenost šuma i pošumljavanja...

Planskom podrškom i većim ulaganjem drvna industrija Srbije bi dobila veliku šansu da se pozicionira kao industrijska grana koja u najkraćem vremenskom roku može da generiše najveći broj novih radnih mesta u Srbiji, a to bi doprinelo dodatnom rastu izvoza čime bi se dao značajan doprinos smanjenju spoljnotrgovinskog deficita zemlje... Implementacija takve politike dala bi dodatnu šansu za veću konkurentnost svim subjektima na šumi bazirane ekonomije i država bi jačala, pa je zato podrška države drvenoj industriji dobit i za državu.

Na početku smo 2017. godine, a SIMPO, nakon niza problema, pune dve godine radi u kontinuitetu i uspešno. Po čemu ćete pamtiiti 2016. godinu i kakve rezultate poslovanja očekujete?

– Nema poslovanja bez teškoća, ali po svim ekonomskim parametrima SIMPO je zabeležio rast. Realizacija je veća za

10,4%, izvoz za 12,7%, na domaćem tržištu maloprodaja za 6,1%, a velkoprodaja za čak 45,2%. Za jedanaest meseci 2016. godine u odnosu na isti period prethodne, proizvodnja je veća za 34,3%, ili konkretnije u Fabrici nameštaja za 30,8%, Taperiji za 46,6%, Fabrici dušeka za 11% dok je zbog zastarele tehnologije i proizvodnog asortimana u Fabrici dekorativnih štofova zabeležen pad proizvodnje za 30%. U skladu sa ovim rezultatima i zarade zaposlenih su imale blagi rast od 5,9%, ali očekujemo veći prihod i znatno manje rashode u odnosu na prethodnu godinu. Inače, 2016. godinu ćemo pamtiiti i po izuzetno dobrom nastupu na inostranom tržištu, posebno kada je reč o opremanju hotela i poslovnih prostora.

Završili smo značajan posao opremanja Hotela „Hilton“ u Podgorici, sa pet zvezdica, što je najzahtevniji posao koji je SIMPO uradio u pedeset godina potojanja i rada. Tu smo dobili sve pohvale za kvalitetan rad, ali smo dobili i novi posao, opremanje hotela u Dublinu, u Irskoj. Za taj posao smo dobili avans, ali je značajno da smo postali jedan od stalnih dobavljača ovog lanca hotela koji će nas pozvati da učestvujemo na konkursu gde god da rade. Takođe smo opremili još četiri hotela u Hrvatskoj i još nekoliko manjih hotela u zemljama u okruženju... Na nedavno održanom Međunarodnom sajmu nameštaja u Beogradu predstavili smo se sa 12 novih modela, za šta smo dobili izuzetno dobre ocene posetilaca i

stručnjaka. U to vreme otvorili smo i novi prodajni salon u Tržnom centru ZMAJ na Novom Beogradu, gde kupcima nudimo najveći deo našeg asortimana... Već smo zaključili neke ugovore o opremanju većeg broja hotela u prvoj polovini ove godine u Hrvatskoj, Irskoj, Albaniji, Grčkoj, kao i jednog velikog hotela u Srbiji... Naš rad podrazumeva pre svega visok kvalitet, poštovanje rokova isporuke bez obzira da li je reč o domaćem ili inostranom tržištu. Tako vraćamo poverenje kupaca u SIMPO, njegove radnike i rukovodstvo, pa ćemo imati znatno više poslove u ovoj godini – kaže gospodin Disić.

Da li se može reći da je SIMPO izašao iz većine nasleđenih problema i koji su to problemi koji i dalje opterećuju rad kompanije?

– SIMPO je izašao iz duboke krize u kojoj je bio i koja je pretila da 2014. godine firmu odvede u stečaj. To je za nas već daleka prošlost, jer smo uspeali da

u saradnji sa Vladom Republike Srbije i premijerom, kao i Ministarstvom privrede, rešimo najveći deo problema. Obaveze prema državi smo rešili jednim delom konverzijom u trajni ulog države u kapital SIMPA, a drugi deo plaćanjem ili reprogramiranjem. Najskuplje kredite kod pojedinih komercijalnih banaka smo vratili u celosti, rešili smo i problem viška zaposlenih kroz socijalni program. Od 12. januara 2015. godine, kada smo ponovo

počeli sa redovnom proizvodnjom, izmislili smo i mnoge druge obaveze iz ranijeg perioda u iznosu od preko pet miliona evra. Istina ostalo je još neizmirenih obaveza iz ranijeg perioda, zbog kojih često imamo blokadu računa, kao i obaveze po osnovu neizmirenih zarada zaposlenih i radnika koji su iz SIMPA otišli po osnovu socijalnog programa. Tu su i obaveze prema bankama u stečaju koje ćemo rešavati u saradnji sa državom.

Država će i nadalje podržavati SIMPO

Krajem protekle godine SIMPOVE fabrike nameštaja i tapetarije u Vranju i dušeka u Bujanovcu obišli su, Milan Trivunac, državni sekretar u Ministarstvu privrede, Dragan Ugrčić, pomoćnik ministra privrede, Slađana Backović, direktorka Fonda za razvoj Republike Srbije i Dejan Vukotić, direktor Agencije za osiguranje i finansiranje izvoza. Nakon razgledanja procesa proizvodnje i proizvodnog asortimana, državni sekretar Trivunac je izjavio da su oduševljeni onim što su videli, posebno ako se zna u kakvoj je situaciji SIMPO bio do pre izvesnog vremena.

– Vladi i Ministarstvu je veoma stalo da situacija ovde bude što bolja, jer je SIMPO jedan od najznačajnijih privrednih subjekata na jugu Srbije. Zato će i nadalje pomagati SIMPU, pre svega preko Fonda za razvoj i Agencije za osiguranje i finansiranje izvoza. Ako znamo kroz šta je SIMPO prošao u poslednje vreme upućujemo zahvalnost generalnom direktoru i menadžmentu za sve što su učinili. Nadamo se da ćemo u narednom periodu zaokružiti postupak restruktuiranja SIMPA. Zavisna društva koja nemaju nikakve sličnosti sa osnovnom delatnošću će ići u proces privatizacije, kako bismo se fokusirali na osnovnu delatnost. Putem jeftinih kredita za obrtna sredstva i garancija preko Fonda za razvoj i Agencije za osiguranje i finansiranje izvoza država će i dalje podržavati SIMPO. Cilj je da se zadrži broj zaposlenih da finansijski stabilizujemo firmu i da se izmire dugovanja prema radnicima – naglasio je državni sekretar Trivunac.

Generalni direktor Slađan Disić je istakao da SIMPO ima dosta ugovorenih poslova, posebno kada je reč o poslovima opremanja hotela i poslovnih prostora, kao i dosta kupaca iz zemlje i inostranstva.

– Najvažnije je da SIMPO stabilno funkcioniše i da redovno isplaćuje zarade zaposlenima, svakog 12. i 26. u mesecu. Takođe redovno izmiruje svoje obaveze prema lokalnim samou-

pravama i javnim preduzećima, čime se suštinski razlikujemo od firme od pre dve godine. Prepoznatljivi smo i po novom proizvodnom programu, koji je pronašao kupce na tržištu i koji će se dalje inovirati. SIMPO je na stabilnim nogama uz podršku i poverenje Vlade Republike Srbije i Ministarstva privrede. Zaposleni u firmi mogu imati potpunu sigurnost, posebno ako se ima u vidu ova podrška. Za razliku od ponekad u javnosti prisutnih pogrešnih mišljenja, ta podrška je izražena kroz povoljne kredite koje SIMPO uredno vraća. Tako smo krajem prošle godine, uz pomoć Agencije za osiguranje i finansiranje izvoza, vratili 16 miliona evra kredita komercijalnim bankama. SIMPO je na taj način postao prepoznatljiv kao firma koja na vreme izmiruje i vraća svoje obaveze. Naše osnovno opredeljenje je kvalitet i posvećenost kupcu. Da bi se to postiglo moramo da imamo i zadovoljne zaposlene. SIMPOV kvalitet je prepoznatljiv na tržištu i to je najbolja garancija da je firma na dobrom putu – istakao je generalni direktor Disić.

SIMPO otvorio novi prodajni salon na Novom Beogradu

U vreme održavanja Međunarodnog sajma nameštaja, SIMPO je 9. novembra, u Tržnom centru ZMAJ na Novom Beogradu otvorio novi salon, 25. u zemlji. Na prelepom prodajnom prostoru, površine 1.500 kvadratnih metara, izložen je gotovo ceo SIMPOV proizvodni asortiman, na jedan moderan nena-metljiv način, gde je nameštaj došao do punog izražaja. Otvaranju salona prisu-

stvovali su mnogi gosti i prijatelji SIMPA, koji nisu krili zadovoljstvo izgledom prostora, a još više proizvodima i načinom njihovog predstavljanja.

Pozdravljajući prisutne na svečano-sti generalni direktor Slađan Disić je istakao da je otvaranje ovog salona pre svega ispunjenje obaveza prema kupcima, njihovim željama i potrebama za SIMPOVIM nameštajem. Otvoren je u

Tržnom centru gde se nalaze gotovo svi proizvođači i trgovci nameštajem sa kojima SIMPO želi da igra korektnu tržišnu utakmicu, uz očekivanje da u njoj bude ravnopravan učesnik, ali da će kvalitetom, dizajnom, funkcionalnošću i cenama dobiti mnoge od tih utakmica. Da bi u tome uspeo SIMPO na prostoru od 1.500 kvadratnih metara kupcima nudi gotovo sve svoje proizvode, uveren da će ispuniti njihova očekivanja i potrebe.

Otvarajući salon, Dragan Stevanović, državni sekretar u Ministarstvu privrede, je istakao:

– Srce mi je puno što sam deo ovog projekta. Najviše zasluga za uspeh SIMPA svakako pripada Vladi Republike Srbije i njenom premijeru, kao i Ministarstvu privrede, koji su imali sluha i razumevanja za SIMPO. Da se uspavani div kakav je bio SIMPO nije probudio, mi danas ne bismo stajali ispred ovog objekta – naglasio je Stevanović i zahvalio se svima koji su u prethodnom periodu imali razumevanje za sve SIMPOVE probleme, da bi danas on bio drugačiji, na ponos zaposlenih i države.

Šta je danas u proizvodnom programu SIMPA, šta danas nudite tržištu?

– Tržištu nudimo pre svega ono što zahtevaju kupci, ono što je potrebno svakoj porodici. U skladu sa našom poslovnom politikom predviđenom da do 2025. godine proizvodimo isključivo za poznatog kupca i u skladu sa njegovim zahtevima. Naši proizvodi su izuzetnog kvaliteta urađeni po svim evropskim standardima, od sertifikovanih materijala, visokog dizajna i izuzetne funkcionalnosti i udobnosti. Proizvodimo gotovo sve što je potrebno za dnevni boravak, spavaće sobe, kuhinje, trpezarije,

garniture od kože, eko kože i stofa, ležajeve, duške, komode i sve ostalo što zadovoljava gotovo sve želje i potrebe kupaca.

SIMPO je bio veliki izvoznik nameštaja. Da li ste, zbog dugogodišnjih problema, izgubili inostrano tržište?

– Privremeno smo, možda, izgubili deo inostranog tržišta, ali dugoročno gledano sigurno ne. Nastojimo da se vratimo na tržišta gde smo nekada bili, a to je ponekad teže od osvajanja novih tržišta. Ali, mi ne odustajemo. Na neka tržišta smo se vratili vrlo brzo, ali smo pro-

našli i nove kupce kojima plasiramo naše proizvode ili opremamo hotele i poslovne objekte. Pored tržišta zemalja u okruženju vratili smo se i na tržišta Bugarske, Grčke, Kipra, Albanije, Nemačke, a očekujemo da ove godine zauzmemo značajne pozicije i na tržištu Rusije. Nakon susreta sa privrednicima iz Albanije u Nišu, već smo uspostavili saradnju sa nekoliko kupaca iz ove zemlje koji su već obišli naše fabrike. A već sam rekao da će naš fokus biti i tržišta Rusije, ali i skandinavskih zemalja. Očekujemo povećanje plasmana i prihoda u ovoj godini za 12 do 15 odsto. Naša velika očekivanja su vezana i za tržište Bliskog i Srednjeg Istoka posebno nakon, nadajmo se, prestanka ratnih razaranja.

Nasledili ste velika dugovanja, pa Vas pitamo, kako ste uopšte uspjeli da pokrenete proizvodnju, s obzirom da su za to neophodna velika finansijska sredstva?

– Dobili smo povoljan kredit od Fonda za razvoj Republike Srbije, koji smo namenski iskoristili za pokretanje procesa proizvodnje u svim fabrikama matičnog društva, a kasnije i povezanim društvima. Pratili su nas mnogi problemi, ali smo ih iz meseca u mesec rešavali, pa je i obim proizvodnje stalno rastao. Račun

nam je često bio u blokadi zbog obaveza po tužbama radnika koji su, po osnovu socijalnog programa, napustili SIMPO, kao i obaveza prema pojedinim lokalnim samoupravama. I pored svga toga uspešli smo da organizujemo i održimo proces proizvodnje. Zbog takve situacije bili smo primorani da prihvatamo naloge kupaca koji su avansno plaćali ili imali bankarske garancije, kako bismo odgovorili ugovorenim obavezama i na vreme isporučili proizvode. Tako smo izbegli rizike da se pojedina isporučena roba ne naplati. Zbog nedostatka likvidnih sredstava nismo mogli da prihvatamo određene poslove sa odloženim rokom plaćanja. To je za posledicu imalo da proizvodni kapaciteti nisu mogli da budu u potpunosti korišćeni.

Šta biste još mogli reći u vezi sa podrškom Vlade Republike Srbije i njenih ministarstava, kao i lokalne samouprave u Vranju?

– Uvek ističem da smo imali više nego izvanrednu pomoć Vlade RS i Ministarstva privrede. Razumeli su situaciju u kojoj se SIMPO nalazi, ali i u njemu prepoznalo firmu koja, uz minimalna ulaganja i promenu filozofije poslovanja, vrlo brzo može da zauzme svoje mesto na domaćem i inostranom tržištu. Da nije bilo te podrške SIMPO bi sigurno otišao u stečaj... A odnos sa lokalnom samoupravom možemo podeliti u tri perioda. Prvi je kada je 2014. postojalo razumevanje lokalne samouprave i kada je izvršena konverzija dela potraživanja lokalne samouprave u trajni ulog u kapital SIMPA. U drugom periodu, od pokretanja proizvodnje januara 2015. godine, gotovo da nije bilo nikakve saradnje i razumevanja, pa je čak u nekoliko navrata od strane lokalne samouprave blokiran račun SIMPA. A evo i jednog primera: nakon dvadeset godina korišćenja objekta Haremluk, koji je bio reprezentativni ugostiteljski objekat, nije dat SIMPU na dalje korišćenje, zbog čega on i dalje propada... Posle lokalnih izbora sa novim lokalnim rukovodstvom postoji apsolutno razumevanje i međusobno uvažavanje i saradnja. Naglašavam da SIMPO redovno izmiruje obaveze prema lokalnoj samoupravi – kaže generalni direktor SIMPA.

Poznato je pravilo da u vreme teškoća i lošeg poslovanja iz takvih firmi odu najbolji radnici. Verujem da imate takvo iskustvo i pitam da li SIMPO danas ima stručne kadrove?

– SIMPO nije izuzetak od tog pravila. Pojedini kadrovi su otišli. Otišli su i pojedini dobri radnici, visokokvalifikovani majstori. Prilikom ponovnog pokretanja

proizvodnje imali smo zbog toga probleme. Zato smo primili jedan broj mladih visokoobrazovanih ljudi raznih profila, kao i mlade radnike koji su već stekli potrebna znanja i uklopili se u principe našeg poslovanja. Na veći broj njih možemo ozbiljno računati. Ali smo, kao društveno odgovorna firma, omogućili da pojedini naši kadrovi zauzmu odgovorne funkcije u gradu. Inače, iz SIMPA je otišlo, odnosno iskoristilo socijalni program 1.582 radnika. Trenutno u matičnom preduzeću radi 1.616 a u povezanim društvima radi 911, odnosno ukupno 2.527 zaposlenih. Zaposleni u osnovnoj delatnosti mogu da očekuju potpunu stabilizaciju poslovanja SIMPA. Poslova će biti, kao i redovna isplata zarada dva puta mesečno. Nastojaćemo da poboljšamo uslove rada, zaštitu na radu, da sa povećanjem rezultata poslovanja povećamo i zarade radnika.

Uz zahvalnost za razgovor i iskrene želje za uspeh, molim Vas, gospodine direktore da, kao prvi čovek ovog drvoprerađivačkog giganta, kažete kako u budućnosti vidite SIMPO i da li ste optimista?

– Da nisam optimista ne bih bio na mestu generelnog direktora. Verujem, da sa kadrovima i radnicima koje imamo, SIMPO ima perspektivu. Najgori period je prošao. Od 2014. godine do sada SIMPO je od pet stepenica koje je imao pred sobom prošao četiri. Predstoji još malo napora da bi smo postali moderna, savremeno organizovana firma koja će biti samostalni, održivi sistem na tržištu, prepoznatljiv pre svega po pozitivnom poslovanju, ostvarivanju profita, a posebno po redovnom izmirivanju svih zakonskih, ugovorenih i ostalih obaveza prema svim poveriocima sa kojima ima poslovne odnose – uverljivo tvrdi Slađan Disić, generalni direktor kompanije SIMPO. ■

THINK WEINIG

U protekle dve godine Andreas Zöchling je svoju proizvodnju blanjanih elemenata u Austriji kompletno okrenuo naglavačke. *Cilj: Izvući iz drveta još više.*

Sunčana prognoza

Drvena industrija Zöchling iz južno-austrijskog Kleinzell-a stajala je pred jednim problemom: kao srednje razvijenom preduzeću bilo je teško u količini zaraditi novac sa klasičnim blanjanim proizvodima od smreke. Trebalo je naći nove proizvode. „Sačinili smo iscrpnu analizu situacije i to je rezultiralo odlukom: specijaliteti za spoljašnju namenu“, seća se Andreas Zöchling. Danas je na svom cilju. Pod markom „Sunčano drvo“ njegovo preduzeće napravilo je ime, kako na domaćem tako i na stranom tržištu. Kamen temeljac je bila potpuno nova organizacija njegove proizvodnje.

Sa novim Powermat-om 2500, Andreas Zöchling se odlučio za ono najbolje iz Tauberbischofheim-a. Sa rasporedom glava na ovoj mašini za blanjanje i profilisanje, Zöchling je u mogućnosti da proizvede mal-

Andreas Zöchling i Weinig saradnici

tene svaki zamisliv profil. Ukoliko sirovina na prvi pogled ne odgovara visokim zahtevima kvaliteta jednog od proizvoda marke „Sunčano drvo“, najpre se izvrši predblanjanje; zatim drvo putuje do jednog skenera u čijem je nastavku visokokapacitetna oprema za optimiranje drveta Dimter Opticut 450 Quantum kao i linija za dužinsko nastavljanje drveta tipa Grecon Ultra TT. Iz kratkih komada tako opet nastaju duge lamele, koje se nadalje višeslojno lepe u Dimter ProfiPress-i L II 2500 VF.

„Na ovaj način proizvedeni mini-lepljeni nosači koriste se kao podkonstrukcija za postavljanje terasa. Kako mi nudimo i odgovarajuća sredstva vezivanja, prodajemo, dakle, sistemsko rešenje“, naglašava gospodin Zöchling.

Vlasnik na kraju zaključuje: „Investicija u mašinski park donela nam je nove proizvode i veće područje isporuke sa povećanjem stope izvoza na 30%.“

Linija za dužinsko nastavljanje drveta Grecon Ultra TT

Powermat 2500 sa ulaznom i izlaznom mehanizacijom

MW GROUP SCG doo, Čupićeva 1/1, 37000 Kruševac

Tel.+381 (0)37 445 070, (0)37 445 075, Fax.+381 37 445 070, E-mail: mwgroupscg@mts.rs, www.mwgroup.rs

96 godina u službi prerade drveta, hortikulture, zaštite zemljišta i

Protoklog 5. decembra na Šumarskom fakultetu u Beogradu svečano je obeleženo 96 godina od osnivanja ove visokoškolske ustanove. Podsećamo, u Srbiji je 5. decembra 1920. godine, pored pet postojećih, osnovan šesti, Poljoprivredni fakultet sa dva nezavisna odseka: POLJOPRIVREDNIM i ŠUMARSKIM. Tada je počela nastava za prvu generaciju studenata šumarstva na jednom od šest fakulteta u Beogradu.

Svečanosti na Šumarskom fakultetu 5. decembra prošle godine, uz tradicionalno veliki broj inženjera, nekada studenata ove visokoškolske institucije, zaposlenih širom Srbije, prisustvovali su i gosti sa više fakulteta i naučnih instituta, ministarstava, kao i drugih društveno političkih zajednica, javnih preduzeća i brojnih kompanija, zatim studenti i zaposleni na Šumarskom fakultetu kao i penzionisani radnici ove visokoškolske ustanove. Podeljena su priznanja i nagrade najboljim studentima, kao i zaposlenima koji su tokom protekle godine napunili dve ili tri decenije rada na ovoj visokoškolskoj ustanovi i onima koji su stekli uslove za odlazak u penziju.

Profesor dr Ratko Ristić, dekan Šumarskog fakulteta

Fotografija: Nemanja Jokić

KARIŠIĆ
ENGINEERING

tel: 011-386 1838
mob. 063-664246
info@karisic.com

WOODWORKING TECHNOLOGY

COSTA širokotračna brusilica

Dvostrana rendisaljka – spiralna glava

Četvorostrana rendisaljka

CNC obradni centar

PADE CNC glodalica – petoosna

Presa za širinsko lepljenje

Visokoproduktivna NC kanterica

Danas Šumarski fakultet čine četiri odseka: Odsek za šumarstvo, Odsek za tehnologije, menadžment i projektovanje nameštaja i proizvoda od drveta,

Odsek za pejzažnu arhitekturu i hortikulturu i Odsek za ekološki inženjering u zaštiti zemljišnih i vodnih resursa, a od kada je osnovan, davne 1920. godine, pa do kraja septembra 2016. godine sa Šumarskog fakulteta u Beogradu je izašlo 8.951 diplomiranih inženjera, 427 magistara i 287 doktora nauka.

Prisutne je pozdrvio profesor dr Ratko Ristić, dekan Šumarskog fakulteta, koji je govorio o nastanku, razvoju, organizaciji, naučnim i nastavnim aktivnostima profesora i studenata tokom proteklih decenija, kao i o planovima za dalji razvoj ove ustanove. Dr Ristić je podsetio da je prvo predavanje u istoriji Šumarskog fakulteta održao tadašnji dekan, profesor dr Petar Đorđević 5.12.1920. godine na Šumarskom odseku Poljoprivrednog fakulteta u Beogradu. Deceniju nakon toga, 1930. godine Poljoprivredni fakultet menja naziv u POLJOPRIVREDNOŠUMARSKI, a 1949. godine Šumarski fakultet postaje samostalan, a prvi dekan samostalnog Šumarskog fakulteta bio je prof. inž. Sreten Rosić. Značajno je istaći da se Šumarski fakultet 1953. godine uselio u novu zgradu na Banovom brdu u Beogradu, gde se i danas nalazi...Od 1956. godine Šumarski fakultet čine dva odseka: ŠUMARSKI i DRVNO-INDUSTRIJSKIH, a 1960. godine ustanovljena su četiri odseka. Tokom daljeg razvoja manjali su se nazivi studijskih odseka, tako da danas Šumarski fakultet čine četiri odseka: Odsek za šumarstvo, Odsek za tehnologije, me-

šumarstva, vodnih resursa

Fotografija: Slavica Šarenac

nađment i projektovanje nameštaja i proizvoda od drveta, Odsek za pejzažnu arhitekturu i hortikulturu i Odsek za ekološki inženjering u zaštiti zemljišnih i vodnih resursa.

– Prioritet našeg rada je dalje usavršavanje nastavnog procesa, na svim nivoima studija, u cilju postizanja što boljih rezultata, bolje prolaznosti studenata i smanjenje dužine studiranja, uz veći obim usvojenih znanja i veština potrebnih za stručne poslove u preduzećima i ustanovama, kao i uključivanje u naučno-istraživačku delatnost. Takođe, naš zadatak je dalje kadrovsko jačanje i posvećenost procesu permanentne obuke kadrova, a to je kompatibilno sa potrebom stalnog praćenja promena u primenjenim tehnologijama, proizvodnim procesima i izmenjenim socijalnim uslovima – rekao je profesor dr Ratko Ristić.

Od osnivanja Šumarskog fakulteta, zaključno sa 30. 09. 2016. godine, na svim odsecima osnovnih studija, akademsku diplomu je steklo 8.951 diplomiranih inženjera (šumarstvo 4.695; tehnologije, menadžment i projektovanje nameštaja i proizvoda od drveta (prerada drveta) 1.855; pejzažna arhitektura i hortikultura 1.751 i zaštita od erozije i uređenje bujica 650). U istom periodu 427 kandidata je magistriralo i 287 steklo diplomu doktora nauka.

Najboljim diplomirani studenti u školskoj 2016/17 godini su: Studijski program ŠUMARSTVO – Aleksandar Popović prosek ocena 9,70; Studijski program PRERADA DRVETA – Radomir Kuzmanović, prosek ocena 9,66; Studijski program PEJZAŽNA ARHITEKTURA I HORTIKULTURA – Momir Krč, prosek ocena 9,58 i Studijski program EKOLOŠKI INŽENJERING – Jovana Spaić, prosek ocena 9,25.

– Šumarski fakultet Univerziteta u Beogradu je priznata visokoškolska ustanova koja se uspešno bavi obrazovanjem stručnih, naučnih i istraživačkih kadrova iz oblasti šumarstva, pre-

rade deveta, pejzažne arhitekture i hortikulture, kao i ekološkog inženjeringa u zaštiti zemljišnih i vodnih resursa, a time i u oblasti zaštite i unapređivanja životne sredine kao dela strategije održivog razvoja Republike Srbije. Polazeći od činjenice da je visoko obrazovanje osnov razvoja i ekonomskog napretka društva zasnovanog na znanju, unapređenju ljudskih prava i osnovnih sloboda, misija Šumarskog fakulteta je da omogući najviše akademske standarde i obezbedi sticanje znanja i veština u skladu sa potrebama društva i projektovanim nacionalnim razvojem. Polazeći od osnova utvrđenih misijom Šumarski fakultet je trajno opredeljen da teži unapređenju kvaliteta visokog obrazovanja i uključivanja u jedinstven evropski prostor visokog obrazovanja. Delatnost Šumarskog fakulteta je usmerena ka stalnom podizanju kvaliteta studijskih programa, efikasnosti studija i kvaliteta studiranja, prema studentu i procesu nastave, obezbeđivanju uslova za nastavni i naučno-istraživački rad, usavršavanje nastavnika, saradnika i nenastavnog osoblja u skladu sa utvrđenim normativima i standardima. Obeležavajući svojih 96 godina rada i postojanja, kolektiv Šumarskog fakulteta je spreman da kroz kvalitetan rad, zajednički napor, solidarnost i upornost, dostojanstveno i ponosno dočeka svoju stogodišnjicu – naglasio je dekan Ristić.

Šumarski fakultet svoju budućnost vidi u daljoj promociji i intenziviranju univerzitetske saradnje i mobilnosti profesora i studenata na institucionalnom, nacionalnom i međunarodnom nivou, u cilju poboljšavanja kvaliteta visokog obrazovanja. U tom smislu je logično da Šumarski fakultet kao i do sada očekuje podršku i razumevanje institucija i društvene zajednice, isto kao što je naglašeno da je saradnja sa šumarskim preduzećima i velikim brojem firmi koje se bave preradom drveta dobra, ali da uvek ima prostora da sve bude još bolje. ■

Zašto se uspeh teško prašta?

Ukoliko se odrekemo svojih potreba za uspehom u određenoj oblasti, realno je očekivati da će se razviti zavist prema onima koji to nisu učinili, koji nisu odustali od uspeha. Zato je mehanizam umanjivanja tuđe vrednosti na snazi u pokušaju da se „spuštanjem” drugih poveća sopstvena slika o sebi i stvori iluzija da se čovek ustvari razvija, kaže naša sagovornica.

Imamo izuzetnu priliku i zadovoljstvo što je ovoga puta naša sagovornica **Ivana Paunović**, psihoterapeut-edukator, mlada žena koja uspešno kreira i vodi brojne treninge, radionice, predavanja i seminare iz oblasti psihologije i psihoterapije, na teme komunikacije, liderstva, ličnog razvoja, „kontraveština”, sposobnosti za ljubav i rad, psihologije uspeha i td. Nas će prvenstveno interesovati psihološke teme iz oblasti rada, poslovnog komuniciranja i ličnog razvoja, pa smo u tom smislu zahvalni našoj sagovornici sa kojom planiramo seriju tekstova, uvereni da će teme iz oblasti poslovne psihologije zainteresovati naše čitaoce.

Između ostalog, naša sagovornica je jedna je od moderatora i realizatora seminara ličnog razvoja, namenjenih prosvetnim radnicima, akreditovanih od strane Ministarstva prosvete Republike Srbije, zatim, ona je edukator O.L.I. Integrativnog psihodinamskog metoda u oblasti savetovanja, psihoterapije i poslovnog koučinga. Spomenimo da je koučing proces rada koji ima za cilj poboljšanje klijentovih performansi, najčešće kroz rad „jedan na jedan”, kao i refleksija načina primene specifičnih znanja i veština. Koučing ima ulogu pokretačke snage koja oslobađa ljudski potencijal za stvaranje novih i kreativnijih ideja, modela i ponašanja koji vode do uspeha. Zadatak kouča je da jasno i nepristrasno predstavi šta klijent radi i kako radi, da bi on i njegov psihoterapeut, zajedno došli do novih saznanja koje bi klijent kasnije preneo u svakodnevni život. Razvoj je ključni element koučinga. Inače, razvoj se definiše kao kontinuirani proces rasta i učenja, pa u skladu sa ovom definicijom cilj koučinga stručnjaci definišu i kao lični i profesionalni razvoj pojedinca preko trenutnih okvira...

Uz zahvalnost što ste pristali na razgovor za časopis DRVOtehnik-a i na seriju tekstova iz oblasti poslovne psihologije, molim Vas kolegice Paunović da za naše čitaoce prvo kažete: Zašto se uspeh teško prašta?

– Želja za uspehom u različitim oblastima života deo je svakog pojedinca. U nekim slučajevima, ljudi, kako bi izbegli anksioznost, usled nemogućnosti da se izbore sa sopstvenom frustracijom, obezvređuju mnoge svoje lične želje. Ovo deluje kao dobra taktika. Nekom unutrašnjom emotivnom računicom čovek tada iskalkuliše da devaluiranje intenziteta sopstvene želje, manje košta nego da se

potrudi da do tog ličnog uspeha dođe i na putu, taman posla, omane.

Zapravo, kao da u nama postoji jedan zabrinuti, uplašeni i nesigurni deo nas, koji sa takvim svojim osobinama procenjuje da se ne isplati raditi na sebi i dostizati uspehe. Njegova poruka je, budi tu gde jesi, biće ti teško, ali mnogo manje teško nego da se usudiš, pa omaneš. On svoje ideje potkrepljuje brojnim „činjenicama” koje izvlači, selektivno, iz ličnog negativnog iskustva i iskustva drugih ljudi.

Tako čovek stagnira, zadovoljavajući se utešnim nagradama. Međutim, kako svaka stagnacija ima svoju cenu i umanjivanje ambicija i sopstvenih sposobnosti može voditi do javljanja zavisti u odnosu na one koji istu taktiku nisu koristili. Zavist se javlja u odnosu na one koji sebe i svoje želje nisu devaluirali i postigli uspeh – kaže psihoterapeut-edukator Ivana Paunović.

Da li je reč o univerzalnoj ljudskoj prirodi ili je naše društvo po tome specifično?

– Ne tako davno Duško Radović je rekao: „Niko vam ne zavidi na sposobnostima, nego na uspesima. Dok radite, smatraju vas ludim, a kada nešto postignete srećnim”. Uspeh se ponekad teško prašta, omalovažava, degradira, pod različitim parolama... Unutrašnje nezadovoljstvo sobom vodi do brojnih negativnih kritika. Zaista, lakše je baviti se tuđim, no svojim životom.

Odakle izvire potreba da se stalno zaviruje u tuđe dvoriše i da, kako to kod nas kažu, „komšiji crkne krava”?

– Poznato je da se „uspeh teško prašta”, naročito u sredinama u kojima je uspeh ređi. Uspešni se ističu, izloženi su

pogledima i pozitivnim komentarima, ali neizostavno i negativnim... Kada posmatramo tuđ uspeh, bez vere da ga i sami možemo postići, može se javiti zavist usmerena na degradaciju tog drugog. Ovde i leži jedan od razloga zašto se mnogi ljudi plaše uspeha. Ponekad deluje da je lakše zavideti nego biti predmet zavisti.

Ako se ne ističemo i negde „ne strčimo” sigurniji smo i od zavisti zaštićeniji. Sredina nas lakše prihvata i živimo u „zoni sigurnosti”. Ovu taktiku možemo naučiti još u ranom detinjstvu i potkrepljivati je brojnim drugim iskustvima. Verovatno se sećate onog stava: sidi di si, ni za di si nisi...

Međutim, ne treba zaboraviti da mnogi imaju stav i ponašanje koje okida zavist, „mangupiranje”, „šepurenje”, prepotetno ponašanje sa stalnim naglašavanjem sopstvenih uspeha i vrednosti uz svesno podcenjivanje drugih. Tako čovek postaje nedostupan za komunikaciju, izaziva zavist i jača strah od nje... Ovde dolazimo do pitanja na čemu se gradi naš ili tuđ uspeh, pa zatim i do odgovora zašto reagujemo na određen način u odnosu na tuđ uspeh.

Kada na priču o nečijem uspehu ljudi koriste komentare poput „ma, imao je vezu” ... „on se nakrao u prethodnoj firmi” ... „ima on brata na položaju, pa se tu pere lova” ili „sve je to ona dobila preko kreveta”, šta to govori o nama? Kada čovek ima potrebu da umanjuje i omalovažava tuđi uspeh? Ima li to veze sa sujetom, nezadovoljstvom sobom, kompleksom više vrednosti, da li tada onaj koji komentariše smatra da je bolji od onoga koji je uspeo?

Naša sagovornica
Ivana Paunović,
psihoterapeut-educator
ivnpaunovic@yahoo.com
www.ivanapaunovic.com

– Ukoliko pod uticajem različitih strahova sami obezvređimo sopstvene želje i ambicije, možemo imati tendenciju da isto radimo sa tuđim. Dakle, ukoliko se odrekemo svojih potreba za uspehom u određenoj oblasti, realno je očekivati da će se razviti zavist prema onima koji to nisu učinili, koji nisu odustali od uspeha.

Obezvređivanje sopstvenih želja vodi do zavisti, zavist do obezvređivanja drugih osoba. Oni koju su obezvređili želju za psihološkim rastom, umeju da pribegnu različitim reakcijama, među kojima je kao po pravilu zavist pod parolom: „Ako drugi napreduje i dostiže uspeh, a ja stagniram, postajem sve manji i bezvredniji.“ Zato je mehanizam umanjenja tuđe vrednosti na snazi u pokušaju da se „spuštanjem“ drugih poveća sopstvena slika o sebi i stvori iluzija da se čovek ustvari razvija.

Kad je reč o ovoj temi, da li ima razlike među polovima?

– Ovakav način mišljenja prisutan je u svakodnevnom životu kod muškaraca i žena različitih godina. Teme oko kojih se rađa zavist i omalovažavanje razlikuju se od ličnosti do ličnosti... Brojne primere možemo naći svuda oko nas. Neretko se dešava da osoba zbog niske tolerancije na frustraciju neizvesnosti i napora, a ne potpuno svesne lične odluke, odustane od školovanja, završetka fakulteta i profesionalnog razvoja koji bi odgovarao njenim sposobnostima. Žene umeju, primera radi, to da racionalizuju nedostatak vremena zbog dece ili „obaveza oko kuće“. Tada možemo očekivati da se

usled potisnute želje za profesionalnim rastom rađa zavist u odnosu na one koji tu svoju želju nisu umanjili i teže da je ispune. Već tu možemo naići na rečenice poput „Samo na karijeru misli“, „To što radi i nije tako teško, bezvredno je“, „Ja da sam hteo/la i ja bih mogao tako i bio/la bi mnogo bolji u tome“.

Zašto više zavidimo poslovno uspešnim i bogatim osobama nego zdravim, srećnim, emotivno ispunjenim? Da li to govori o sistemu vrednosti u kom je materijalno na vrhu lestvice?

– Najglasnije se u životu, a posebno u medijima zavist vezuje za moć, novac, lepotu, slavu... Ali podjednako, samo tiše i suptilnije je prisutna i zavist na unutrašnji mir, kreativnost, sreću... Smirenost, usklađenost, dobrota, sve su to osobine u odnosu na koje drugi mogu osećati zavist. Takva vrsta zavisti ogleda se kroz brojne negativne komentare u odnosu na te osobine. Od toga da se obezvrede kao nevažne do neprimećivanja i okretanja u suprotno.

Odgovor na pitanje zašto neko naglašava moć, novac i slavu kao bitnije u odnosu na emotivno zadovoljstvo i ispunjenost leži, zapravo, u pitanju ličnih i društvenih vrednosti i vrednovanja. Ukoliko društvo i/ili individua u lestvici ljudskih vrednosti ove osobine stavlja kao primarne i visoko ih vrednuje, daljom logikom, težiće primarno njih da ispuni i svoju ličnu vrednost u odnosu na te osobine formira – kaže na kraju našeg razgovora Ivana Paunović. ■

osnovano 1968. godine

Buje-export d.o.o. Buje
Istarska 22, Buje, Hrvatska
www.buje-export.hr

Tel: +385 (0)52 725 130
Fax: +385 (0)52 772 452

Kontakt osoba:
Dario Kozlović
Tel: +385 (0)52 725 132
Mob: +385 (0)98 254 193
dario.kozlovic@buje-export.hr

Poslovnica Zagreb
Tel: +385 (0)1 6117 171
Fax: +385 (0)1 6117 029
Kontakt osoba: Ratimir Paver
Mob: +385 (0)98 254-192

BUJE-EXPORT d.o.o.
IMA PREKO 45 GODINA
KONTINUIRANOG ISKUSTVA
U TRGOVINI DRVETOM:
REZANA GRAĐA, ELEMENTI,
PARKET, FURNIR
I UVOZ OPREME ZA
DRVNU INDUSTRIJU.
POSEDUJEMO FSC CERTIFIKAT
OD 2000. GODINE I PRUŽAMO
USLUGE KONSALTINGA
ZA FSC CERTIFIKOVANJE.

Od nuklearne fizike

O čuvenoj MOLITVI ŠUME, jednoj od najlepših pesama posvećenih prirodi, nastaloj verovatno pre nekoliko stoleća, a u proteklih osam decenija u različitim verzijama objavljivanoj i na srpskom jeziku, pisali su opširnije u našem 51. izdanju dr Slavka Zeković i dr Ratko Ristić... Najobimniju i do sada najpotpuniju verziju *MOLITVE ŠUMI* prevela je sa francuskog 1982. godine dr Nada Milašin... Ona je pre 62 godine diplomirala na Tehnološkom fakultetu u Beogradu, radila je u Vinči, doktorirala u Parizu, bavila se prevodjenjem, objavila dve knjige i preko stotinadeset istraživačkih radova. Živela je i radila u Francuskoj, Mađarskoj i u nekoliko zemalja Afrike, bila predavač na više fakulteta u svetu, i jedan je od doajena u oblasti zaštite životne sredine u SFRJ... Kako je od nuklearne fizike stigla do *MOLITVE ŠUMI*, bilo je naše jedino pitanje za osamdesetosmogodišnjeg dr Nadu Milašin. Evo njene priče:

– Po svom stručnom profilu ne pripadam onima koji podižu, uzgajaju i čuvaju šume. Naprotiv, kao inženjer-tehnolog naći ću se u delatnostima koje najviše ugrožavaju prirodu: rudarstvo, energetika, industrija, a onda i – nuklearke... A kako su me krivudave staze života, poslovnog i porodičnog, dovele do toga da ponekad i Afriku posmatram kroz „ekološke“ naočari i da prevedem pesmu *Molitva šume*? Pa, evo, ukratko odgovora: moj diplomski rad doveo me je u Vinču, u laboratoriju profesora Pavla Savića. Bilo je to davne 1953. godine, u vremenu u kome, nakon Drugog svetskog rata, kreće nagli razvoj nuklearnih tehnologija i atomskog oružja. Nešto slično onome što se danas događa u oblasti bio, nano i informacionih tehnologija.

U Vinči sam radila, sa prekidima, gotovo dve decenije, a moj istraživački rad odnosio se na (negativne) uticaje nuklearnog zračenja na različite materijale, posebno one koji se koriste u nuklearnoj industriji... Laboratoriju za reaktorske materijale napuštala sam u dva maha zbog odlazaka u inostranstvo sa porodicom, pošto je suprug radio u Ministarstvu inostranih poslova. Prvi put, u Budimpešti, volonterski sam se zaposlila u Centralnom institutu za hemijska istraživanja mađarske Akademije nauka, a drugi put, u Parizu, u Centru za nuklearnu energiju SACLAY. Godine intenzivnog eksperimentalnog rada rezultirale su odbranom doktorske disertacije 1971. godine u Parizu na temu uticaja nuklearnog zračenja na konstrukcione materijale reaktora (Doctorat es-sciences physiques), a četvorogodišnji boravak u Alžiru odvaja me od istraživačkog rada i po povratku u zemlju prelazim u „tabor“ onih koji se brinu o zaštiti životne sredine.

Od 1976. do 1980. godine sam radila u „Savetu za čovekovu sredinu i prostorno uređenje“ Saveznog izvršnog veća. Bile su to godine kada se „ekološka svest“ u svetu, a posebno u razvijenim zemljama, naglo budila i kada je zaštita životne sredine postajala deo politike, nauke i praktičnih mera u svim oblastima. Tako je i Jugoslavija i tadašnja vlada, formirala Savet za čovekovu sredinu kao telo u kome su najodgovorniji predstavnici svojih republika predlagali rešenja za probleme ugrožavanja životne sredine: zagađenosti zemljišta, voda i vazduha iz industrijskih i komunalnih izvora, saobraćaja, itd. Zadatak stručne službe Saveta bio je da prikuplja i obrađuje podatke o ugroženosti životne sredine na teritoriji tadašnje SFRJ i da predlaže mere prevencije i zaštite. Među glavne zadatke spadala je i izrada dokumenta pod nazivom PREGLED STANJA (današnjim rečnikom „skeniranje“) životne sredine u SFRJ i mera za ublažavanje posledica njezne zagađenosti.

Ne mogu da ne pomenem da su ekolozi prvi, barem se meni tako čini, već tada uveli termin ODRŽIVI RAZVOJ, koji se danas masovno koristi u svim sferama, uključujući politiku i društvene nauke. U to vreme on je podrazumevao jednostavno pravilo: štednjom prirodnih resursa postiže se i bolja zaštita životne sredine. A to je značilo uvođenje bezotpadnih

tehnologija, reciklažu otpada, prečišćavanje otpadnih voda, itd.

Kao supruga diplomate 1980. godine opet odlazim u Afriku, onu „pravu“, daleko od Mediterana, a blizu Ekvatora. Odvojena i od Evrope i od nuklearne fizike, a podučena da stvari posmatram i iz ekološkog ugla, povremeno pišem članke i reportaže o ovom fascinantnom kontinentu, a da bismo stigli do *Molitve šume*, navešću i nekoliko odabranih „afričkih utisaka“ koji su me svojevremeno motivisali da pišem o Africi.

Afrika – iz ekološkog ugla

Počeću sa odgovorom na pitanje koje mi nije postavljeno: zašto volim Afriku? Lepote Afrike nisu zarobljene među zidovima muzeja i galerija, sve su tu pred tvojim očima: boje, svetlosti i senke, plavetnilo neba i zelenilo raskošne vegetacije, živopisna odeća ljudi, sve je to jedna očaravajuća slikovnica. Ritam i zvukove ne tražiš u koncertnim dvoranama, oni su tu: na pijaci, na obali reke, ispred kolibe... „Opštenje“ sa „višim silama“ ne događa se u katedralama, nego na parčetu zemlje, čistini otetoj od prašume. „Spajanje“ sa duhovima je i ritual i razgovor i igra i dogovor o životnim problemima zajednice... Odojčad, ako nisu na majčinim grudima, onda su čvrsto priključena uz njeno telo, na leđima, dok

Molitva šume

Čoveče!

Ja sam toplota tvoga ognjišta u hladnim zimskim noćima.

Prijateljska hladovina kad sunce letnje žeže.

Ja sam sleme tvoje kuće, daska tvoga stola.

Ja sam ležaj na kome spavaš i drvo od koga brodove svoje gradiš.

Ja sam ručka tvoje motike i vratnica tvoga dvorišta.

Ja sam drvo tvoje kolevke i tvoga posmrtnog kovčega.

Čoveče!

Saslušaj moju molitvu:

Pusti me da živim i da smirujem klimu da bi ti se rascvetavalo cveće.

Pusti me da živim i zadržavam tajfune, da zaustavljam peščane oluje.

Pusti me da živim da obuzdavam vetrove i oblake, da svetu nosim kišu.

Pusti me da živim da bih sprečila poplave.

Ja sam majka svih reka jer su potoci moja deca.

Ja sam bogatstvo Zajednice jer su sela sa mnom imućnija.

Ja ukrašavam tvoju zemlju svojom zelenom odećom.

Čoveče!

Ja sam duša tvoje domovine.

Usliši moju molitvu:

Ne uništavaj me!

Pesmu *Molitve šume* je 1982. godine na srpski jezik prevela dr Nada Milašin i ovo je, koliko je poznato, najobimnija verzija *Molitve šume*.

do Gabonske šume

Dr Nada Milašin u Africi 1982. godine

ona obavlja svoje poslove u kući, na pijaci, ili dok sedi na ulici i prosi... Te bebe ne čuh da plaču i ne vidih namргоđenu majku. A mnogo češće ćeš videti, u uličnoj vrevi, nasmejanog polunagog crnca nego, u Evropi vedrog, elegantnog belca. Sve u svemu, kao da su se ljudi ovde manje udaljili od one lepše strane svoje „biološke“ prirode. I pre nego što opišem neke od svojih „ekoloških“ utisaka i doživljaja, moram da kažem da zaštita životne sredine sigurno nije jedan od gorućih problema većine afričkih zemalja. Tu, gde je srednji ljudski vek ispod 40 godina, ljudi bi rado udisali i manje čist vazduh ukoliko bi to značilo manje siromaštva, gladi i svakojakih bolesti. Oni već štede svoje prirodne resurse, ne zato što ih nemaju dovoljno, nego zato što nemaju sredstava za njihovo korišćenje, tj. razvoj. Ovim sam želela samo da se

ogradim: možda su neki od mojih utisaka „obojeni“, jer gledam kroz evropske „ekološke“ naočari.

DEZERTIFIKACIJA. Ono što se dešava u Senegal - povećanje teritorija pod puštinjom - ubrzava se poslednjih decenija. Suše iz godine u godinu sve teže pogađaju ovu afričku zemlju. Svest o ovoj opasnosti prodrla je iz stručnih i privrednih, i u političke sfere. Afrika, koja je do pre dva veka još bila „zeleni kontinent“, i Sahel, kao deo te Afrike, želele bi da se probude u jednom novom jutru, u kome će šume opet pružati svoju hladovinu čoveku i životinjama i u kome će vode i hrane biti za sve dovoljno... Ovom velikom zlu doprineo je čovek, pa bi on morao i da ga savlada...

INSTITUT ZA NAUKE O ŽIVOTNOJ SREDINI U DAKARU. Na Dakarskom univerzitetu uspešno deluje Institut za nauke o životnoj sredini. Njegov zadatak su istraživanja, postdiplomske studije i formiranje kadra opšteg profila za rad u oblasti životne sredine. „Opšti profil“ u ovom slučaju podrazumeva osposobljenost za multidisciplinarni i sistemski prilaz problematici životne sredine.

OGOLJAVANJE PLANETE. Nastavi li se ovim tempom, nestaće tropske šume i životinjske vrste koje svoja staništa nalaze u njima. Istrebljivane i proterivane od čoveka, naterane na promenu svojih staništa, dvadeset pet hiljada vrsta biljaka i hiljadu vrsta životinja danas su ugrožene. Ukratko - zemlja, more, atmosfera - osiromašuju, a planeta postepeno gubi svoj zeleni omotač i ostaje „gola“. Činjenica je da, za sada, imamo

samo jednu Zemlju u čijem se tankom omotaču odvija život i da je taj život ozbiljno ugrožen.

Susret sa Molitvom šume

DŽUNGLA – BOGATA I SUROVA. Za razliku od bečke šume, afričku džunglu nam još uvek nije dočarala muzika poznatog kompozitora, ni delo čuvenog slikara, ni pisac čijeg se imena sećamo iz školskih klupa. Zeleno carstvo ekvatorijalne Afrike pripada samo malom broju „povlašćenih“, uglavnom njegovih podanika: onih što ni deset koraka ne prave bez mačete u ruci. Za sve druge, afrička džungla ostaje samo izazov, tajanstvena i nedostupna.

Mesto N'dole nije daleko od prestonice Gabona, ni dvesta kilometara ka jugoistoku. Do „susreta“ sa džunglom dolazi se odmah po izlasku iz prestonice, koja je i sama „istrgnuta“ iz džungle. Jedna anegdota o Sari Bernar kaže da je glumica, stigavši u Rio de Žaneiro i smestivši se u hotel, izašla, pozvala kočije i naredila: „Prašuma!“. Bila je razočarana utvrdivši da je prašuma daleko... U Librevilu bi gost mogao da pozove taksi, da kaže: „Džungla“ – i da bude uslužen. Mogao bi još da doda: „Molim vas, prebacite me južno od ekvatora“, pa bi mu i ta želja bila ispunjena, budući da je prestonica na severnoj, a N'dole na južnoj polulopti.

POSETA ZAŠTIĆENOM PODRUČJU ŠUME MONDAH. Gabonske vlasti organizovale su za supruge diplomatskih predstavnika posetu šumi Mondah („klasiranoj“ tj. pod zaštitom države) na čijoj se parceli nalazi i Nacionalna škola za šumarstvo i vode. Pored prijatne šetnje šumskim stazama, poseta je uključivala i obilazak Nacionalne škole i razgovor sa direktorom i „zaštitarima“ šume. Problemi su, naravno, slični onima koje imaju sve siromašne zemlje kada odluče da neko prirodno blago zaštite od propadanja i degradacije, a to su odgovarajući program, finansijska i materijalna sredstva i dr. Tokom ove posete naišla sam na pesmu *Molitva šume*, koja me je oduševila. Prevela sam je sa francuskog i poslala u Beograd, sa idejom da se objavi u nekoj publikaciji iz oblasti zaštite prirode. Koleginica Zlata Jarić mi javlja da je pesma objavljena 1937. godine u Šumarskom glasniku i da, prema tome, ne može ponovo da se štampa, što ja prihvatam. Ali, tu nije kraj: nakon 32 godine, zahvaljujući dr Slavki Zeković – i svemoćnom internetu – dobijamo čudesnu priču o zagonetnom poreklu i starosti pesme *Molitva šume*. Odakle je potekla, zna li se autor, koji je jezik originala? Danas je poznata u mnogim zemljama i prevedena na mnoge jezike, u raznim varijantama, a komponovana je i muzika prema njenom tekstu. Pored ostalog, pojavila se i ideja da Molitva šume postane neka vrsta „ekološke himne“ – rekla je za naš časopis dr Nada Milašin. ■

PIŠE: Jelena Košarić

Ideje iz kojih svi uče

Šumarski fakultet je uspešno predstavio svoja dostignuća na novembarskom Sajmu nameštaja. Javnost je mogla da vidi radove studenata Odsjeka za tehnologiju, menadžment i projektovanje nameštaja i proizvoda od drveta (TMP) i da se upozna sa najnovijim inovacijama nastalim na fakultetu. Pored toga ovaj sajam je obeležila i interaktivna radionica „Napravi svoj novogodišnji ukras“, kao i radovi učesnika međunarodne studentske konferencije koja je prethodno održana na platinini Goč.

Radionica „Napravi svoj novogodišnji ukras“ je nastala kao rezultat saradnje Šumarskog fakulteta, Dečijeg kulturnog centra Beograd (DKC), kompanije Oracal Polikarbonati i Beogradskog sajma. Cilj projekta je bio da se kroz kreativnost oplemeni praznični period i da svako može svoju ideju da implementira, odno-

sno da svoje unutrašnje viđenje pretvori u oblikovni predmet za najradosniji praznik.

Sajamski prostor u kome su se odvijale radionice oplemenjivali su radovi dece likovnog ateljea DKC, kao i scenografija za predstave Dečijeg kulturnog centra, koja je projektovana od strane studenta master modula Oblikovanje proizvoda od drveta, Jelene Košarić, a pod mentorstvom mr Jelene Matić, vanrednog profesora. Scenografiju su činile stilizovane jelke izrađene od šper ploče, koje svojim postojanjem prenose spoljašnji doživljaj u unutrašnji prostor radi oživljavanja scene u svim godišnjim dobima, kao i panorama Beograda sa svim svojim karakterističnim spomenicima kulture i arhitekture. Scenografija je zamišljena da bude pozadina i prateći deo dečijeg stvaralaštva. Pročišćena forma i odsustvo dekoracije ostavlja prostor za

dečije kreativnosti i njihovo umetničko izražavanje. Scenografiju je izradila kompanija Oracal Polikarbonati.

Menadžer kompanije Oracal Polikarbonati Nenad Đolović ističe da kompanija više godina ulaže energiju u smeru dualnog obrazovanja i ovo je još jedan uspešno realizovan projekat u nizu. Kroz pravljenje ukrasa, koji će ujedno krasiti i gradsku jelku, deca stiču osećaj pripadnosti svom gradu, dok studenti imaju mogućnost upoznavanja i rada na savremenoj opremi za obradu drveta i ostalih nemetala laserskom graviricom i UV LED Flatbed štampačem.

Veliku pažnju na štandu, privukla je školska stolica „MUSE“, delo mladog projektanta i studenta master studija Petra Blagojevića. Stolica odiše jednostavnom formom i elegancijom, a ujedno ispunjava sve normativne zahte-

ve. Kako navodi i sam autor, stolica je proizvod diplomskih studija i ideje o redefinisiranju učionice kroz dizajn školskog nameštaja na Šumarskom fakultetu u Beogradu pod mentorstvom mr Jelene Matić. Inspiraciju, mladi autor, traži u prirodi i geometriji gde krug izražava kao savršen i neprevaziđen oblik i u takvom okruženju razvija estetiku stolice. Drvo, kao jedini zastupljeni materijal, prenosi toplinu i ujedno čini proizvod konstruktivno čvrstim i laganim. Elastična svojstva i ergonomski prilagodljivo sedenje postignuto je oblikovanjem šper ploče. Kružni oblik stolice prati potrebu za rotacijom prilikom sedenja, a ručkonaslon je projektovan sa ciljem da se smanji opterećenje kičme tokom sedenja, a ujedno i za kačenje ličnih stvari korisnika. Pored funkcionalnosti, ekonomičnosti i estetike, stolica ima i mogućnost

Fotografije: Šumarski fakultet

da se zakači za sto radi lakšeg održavanja podova prostora, kao i setovanja prilikom skladištenja, transporta i odlaganja. Uspešno je predstavljana na internacionalnoj studentskoj konferenciji „Sprungbrett“ u Ljubljani, a ušla je i u ovogodišnji izbor najboljih deset radova mladih dizajnera sa Balkana u okviru izložbe „YOUNG balkan designers“ u organizaciji Balkanske dizajnerske mreže.

Projekat, studentkinje Tijane Lukić, je bio digitalizacija postojeće Ksiloteke Šumarskog fakulteta. To je interaktivna, edukativna zbirka drv-

nih vrsta, koja se sastoji od četiri mobilna segmenta u kojima se nalaze 148 različitih vrsta drveta.

Kao uspešan model fakultetske prakse je i saradnja sa kolegama sa drugih obrazovnih institucija kako iz Srbije tako i iz inostranstva. Internacionalna škola „Springbrett“ je održala radionicu „Wooden mosaic design“ početkom novembra ove godine na Goču i okupila kolege iz Švajcarske, Rusije, Makedonije, Slovenije, Bosne i Hercegovine i Srbije. Studenti iz različitih obrazovnih sistema radili su zajedno na istom zadatku tj. izradi dr-

venog mozaika. Kroz trodnevnu kreativnu radionicu, čiji je koordinator bio dr Nebojša Todorović, docent Šumarskog fakulteta i ekspert mr Jelena Matić, vanredni profesor istog fakulteta, učesnici su međusobno razmenili svoja znanja, kulturu i način izražavanja. Radovi sa ove radionice takođe su bili izloženi na sajmu kao rezultat dobrog timskog rada.

Ukratko o TMP odseku

Odsek za tehnologije, mehanizam i projektovanje nameštaja i proizvoda od drveta

- TMP na Šumarskom fakultetu Univerziteta u Beogradu radi na stvaranju stručnjaka koji sa jakim tehničkom podlogom razvijaju i stvaraju nove koncepte u industriji nameštaja. Studenti uspešno predstavljaju svoje prototipove na sajmovima u zemlji i inostranstvu, kao i na različitim kulturnim dešavanjima, a njihov trud i rad nagrađivani su brojnim prestižnim nagradama i priznanjima od kojih se kao najznačajnije izdvaja pruženo poverenje kompanije Simpo koja je uvrstila 4 studentska komada nameštaja u svoju proizvodnju. ■

JUGOINSPEKT
NOVI SAD

DOO JUGOINSPEKT-NOVI SAD

PREDUZEĆE ZA KONTROLU KVALITETA I KVANTITETA ROBE I USLUGA

Novi Sad, Dunavska 23/1
tel: +381 21 422 733 fax: +381 21 6611 822
e-mail: drvo@juins.rs, www.juins.rs

Kontrolisanje nameštaja

i kontrolisanje proizvoda u skladu sa evropskim i nacionalnim standardima u akreditovanoj kontrolnoj organizaciji prema standardu SRPS ISO/IEC 17020:2002

Atestiranje, laboratorijsko ispitivanje, kontrolisanje i ispitivanje kvaliteta:

- podnih obloga-parketa
- vlažnosti cementne košuljice i nadzor pri ugradnji drvenih podova
- sirovina poluproduktova i gotovih proizvoda od drveta
- stručna pomoć pri rešavanju reklamacija ugovorenih sirovina i gotovih proizvoda

Procesna kontrolisanja:

- kontrolisanje ulazne, međufazne i završne kontrole u procesima proizvodnje
 - stručna pomoć pri projektovanju pilana
 - stručna pomoć pri procesu sušenja drveta
- DOO JUGOINSPEKT-NOVI SAD je sertifikovan prema SRPS ISO 9001:2008

Raiffeisen banka

"GAJ INŽENJERING I OPREMANJE d.o.o." Cara Dušana 266 • 11080 Zemun
Tel.: (+381 11) 316-21-29, 316-21-40 • Fax: (+381 11) 2617-142 • gaj@gajinzenjering.rs • www.gajinzenjering.rs

PROIZVODNJA NAMEŠTAJA • PROJEKTOVANJE • OPREMANJE ENTERIJERA • IZVOĐENJE GRAĐEVINSKO ZANATSKIH RADOVA

TQ Plaza, Budva

JACI NEGO IKAD

Ambrovit je vodeća kompanija u Evropi
u trgovini šrafova i zavrtnja

44.000

paleta je spremno za isporuku;
Ambrovit ima najširi opseg šrafova
na Evropskom tržištu.

24/48

sati od narudzbine do isporuke
robe širom Evrope.

6

sertifikata koji garantuju
kvalitet proizvoda i procesa
proizvodnje.

100%

potpuna ponuda; potpuna dostupnost
ponudjena klijentima daje dodatnu
vredost odnosu klijent/dobavljač.

Pogledajte sve naše proizvode na www.catalog.ambrovit.it

AMBROVIT
BOLTS+SCREWS

Beogradski Sajam nameštaja – *proizvodnje nameštaja i*

Na Beogradskom sajmu su od 8. do 13. novembra 2016. godine održani 54. Sajam nameštaja, opreme i unutrašnje dekoracije i 54. Međunarodni sajam mašina, alata i repromaterijala za drvenu industriju.

Najveći događaj industrije nameštaja i drvene industrije u ovom delu Evrope održan je na izložbenom prostoru od 55.000 m² gde se predstavilo više od 520 izlagača iz više od 45 zemalja. Uz prisustvo značajno većeg broja poslovnih posetilaca i učesnika iz oblasti dizajna i arhitekture, Sajam nameštaja je obišlo 67.455 posetilaca, piše u zvaničnom saopštenju PRESS službe Beogradskog sajma.

Konceptualno redizajniran prošle godine, Sajam nameštaja uspešno deluje u svojoj „novoj eri“, nastavlja i produbljuje zacrtane ciljeve. U duhu slogana **„Sajam nameštaja sada“** prikazano je trenutno stanje u industriji nameštaja i drveno-prerađivačkoj industriji u regionu, uključujući sve faze i aktere u proizvodnji nameštaja, od primarne prerade drveta do finalnog proizvoda i funkcionalno-estetske dorade modela.

Dizajnerska inovativnost, sveže ideje, upotreba novih tehnologija i platformi, digitalizacija u drvenoj industriji neke su od karakteristika ovogodišnjeg Beogradskog sajma nameštaja. U fokusu sajma bile su kompanije okrenute dizajnu, inovacijama, kvalitetu i funkcionalnosti nameštaja, kao i najsavremenije mašine i alati za razvijanje drvene industrije.

Odlučnije okretanje izvozu

Podizanje kvaliteta u svim aspektima manifestacije, od organizacionog, programskog, estetskog i biznis segmenta, do marketinga i komunikacije sa medijima i širom javnosti, rezultiralo je zadovoljstvom izlagača nastupima i učešćem na sajmu i pokazalo profitabilnim za većinu učesnika.

Uz organizovano prisustvo značajnih kupaca iz sveta proširena je mreža prodaje domaćeg nameštaja i ostvaren kontakt u svrhu produbljivanja dalje

Uspešno potvrđen novi koncept Sajma nameštaja – za samo šest sajamskih dana, stekao se utisak da bi Beogradski sajam uistinu mogao biti generator privrednih dešavanja u oblasti proizvodnje nameštaja.

Prisustvo velikih svetskih kompanija u svojstvu kupaca, kako je saopšteno sa Beogradskog sajma, može otvoriti mogućnosti za nove poslovne aranžmane, plasiranje domaćeg nameštaja na nova tržišta i podsticaj izvoza.

Drvena industrija je jedna od retkih privrednih grana koja u našoj zemlji beleži pozitivne rezultate, a proizvođači nameštaja iz Srbije kontinuirano ostvaruju suficit i oslanjajući se na domaće sirovine, izvoze finalne proizvode na zahtevna tržišta.

Uz napredak, novine i unapređenja koncepta, Sajam nameštaja je i proteklog novembra zadržao već dugu tradiciju, po kojoj sajmovi nisu samo poslovnog, već izložbeno prodajnog karaktera, što je posebno primamljivo za posetioce i kupce, kojima je većina izlagača nudila sajamski popust.

Sajam nameštaja je otvorio potpredsednik Vlade Srbije i ministar trgovine, turizma i telekomunikacija **Rasim Ljajić**, a na štandu firme **SIMPO** sagovornik mu je bio generalni direktor **Sladjan Disić**

Fotografija: Tanjug/Z. Žestić

saradnje i plasiranja proizvoda na nova tržišta. Sve veće interesovanje za drveno-prerađivačku industriju i proizvodnju nameštaja ukazalo je na njen potencijal da

se u budućnosti odlučnije okrene izvozu, da srpski nameštaj postane srpski brend, prepoznatljiv po dizajnu i kvalitetu kako bi se izvezio kompletan, finalni proizvod.

- najznačajnija biznis manifestacija drvne industrije u regionu

ZLATNI KLJUČ u robnoj grupi
NAJBOLJI PROIZVOD dodeljen je
proizvođaču **MS & WOOD**, Sarajevo
za stolicu „ELLE“, koju je
dizajnirala Nataša Perković

Domaće kompanije prikazale su želju i snagu da se prilagode tržištu i konkurentno učestvuju u evropskim i svetskim privrednim tokovima.

Potvrdu novom konceptu sajma dao je povratak velikih svetskih kompanija kao izlagača na Sajmu nameštaja ali i priključivanje renomiranih svetskih brendova, izuzetnih i velikih design oriented kompanija među kojima su poznate italijanske kompanije **Alivar** i **Segis**.

– Plan da Sajam nameštaja u Beogradu postane treći najveći sajam ove vrste u Evropi, posle Kelna i Milana, je ambiciozan, ali ako nastavimo da beležimo dobre rezultate i suficit u razmeni sa svetom, ako održimo vitalnost ove industrije i ovog dela privrede, u tome ćemo i uspeti – rekao je potpredsednik Vlade Srbije i ministar trgovine, turizma i telekomunikacija **Rasim Ljajić** otvarajući novembarski Sajam nameštaja.

Razgovori sa dizajnerima i arhitektama

Značajna novina na novembarskom Sajmu nameštaja bili su "Design Talks", razgovori sa dizajnerima i arhitektama, koji su se odvijali tokom tri dana sajma. U prijatnoj sajamskoj atmosferi razmenjivala su se profesionalna iskustva i ideje bitnih aktera u industriji nameštaja. Učesnici, dizajneri i arhitekte uspešni u evropskim i svetskim okvirima koji intenzivno učestvuju u kreiranju industrije nameštaja, na sajmu su govorili o sistemima po kojima industrija funkcioniše, o trendovima i tržištu i mogućnostima da originalno dizajnirani i kvalitetno izrađeni domaći proizvodi pronađu svoje mesto na svetskom tržištu.

Tokom Sajma nameštaja održana je i Investiciona konferencija o industriji nameštaja u Srbiji "Serbian Furniture Industry Conference" u organizaciji Beogradskog sajma i Razvojne agencije Srbije. Na ovom stručnom skupu predstavljani su potencijali srpske industrije nameštaja, mogućnosti za ulaganje,

ZLATNI KLJUČ za NAJBOLJI SAJAMSKI NASTUP
dodeljen je proizvođaču MIZARSTVO BOLČIČ „MITJA“, iz Slovenije

ZLATNI KLJUČ za NAJBOLJI NAMEŠTAJ ZA OPREMANJE
dodeljen je proizvođaču **PROSTORIA**, Hrvatska, za sofu „SEAM“, dizajn: Bottcher Henssler Kayser

Fotografije: Beogradski sajam

Fotografija: D. Blagojević

ZLATNI KLJUČ za NAJBOLJI PRATEĆI ELEMENT
dodeljen je preduzeću **GIR**, Kraljevo
za ogledalo „OPOZIT“, dizajn: PRESEK DESIGN STUDIO

ZLATNI KLJUČ za NAJBOLJEG MLADOG DIZAJNERA
dodeljen je **PRESEK DIZAJN STUDIOU**, Beograd, koji su osnovale diplomirane arhitekte
unutrašnje arhitekture Miroslava Đorđević i Ksenija Josifović

Žiri u sastavu: Vojislav Žanetić –
predsednik, Guillaume Delvigne, Stefan
Krivokapić, Lucie Koldova i Filip Des-
pot je doneo odluke da se **nagrada**
ZLATNI KLJUČ dodeli sledećim robnim
grupama:

Za **ZLATNI KLJUČ** u robnoj grupi
NAJBOLJI PROIZVOD nominovani su:
MS & WOOD, BiH Sarajevo, za stolicu
„ELLE“, koju je dizajnirala Nataša Perko-
vić i firma PROSTORIA, Hrvatska, za sto-
licu „DOBRA“, dizajn: NUMEN, a **ZLATNI**
KLJUČ je dodeljen **proizvođaču MS &**
WOOD, Sarajevo, BiH.

ZLATNI KLJUČ u robnoj grupi
NAJBOLJI PRATEĆI ELEMENTI ENTE-
RIJERA dodeljen je **preduzeću GIR**

doo, Kraljevo za ogledalo
„OPOZIT“, dizajn: PRESEK DESIGN
STUDIO.

Za **ZLATNI KLJUČ** u robnoj grupi
NAJBOLJI SAJAMSKI NASTUP nomi-
novane su firme MIZARSTVO BOLČIČ
„MITJA“, iz Slovenije i GIR, doo, Kraljevo;
a **ZLATNI KLJUČ** je dodeljen **proizvo-**
đaču MIZARSTVO BOLČIČ „MITJA“, iz
Slovenije.

Za **ZLATNI KLJUČ** u robnoj grupi
NAJBOLJI NAMEŠTAJ ZA OPREMA-
NJE nominovani su SEGIS SPA, Italija za
stolicu „CAMEL“, dizajn: Bartoli Design“ i

firma PROSTORIA doo, Hrvatska, za sofú
„SEAM“, dizajn: Bottcher Henssler Kayser.
ZLATNI KLJUČ je dodeljen proizvođaču
PROSTORIA doo, Hrvatska, za sofú
„SEAM“, dizajn: Bottcher Henssler
Kayser.

Za **ZLATNI KLJUČ** za **NAJBOLJEG**
MLADOG DIZAJNERA nominovani
su: PRESEK DIZAJN STUDIO, Beograd
i Nataša Perković, Sarajevo; a **ZLATNI**
KLJUČ je dodeljen dizajneru: **PRESEK**
DIZAJN STUDIO, Beograd.

Kada već govorimo o sajamskim
priznanjima, treba reći da zamerke

kao i iskustva dosadašnjih investitora –
domaćih privrednika i međunarodnih
institucija na različitim projektima u ovoj
industriji.

Najavljena nova nacionalna strategija razvoja drvne industrije Srbije

U okviru stručnog pratećeg programa
održana je konferencija od strane članica
Nemačko-srpske privredne komore na
kojoj je zaključeno da je drvo značajan
proizvod srpske privrede i da predstavlja
veliki potencijal domaće ekonomije, a
najavljena je i nova nacionalna strategija
razvoja drvne industrije Srbije.

Mladi dizajneri su se svežim idejama
i rešenjima za opremanje enterijera
predstavili na „Izložbi mladih dizaj-
nera“, posebnom segmentu sajma koji

Nagrađeni na 54. Sajmu nameštaja u Beogradu

Fotografije: D. Blagojević

organizatoru ove manifestacije, od strane izlagača sa kojima smo imali priliku da razgovaramo, ide baš u tom pravcu. Primenbe se ne odnose na sistem nagrdživanja, nego prvenstveno na vreme i činjenicu da je ovaj čin izgubio masovnije prisustvo i svečani karakter.

Dodela priznanja je organizovana kasno uveče, van sajamskog prostora gde je teže doći i naći mesto za parkiranje auta, a drugo, sajamska dodela priznanja bi trebalo da bude događaj sa velikim D, događaj koji bi trebalo da se pamti, rekli su nam neki od izlagača. Ovoga puta, to nije bio slučaj.

stavlja akcenat na promovisanje mladih autora i predstavlja svojevrstni presek stanja u savremenom dizajnu. Baca-nje svetla na nove ljude i nove ideje u kontekstu podizanja statusa dizajna i njegove popularizacije, predstavlja neophodan korak u procesu direktnog umrežavanja svih aktera koji učestvuju u stvaranju vrednog proizvoda i relevantnog tržišta.

Nagradu Zlatni ključ, najinovativnijim i najuspešnijim izlagačima na 54. Beogradskom sajmu nameštaja, dodelio je internacionalni žiri. Okupljanje tima internacionalnih eksperata koji odlučuje o nagradi predstavlja težnju da se celokupni sajam sagleda iz međunarodne perspektive, stoji u saopštenju Beogradskog sajma.

Sajam nameštaja 2016. godine je pokazao da je u ovom segmentu važan

partner privredi i da uz povoljnu klimu i interesovanje inostranih tržišta za ono što Srbija ima da ponudi, te da domaća industrija nameštaja uz drvenu industriju ima mogućnost i tendenciju da zauzme mesto koje zaslužuje.

Sajam nameštaja sinonim za kvalitet

Sajam nameštaja kao i Sajam mašina, alata i repromaterija su protekle jeseni bili jedinstveno mesto ponude i potražnje, konkurentnosti značajnih privrednih grana i prilika da se na jednom mestu sagleda najnovija produkcija velikog broja značajnih domaćih proizvođača nameštaja svih vrsta i namena, proizvoda za uređenje enterijera i kompletne unutrašnje dekoracije kao i industrije repromaterijala i mašina koje se koriste u preradi drveta i proizvodnji nameštaja. Tradicija i konzistentnost ove manifestacije, kao i njen novi koncept, sigurno vraćaju ugled i pozitivnu reputaciju ovom događaju koji je, prvenstveno zahvaljujući izlagačima i ovoga puta bio sinonim za kvalitet.

Uz novine i unapređeni koncept, Sajam nameštaja je zadržao već dugu tradiciju, po kojoj sajmovi nisu samo poslovnog, već izložbeno prodajnog karaktera, što je posebno primamljivo za posetioce i kupce, kojima je većina izlagača nudila sajamski popust. Sveobuhvatan izložbeni program, najbolji pregled domaće i inostrane ponude na jednom mestu, sajamske pogodnosti, popusti i drugi povoljni uslovi kupovine, kreativna rešenja za stambene i poslovne ambijente, učinili su ovu manifestaciju nezaobilaznim događajem, a ukupnoj slici o manifestaciji kao multimedijalnom događaju doprineo je

Detalji sa dodele sajamskih priznanja u prostorijama Jugoslovenske kinoteke

Fotografija: Beogradski sajam

Fotografije: D. Blagojević

sadržajan prateći program: konferencije, prezentacije, predavanja...

Vidimo se i na narednom Sajmu nameštaja u novembru 2017.

Na protekloj sajamskoj manifestaciji bilo je na pretek poslovnih aktivnosti koje su manje više zadovoljile ambicije većeg broja izlagača. Protekli Sajam nameštaja je, bez sumnje, bio prilika za domaće proizvođače nameštaja da prikažu svoj proizvodni program i svoje mogućnosti. Istovremeno to je bila prilika da se domaća i inostrana konkurencija sagleda

izbliza. Sajam je stručnim krugovima, ali i široj publici, omogućio uvid u vrhunske domete oblikovanja nameštaja i uređenja prostora za stanovanje i rad. Treba posebno istaći da je protekli Sajam nameštaja u Beogradu i ovoga puta premašio očekivanja i zadržao regionalno liderstvo. U vremenima kada tržište podrazumeva i diktira stalno usavršavanje i visoke standarde, Sajam nameštaja je, uz novu energiju i sve postojeće reference, sigurno i dalje najveći privredni događaj u Srbiji i regionu u oblasti drvne industrije i proizvodnje nameštaja.

Takođe treba reći da vitalnost prerade drveta i proizvodnje nameštaja sigurno

imaju granicu, pa bi država napokon trebalo da odgovornije podrži ovu industriju... A za desetak meseci, će biti održan naredni 55. Sajam nameštaja u Beogradu. Znamo da će i tada među proizvođačima biti kolebanja i neodlučnosti, ali se sa puno vere nadamo da će organizator imati razumavanja za privredu, da će imati snage, jasne ciljeve i strategiju kojom će animirati proizvođače i posetioce, pa će, verujemo 55. Sajam nameštaja biti još bolji. Već potvrđeno iskustvo u organizaciji ove manifestacije menadžmentu Beogradskog sajma će sigurno biti od koristi. A oni su se upravo tu već istinski dokazali. ■

Slavonski hrast d.o.o.
Industrijska 6
33520 SLATINA
Hrvatska

Firma **Slavonski hrast d.o.o.** je osnovana u oktobru 2013. godine sa sedištem u Slatini (Slavonija – severoistočna Hrvatska). Posедуje pilanu u industrijskoj zoni u Slatini u kojoj radi 48 zaposlenih. **Osnovna delatnost firme je proizvodnja i prodaja rezane suve hrastove građe.**

Slavonski hrast d.o.o. je jedan od vodećih prerađivača hrasta u Hrvatskoj i preradi do 25.000 m³ trupaca godišnje. Osnivači firme poseduju značajnu površinu kvalitetnih nizinskih (daleko poznatih slavonskih) šuma hrasta na području Našica, te na taj način firma u blizini proizvodnog pogona ima osiguranu kvalitetnu sirovinску bazu i pouzdan je dobavljač.

Slavonski hrast d.o.o. je sproveo projekat „Povećanje kapaciteta proizvodnje i podizanja stepena finalizacije drvnih proizvoda” kojom su postignuti rezultati:

- kupovina nove nagibne pile marke Primultini za rezanje trupaca
- kupovina novih linija marke Paul za preradu daske
- izgradnja i opremanja 10 sušara marke Mühlbock
- izgradnja 3MW kotlovnice za grejanje
- izgradnja postrojenja za proizvodnju suve rezane hrastove građe

Namera projekta je što bolje pripremiti građu za finalne proizvođače.

Zbog uspešnog sprovođenja projekta vrednog 7 mil €, od marta meseca 2017. godine, **Slavonski hrast d.o.o.** će biti u mogućnosti **da kupcima ponudi suhu hrastovu građu.** Proizvodni program sušene robe će činiti samice i bulovi debljine 27, 32, 40, 52, 60, 63, 65, 70, 80, 100 mm i okrajčena građa do 65 mm debljine.

tel: +385 33 550 562 www.slavonskihrast.hr
e-mail: info@slavonskihrast.hr

Potvrđen sajamski koncept implementiran 2015. godine – dobri rezultati uvek mogu biti bolji –

Kao i prethodnih godina na Sajmu nameštaja u Beogradu koji je trajao od 8. do 13. novembra 2016. godine, razgovarali smo sa pedesetak vlasnika ili menadžera firmi. Cilj nam je bio da kroz kraće predstavljanje njihovog programa rada, daju i svoje viđenje Sajma nameštaja. Neke od tih izjava objavljujemo bez većih redakcijskih intervencija, uvereni da za organizatore Sajma nameštaja ovi stavovi i razmišljanja mogu biti predmet razmatranja.

tekst i fotografije: D. Blagojević

BEOGRADSKI SAJAM

*Aleksandar Ivković,
direktor marketinga
Beogradskog sajma*

– Pa evo pred poslednji dan Sajma nameštaja beležimo povećanje posetilaca za nekih 20% što smatramo značajnim indikatorom, isto kao što je značajno da je po broju izlagača i angažovanom prostoru Sajam nameštaja 2016. godine veći u odnosu na prethodnu manifestaciju kada smo, uz promenu koncepta, uveli i neke organiza-

cione promene, a to je imalo pozitivan rezultat. Takođe je značajno naglasiti da je u odnosu na prošli Sajam, ovoga puta broj poslovnih posetilaca čak dva do tri puta veći. Tu imamo i neke nedoumice jer smo uočili da se neki od poslovnih posetilaca nisu ni registrovali jer, čini nam se da žele da ostanu neprimećeni, upravo zato što znaju da mogu značajno kreirati tražnju na tržištu nameštaja. Dakle, značajno je povećanje poslovnih posetilaca kao jedan od pozitivnih rezultata naše strategije koju smo implementirali 2015. godine, pa ova manifestacija sada ima jak poslovni segment. Cilj nam je da naši izlagači budu zadovoljni ovom manifestacijom, da šire svoje proizvodne pogone i ponudu, da više proizvode i izvoze... Takođe je u izuzetno poslovnoj atmosferi održan i 54. Sajam mašina, alata i repromaterijala za drvnu industriju i sudeći po rečima izlagača, ovaj Sajam je bolji nego 2015. godine. Mi ćemo nastaviti da korak po korak idemo trasiranim putem, a znamo da se velike stvari ne mogu dešavati preko noći i da je potrebno vreme u kome ćemo ovoj manifestaciji dati još veći značaj i već potvrđeno liderstvo u ovom delu Evrope. Naša je želja da posle Kelna i Milana budemo treći sajam u Evropi – kaže direktor marketinga Beogradskog sajma, gospodin Aleksandar Ivković.

– ESTIA kao i uvek izlaže na Sajmu nameštaja na istom mestu, u hali dva, nivo A. Ovoga puta smo izložili jedan moderan kuhinjski program, i sa druge strane jedan potpuno rustični nameštaj za dnevne sobe, sa puno rada i profila u drvetu, stilski rađen, a sve u cilju da ocenimo utiske tržišta i na osnovu toga trasiramo dalji razvoj firme. Za nas Sajam nije prevashodno mesto prodaje, već mesto gde ostvarimo

ESTIA, Zemun
Ines Bajić, konstruktor

neke kontakte čija realizacija, ukoliko bude dogovorena, može doći znatno kasnije. Imali smo veliki broj kontakata sa domaćim posetiocima, a bilo je interesovanja i stranih kupaca, od Dubaia do zapadne Evrope. Neke ponude ćemo razmotriti, a šta će biti, to ćemo videti... Ono što me posebno raduje jeste primetan pomak u kvalitetu Sajma poslednjih godinu, dve. Sa jedne strane sve više je fenomenalnog nameštaja u drvetu koji po dizajnu i izvedbi može da parira nameštaju svetskih proizvođača. Sa druge strane posećenost sajma i zainteresovanost ljudi da ostvare kupovinu je poslednje dve godine u porastu, te mi se čini da se domaća privreda polako oporavlja – kaže Ines.

BOREAL, Kraljevci – Ruma

Petar Borović, direktor

– Prvo, što se Sajma nameštaja tiče, moram istaći da je ovo, po mom mišljenju i od kada ja pratim ovaj skup, najbolje osmišljena i realizovana sajamska manifestacija. I prethodni Sajam je bio uspešan, ali je ovaj u svakom pogledu, po kvalitetu, dizajnu, poseti i poslovnim dogovorima premašio sve. Pogotovo je ekskluzivna hala tri, gde se vidi da region ne zaostaje za Evropom. To je dobro i ja se osnovano nadam da nam predstoji napredak i raz-

voj. Zato čestitam menadžmentu Beogradskog sajma... A što se tiče firme BOREAL poznato je da mi proizvodimo nameštaj od punog drveta, uglavnom od hrasta i oraha, a bavimo se i opremanjem ekskluzivnih enterijera. U Beogradu imamo jedno prodajno mesto, a oko 90% naše proizvodnje je izvoz u zapadnu Evropu. U Rusiji i Crnoj Gori radimo enterijere. Mi uglavnom radimo unikatno i proizvode u malim serijama – kaže gospodin Petar Borović, kome smo zahvalni što je obišao i naša dva mala sajamska štanda.

PEGASUS, Vranje

Predrag Stanojković, vlasnik i direktor

– Firma PEGASUS postoji od 2002. godine i uz uporan rad već za dve godine postojanja počeli smo sa izlaganjem na Sajmu nameštaja. Dakle, od 2004. godine smo na Sajmu, a naša koncepcija je proizvodnja nekog, da kažem, kvalitetnijeg nameštaja. U ponudi imamo različite modele i rekao bih proizvode za ukus većine. Takođe se bavimo i opremanjem različitih vrsta enterijera. U tome imamo značajna iskustva kako na teritoriji Srbije, tako u Makedoniji, Crnoj Gori i na teritoriji Ruske federacije. To nam je i dalje razvojna orijentacija i strategija, a što se tiče Sajma nameštaja on ozbiljno pokazuje tendenciju da bude poslovni susret i mesto gde se izlažu nove kreacije i ideje, a sve to daje nadu da Sajam ide u dobrom pravcu – kaže gospodin Predrag Stanojković.

DALLAS company, Tutin

Senad Pepić, generalni menadžer

– Već tradicionalno DALLAS company je i na ovom Sajmu nameštaja na istom mestu u hali 1 gde na istoj kvadraturi izlažemo naše najnovije modele i materijali koji po kvalitetu, funkcionalnosti i udobnosti zadovoljavaju sve zahteve modernog tržišta. Kao i prethodnih godina našim kupcima smo dali sajamski popust, a tu je i niz drugih pogodnosti kao što su besplatna isporuka i montaža, prodaja nameštaja na kredit, kreditne kartice i na rate, zatim besplatna stručna pomoć našim kupcima kako i na koji način opremiti i oplemeniti životni i radni prostor... DALLAS company je stabilna firma, a osim tržišta naše zemlje, izvozimo u sve zemlje bivše Jugoslavije i nešto u Nemačku. Uz uobičajenu posetu i prepoznatljivu gužvu, naš štand su posetili i neki naši poslovni partneri koji su detaljno razgledali izložene modele, a imali su i pozitivan utisak i komentare. U svakom slučaju mi smo otvoreni za saradnju... Činjenica je da se na Sajmu nameštaja može naći dobrih delova i modela koji

su isti ili slični onome što se nudi u Evropi. Nama su sajamske posete, komentari posetilaca i prodaja potvrda da smo na pravom putu i da radimo na pravi način... Inače, Sajam nameštaja je za našu zemlju i ovaj deo Evrope važna institucija gde se susreću ponuda i potražnja, novosti na tržištu i dizajnu, ali mi se čini da nije na nivou prethodne manifestacije. Zato se bojim da bi Sajam mogao izgubiti regionalni i lokalni značaj, ali bi voleo da nisam u pravu – kaže gospodin Pepić.

WhiteOak Group AG, Švajcarska

Dalibor Petrović

– Ova firma je bazirana u Cirihi i bavi se razvojem dizajniranog nameštaja od masivnog drveta. Naš operativni deo, odnosno naša proizvodnja je smeštena u BiH, u Bratuncu, gde se proizvodnja obavlja u preduzeću PETROPROJEKT. Ovo je prvi put da smo izašli na tržište regiona, na Sajam nameštaja u Beogradu, a prethodnih godina smo uglavnom prisutni na zapadnoevropskom tržištu i tri godine zaredom smo izlagali na sajmu u Kelnu. To nam je ciljno tržište i tamo smo izlagali radi uspostavljanja samoodrživosti brenda... Došli smo u Beograd zato što ovaj Sajam nameštaja ima tendenciju rasta i orijentacije ka B2B sajmu. U poslednjih dvadesetak-trideset godina on je bio tradicionalan klasičan sajam na kome se najčešće trgovalo... Upravo radi kvaliteta rada ljudi koji su zaduženi za profilisanje i branding ovog sajma, došlo je do značajnog podizanja njegovog nivoa, tako da su u Beograd iz Evrope i Bliskog istoka počele dolaziti ozbiljne firme da bi ovde pronašle dobre lokalne proizvođače. Trenutno na sajmu možemo videti desetak firmi koje su krenule putem sinergije dizajna, kvaliteta i tradicije

i to se prepoznaje ne samo kod nas, nego se prepoznaje širom sveta. Zato iz našeg regiona trenutno imamo desetak brendova čiji se proizvodi mogu naći u Njujorku i u drugim svetskim metropolama. Sajam je sjajna prilika za sve firme koje planiraju da se diferenciraju kroz određene prednosti koje imaju u svom portfoliju i da steknu neke inicijalna iskustva i uvid u funkcionisanje razvijenog tržišta. Zato i ako ne bude nekog velikog rezultata na prvom sajamskom izlaganju u Beogradu, ne treba stati, treba nastaviti hodati i biti uporan, jer pobeđuje ko se usuđuje i ko ne odustaje – kaže Dalibor Petrović.

ARTISAN, Tešanj

Silva Vuksanović, menadžer prodaje
Almasa Čostović, menadžer prodaje

– Ovo naš treći nastup na Sajmu nameštaja u Beogradu, a naša odluka da ponovo dođemo je direktna posledica činjenice da smo bili zadovoljni našim ranijim nastupom i reakcijama sajamskih posetilaca. Činjenica da je Sajam znatno inoviran, da ulaže u promociju, ima rezultate i to je značajno za proizvođače nameštaja u ovoj regiji... Inače, ARTISAN je fabrika u kojoj su spojene visoka tehnologija, odnosno CNC obrada i ručni rad. Specijalizovani smo za ručnu proizvodnju visokokvalitetnog nameštaja od masivnog drveta, a insistiranje na ručnoj izradi nas bitno razlikuje od drugih... Izvozimo u veliki broj zemalja u Evropi, ali nam je Kina trenutno postala tržište broj jedan. Prema nekim analizama u Kini ima oko 400 miliona ljudi koji pripadaju srednjoj klasi, a to su naši potencijalni kupci. Izvozimo u Južnu Koreju, Australiju i Kanadu. Za proteklih godinu dana broj zaposlenih smo sa 100 povećali na 170 i dalje se razvijamo. U Beogradu sarađujemo sa nekoliko salona... Beogradski Sajam nameštaja je, bez sumnje, zabeležio osetan napredak i to nas raduje – kažu Silva Vuksanović, menadžer prodaje iz Zagreba i Almasa Čostović, menadžer prodaje iz Tešnja.

MW GROUP SCG, Kruševac

Vesna Spahn, vlasnik i direktor

– Mi iz firme WEINIG smo zadovoljni novembarskim nastupom i posećenošću na Sajmu mašina, alata i repromaterijala za drvenu industriju. Primetila sam da ima mnogo više posetilaca iz zemalja u okruženju, što znači da kupci ovu manifestaciju ponovo smatraju dobrom prilikom da dođu do potrebnih informacija. Direktni susreti su vrlo važni, a Sajam je prava prilika i idealno mesto za poslovne susrete, kontakte i dogovore. Utišak je da sve polako kreće uzlaznom linijom, a kada to kažem mislim i na organizaciju i angažovanje sajamskih službi i uopšte saradnju sa njima. I ovoga puta ističem da je važno što je ova manifestacija odvojena od Sajma nameštaja, isto kao što je važno da se obe manifestacije odvijaju paralelno. Takva praksa je u svetu i to obe ove paralelne sajamske manifestacije čini modernijim i profitabilnijim. Mi nismo imali nikakvih primedbi, ali uvek ima prostora za unapređenje, pa će iskustvo sa proteklog Sajma biti dragoceno za pripremu nastupa u 2017. godini – kaže gospođa Vesna Spahn.

JAVOR, Prijedor

Radovan Šalabalija, vlasnik i direktor

– Mi ove godine nismo izašli na Sajam nameštaja upravo zbog naših prestrojavanja. Naime u procesu je otvaranje našeg poslovnog centra u Beogradu koji bi trebalo da bude naš izlazak na tržište Srbije... Što se Sajma nameštaja tiče, očigledno se vidi da je zaustavljen pad koji je trajao sedam-osam kriznih godina,

i od prethodnog Sajma nameštaja se beleži napredak, ali je jasno da Sajam još nije dostigao nivo od pre desetak godina. Ne bi da sudim o broju izlagača i o poseti, ali mi se čini da je nešto manja u odnosu na prethodnu manifestaciju... Sa druge strane drvna industrija u Srbiji je znatno uznapredovala

što se na Sajmu očigledno vidi. Znatno je zastupljen masiv čija je obrada tehnološki uznapredovala isto kao što su dizajnerske kreacije došao više do izražaja. To je dobro i obećava, jer se ponovo prepoznaje kvalitet i drvo kao prirodan materijal sve više ulazi u upotrebu i potiskuje veštačke sirovine – kaže gospodin Radovan Šalabalija.

BLUM

Saša Čarman, predstavnik firme BLUM za Srbiju, Crnu Goru i Makedoniju

– Nama je ovo prvi put da izlažemo na Sajmu nameštaja u Beogradu mada je BLUM na ovom tržištu odavno prisutan. Moram istaći da smo zadovoljni našim sajamskim nastupom i što smo u prilici da krajnjim korisnicima i kupcima pokažemo mogućnosti koje BLUM nudi što se tiče mehanizama koji se koriste u nameštaju bilo da su u pitanju kuhinje, dnevne sobe ili kupatila. Drago nam je što imamo izuzetnu priliku da upravo krajnjim kupcima pokažemo naše proizvode i da se oni sami uvere u sve prednosti naših okova... Što se samog Sajma nameštaja tiče, ja kao stalni posetilac ove manifestacije, a dužnost mi je da pratim kretanja na tržištu nameštaja, mogu reći da sam obradovan činjenicom da je Sajam nameštaja kvalitativno uznapredovao i da je većina izlagača više uložila u dizajn i kvalitet. To je svakako pozitivno i ukoliko se ta tendencija nastavi, biće svima bolje – kaže gospodin Saša Čarman.

ATLAS, Užice

Ema Polić, marketing menadžer

– Već trinaest godina ATLAS redovno izlaže na Sajmu nameštaja uvek na istom mestu, u centralnom delu hale jedan i već tradicionalno ljudi znaju gde nas mogu naći. Poznaju nas i po kvalitetu naših proizvoda i uvek se vraćaju, što nas raduje. Mi iz godine u godinu pravimo kvalitativan pomak, a to mogu potvrditi naši kupci kojima se sviđaju naš stil i modeli, a ovoga puta smo izložili desetak modela koje smo radili za tržišta Italije, Nemačke i Engleske. Naša tendencija i cilj je da uvek proizvodimo kvalitetan i bolji nameštaj, a za 24 godina našeg postojanja mi smo uložili ogroman napor i trud da dokažemo da se i u Srbiji može napraviti nameštaj jednako kvalitetan kao na zapadu... Mada je naš izvoz zabeležio neznatan pad, još uvek oko 70% proizvodnje ATLAS izvozi prvenstveno u zemlje regiona i na tržište Ruske federacije, zatim nešto u Nemačku, Francusku, Italiju... Teškoće na našem tržištu mi smo prevazilazili upornošću i većim radom, uvek u potrazi za novim kupcima i tržištima, a naši utisci sa ovog Sajma nameštaja su pozitivni. Zadovoljni smo nastupom i posetom, a imali smo i sajamski popust. Sajam nameštaja je prošlogodišnjim inovacijama zaustavio raniji pad i sada beleži veliki pomak i napredak kako u organizaciji, tako i u promeni koncepta, što je imalo pozitivan rezultat... Inače, kompanija ATLAS je pre skoro dve godine u Beogradu, kod Kombank ARENE, otvorila svoj najveći prodajni objekat gde smo kupcima predstavili najnovije svetske trendove i ponudili totalno novi koncept na našem tržištu. Na 1.500 kvadratnih metara kupcima nudimo šetnju kroz sedam potpuno nameštenih stanova, kao i raznovrsnu ponudu eksponata, koji predstavljaju savršen spoj italijanskog dizajna i našeg prepoznatljivog kvaliteta – kaže Ema Polić.

Lestroj, Trzin Slovenija

Domen Stupica, generalni menadžer

– Mi smo na Sajmu nameštaja redovno od 2009. godine i nastupamo sa programom mašina za obradu tvrdog drveta. Dakle, što se tiče tržišta Srbije nama su ciljna grupa kupci koji se bave preradom masivnog drveta, jer je naš proizvodni program specijalizovan. Mi proizvodimo kvalitetne mašine koje

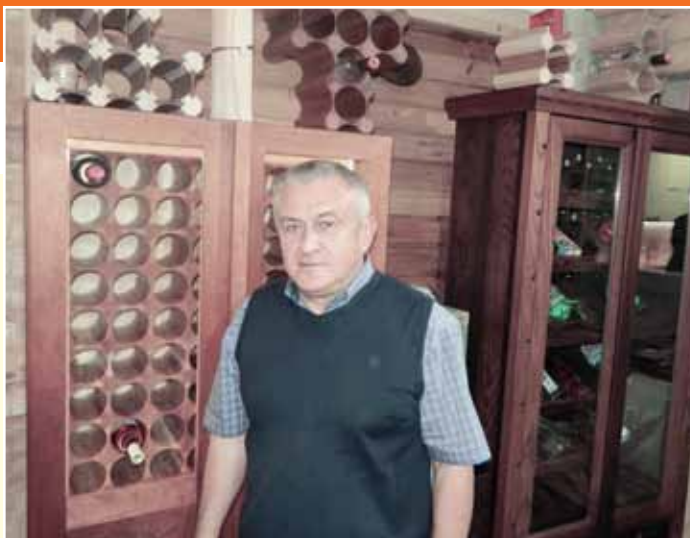
mogu rešiti specifične zahteve i probleme naših kupaca. Na većinu naših proizvoda dajemo dve godine garancije. Praktično, mi nemamo konkurenciju upravo zato što smo specifični, a naša firma postoji već 27 godina, tako da su uz iskustvo, naše prednosti kvalitet i korektnost što naši kupci posebno cene... Uz mašine za blanjanje i profilisanje kupcima nudimo mašine za izradu lamela, zatim prese, tračne pile, blanjalice, linije za dužinsko nastavljanje drveta, vakumske sušare itd i uvek našim kupcima nudimo najbolja rešenja... A što se Sajma mašina tiče, naš štand je loše lociran tako da nas neki kupci čak nisu pronašli. To je naša zamerka, jer je bilo moguće znatno drugačije organizovati i postaviti naš izložbeni prostor. Ali mi smo zadovoljni našim sajamskim nastupom – kaže gospodin Domen Stupica.

FOREST, Požega

Dejan Đurić, vlasnik i direktor

– Mi se od 1999. godine bavimo proizvodnjom nameštaja, a ovo je osmi put da zaredom izlažemo našu proizvodnju na Sajmu nameštaja u Beogradu. Primećujem da je sajamski prostor popunjeniji nego prethodnih godina i to je lepo videti. To znači da ima napretka isto kao što se primećuje da, što se dizajna tiče, svi generalno idemo napred i to se primećuje na prvi pogled. Što se posete tiče, čini mi se da je na nivou prethodnog sajma i nadam se da će biti i kupaca... Primetili smo da je bilo posetilaca iz zemalja zapadne Evrope, ali se nama niko nije predstavio, tako da nismo sigurni da li su to bili kupci koje je najavljiivo Sajam i navodno doveo na ovu manifestaciju... U svakom slučaju mi smo zadovoljni našim sajamskim nastupom, prikazali smo neke nove modele i to je primećeno. Naš nameštaj je klasičan i ekskluzivan, a taj kvalitet neki ljudi prepoznaju i to su naši kupci koji se, uglavnom uvek vraćaju, odnosno šalju svoje prijatelje ili rodbinu. Zato mi kažemo da je preporuka najbolja reklama – kaže gospodin Dejan Đurić.

DRVO TRADE NV, Surčin

Vlado Ilić, vlasnik i direktor

– U odnosu na prethodni, ovaj Sajam nameštaja je još uspješniji i treba čestitati menadžmentu Beogradskog sajma, ali prvenstveno čestitke zaslužuju proizvođači koji i pored teškoće i skup izlagački prostor, izlažu na ovoj manifestaciji. Ali ja imam i primedbe. Ovoga puta ću se zadržati samo na dodeli sajamskih priznanja. To više nije događaj i devalvira ovu manifestaciju. Kod ovoliko sajamskog prostora, dodela priznanja je izmeštena, ovom činu prisustvuje tridesetak ljudi i među njima desetak nagrađenih... A što se tiče sajamskog nastupa firme DRVO TRADE NV imali smo solidnu posetu, rezgovor i razmenu kontakata sa potencijalnim kupcima... Ja, međutim smatram da bi država trebalo da se više angažuje oko pomoći malim i srednjim preduzećima, a to bi dovelo do većeg zapošljavanja i izvoza. To su stabilne i fleksibilne firme, a to država ne primećuje ili, nažalost, ne želi da primeti...

A nakon 26 godina upornog rada i razvoje moja firma DRVO TRADE NV je i dalje u prerađi masivnog drveta koji naš narod zna da ceni. Posedujemo najmoderniju tehnologiju i kvalitetnu sirovinu. Proizvodimo prozore i vrata, brodski pod i parket, deking, brvnare, drvene fasade, ekskluzivni nameštaj po meri, a posebno je atraktivan naš vinski progra. U našem programu je i termo drvo, a u ponudi imamo termo-tretirani jasen, hrast, grab, bukvu, beli bor, bagrem, javor i ariš – kaže gospodin Vlado Ilić.

CATRA home fashion, Ristovac - Vranje

Danijela Trajković, direktor

– Mi već devet godina izlažemo na Sajmu nameštaja u Beogradu. Tu smo dakle redovno od 2007. godine. Ranije smo izlagali u hali jedan, a već treću godinu smo u hali tri koja je koncipirana na znatno drugačiji način, kao dizajn hala u kojoj je, rekla bih, ekskluzivniji nameštaj kako po dizajnu, tako i po kvalitetu obrade... Već dve godine Sajam nameštaja pokazuje znatan napredak u odnosu na prethodne godine. Mi izlažemo i u Kelnu, a skoro kompletna naša proizvodnja ide u izvoz, najviše u Nemačku, Francusku i Švajcarsku. Istina imamo salon i u Beogradu, a naša namera i vizija je uvek da dizajnerski osvežimo naše proizvode i da im, možda, damo još veću različitost, odnosno ekskluzivnost, uvereni da svaki proizvod ima svoga kupca. Cilj nam je da uz kvalitet uvek inoviramo proizvod i da kod naših kupaca budimo interesovanje koje odskake od uljuljkane svakidašnjice. Mi smo namerno različitiji od drugih – kaže gospođa Danijela Trajković.

RADOVIĆ ENTERIJER, Požega

Ivan Radović, direktor

– Radović enterijer proizvodi nameštaj od punog drveta i furniranih ploča. Postojimo već 32 godine, a na Sajmu nameštaja redovno izlaže od 2006. godine. Ovo nam je, dakle, deveti put da zaredom izlažemo i već godinama smo na istoj lokaciji. Inače, firma postoji od 2004. godine kao Radovic Enterijer doo, a pre toga je bila zanatska radnja koju je još 1984. godine osnovao moj otac. Uz uporan i kvalitetan rad je normalno da svake godine idemo napred i da rastemo, a nadamo se da ćemo taj trend zadržati i narednih godina... A svima nam je drago što i prethodni i ovaj Sajam nameštaja idu uzlaznom linijom, kako po broju izlagača i kvalitetu eksponata, tako i po dizajnu, a ni poseta nije loša. Nama su svraćali zainteresovani kupci iz Mađarske, Hrvatske, Rumunije... Zato o značaju ove manifestacije za proizvođače nameštaja u Srbiji nije potrebno govoriti. Beogradski Sajam nameštaja je ustvari regionalni lider i ima šansu da postane još značajnija manifestacija, da znatno utiče na veću proizvodnju i izvoz. Sajam nam puno znači i potrebno je da se svi zajedno, i organizator i mi proizvođači, još više potrudimo pa da Sajam nameštaja bude uvek kvalitetniji... A mi smo već odavno prepoznatljivi po proizvodnji trpezarijskog nameštaja, stolova i stolica, vitrina, klub stolova i spavaćih soba i to sve u kombinaciji masivnog drveta i furniranih pločastih materijala – kaže direktor Ivan Radović.

MS&WOOD Sarajevo

Muhamed Pilav, direktor kompanije MS&WOOD

Bosanskohercegovačka industrija nameštaja MS&WOOD („Majstori i Drvo“) predstavila se i na 54. Međunarodnom sajmu nameštaja u Beogradu svojom Primum collection 2016.

– Nakon internacionalnog uspeha Primum collection 2016 sa kojom je MS&WOOD osvojio najviše nagrade i ocene na prestižnom sajmu u Kelnu, Triennalu umetnosti i dizajna u Milanu, te na sajmu u Parizu, odabrali smo podijum Međunarodnog sajama u Beogradu kako bi

Fotografija: www.haber.ba

i regionalnom tržištu predstavili jednu od najnagrađivanijih kolekcija nameštaja iz Bosne i Hercegovine – izjavio je Muhamed Pilav direktor kompanije MS&WOOD.

Više puta nagrađivani nameštaj koji se proizvodi u Fojnici izazvao je pažnju svetskih ar-

hitekata, dizajnera enterijera i vlasnika salona luksuznog nameštaja. Nameštaj vrhunskog kvaliteta MS&WOOD pod etiketom “created in B&H” već je sastavni deo ponude salona nameštaja u New Yorku, Parizu, Južnoj Koreji, Maroku, itd.

MS&WOOD zapošljava 300 radnika, godišnje proizvodi 500.000 stolica, koje izvozi u 40 zemalja sveta. Plan je da do 2020. godine dostigne proizvodnju 1 milion komada nameštaja godišnje.

Sajam u Beogradu je najvažniji događaj u Jugoistočnoj Evropi u sferi dizajna, proizvodnje i distribucije nameštaja i zato smo na ovoj manifestaciji – rekao je naš sagovornik.

STUDIO ZA DIZAJN NATAŠA PERKOVIĆ, Sarajevo

– Po zanimanju sam akademski produkt dizajner, studirala sam na Akademiji likovnih umetnosti u Sarajevu gde sam trenutno zaposlena kao viši asistent, a pored toga imam svoj Studio za dizajn... Ovo je moja prva saradnja sa kompanijom MS&WOOD i raduje me što smo i na Sajmu nameštaja u Beogradu dobili nagradu... Ideja je bila da se napravi jedna sofisticirana lepota i mislim da smo u tome uspešli. Ovo je jedna jednostavna modernistička silueta izvajana na jedan umetnički način i zaista sam zadovoljna saradnjom sa kompanijom MS&WOOD. Oni su vrlo otvoreni za saradnju i imaju sjajan razvojni centar sa briljantnim inženjerima koji su apsolutno uspešni sprovesti moju ideju. Tehnološki su izuzetno dobro opremljeni, ali je najvažnije što je kompletan tim ove velike kompanije otvoreni za nove ideje i saradnju – kaže Nataša Perković.

SIK, Vranje

Branislav Stanković,
vlasnik i direktor

– Tradicionalno, SIK je i ove godine na Sajmu nameštaja gde izlazimo već 22 puta, odnosno dvadeset dve godine. Svi sajamski izlagači su naši kupci jer se bavimo proizvodnjom neophodnog repromaterijala koji se koristi prilikom proizvodnje nameštaja. Sajam je prilika

da se vidimo sa svim našim kupcima jer sa nekima radimo više godina, razgovaramo telefonom, sarađujemo, a onda se ovde prvi put upoznamo. Ovde dobijemo informacije o planovima naših komitenata i na osnovu toga planiramo našu proizvodnju... Ima indicija da Sajam nameštaja ponovo dobije stari sjaj, ali je cena izlagačkog prostora preskupa, pa bi valjalo da zajedno dođemo do obostrano prihvatljivog rešenja. Proizvođačima nameštaja je potrebno više prostora da bi izložili svoje proizvode, dok recimo na Sajmu kniga izdavač može na deset kvadrata izložiti kompletna izdanja, a cena je ista... Dakle izlazak na Sajam je za proizvođače nameštaja ozbiljan trošak. Mi nemamo taj problem jer proizvodimo sitan repromaterijal, ali nam je svaki izlazak na Sajam značajan i svakako ćemo se videti i na narednom Sajmu nameštaja – kaže gospodin Branislav Stanković.

EWD

Melika Martinović

Novembarski Sajam nameštaja kao i 54. Međunarodni sajam mašina, alata i repromaterijala za drvenu industriju, za nas je bio zanimljiv i značajan. Imali smo dosta posetilaca iz oblasti primarne prerade drveta koji su zainteresovani za visoke tehnologije rezanja trupa... U tom smislu posebno bih istakla moguću saradnju sa Šumarskim fakultetom iz Beograda. To je naučna ustanova koja je mnogim drvoprerađivačima u Srbiji bila podstrek za usvajanje novih tehnologija. Zato se osnovalo nadamo uspešnoj saradnji... A što se tiče ove dve paralelne sajamske manifestacije, smatram da je dobro što su još pre dve godine fizički odvojene, pa su mašine, alati i repromaterijal u ove dve hale, a Sajam nameštaja u one četiri... To, na neki način, olakšava i nama i

BERNARDA

Bernarda
Cecelja, vlasnik
i direktor

– Već dvanaest godina BERNARDA redovno izlaže na Sajmu nameštaja uvek na istom mestu, u centralnom delu hale četiri i već tradicionalno ljudi znaju gde nas mogu naći. Poznaju nas i po kvalitetu naših proizvoda i uvek se vraćaju, što nas raduje. Za nas Sajam nije prevashodno mesto prodaje, već mesto gde ostvarimo neke kontakte čija realizacija može doći znatno kasnije. Primećujem da je sajamski prostor popunjeniji nego prethodnih godina i to je lepo videti. To znači da ima napretka isto kao što se primećuje da, što se dizajna tiče, svi generalno idemo napred i to se primećuje na prvi pogled. A što se tiče firme BERNARDA mi smo specijalizovani za proizvodnju visokokvalitetnih krevetnih sistema za hotele, pansionere, apartmane i kuću... Kako bi u svom poslu obezbedili mesto među najboljima, kontinuirano pratimo naučna istraživanja, razvoj tehnologije i svetske savremene trendove, sve u cilju da svojim proizvodima potvrdimo naš moto: **Dobar san za zdrav život**. Zahvaljujući tome sve ove godine oko 85% proizvodnje Bernarda izvozi na tržište Evropske unije. Uspešnost plasmana proizvoda potvrđuje poduža referentna lista renomiranih objekata iz kojih izdajamo lance hotela u Evropi: Astron, Ramada, Kempinski, Holiday Inn, Sheraton, Intercontinental, Hilton, Plaza, Marriott, Radisson i mnogi drugi. Tu su i mnogobrojni hoteli u Srbiji Crowne Plaza, Falkensteiner, Marriott, Zira, Mona, Junior... Sa ciljem direktnog plasmana, Bernarda poseduje vlastite specijalizovane prodajne salone u Beogradu, Cirihi, Brestu, Skoplju, Ohridu i Zagrebu.

SPIN VALIS – Požega, Hrvatska

Zdravko Jelčić, predsednik Uprave

– Prvo hoću da pozdravim čitaoce časopisa *DRVO-tehnika-nameštaj* koji više od decenije uspešno prati firme iz oblasti prerade drveta i proizvodnje nameštaja i sa kojim i mi iz Spin Valisa godinama sarađujemo... Nama je drago što smo u Beogradu na Sajmu nameštaja gde već tradicionalno izlažemo i to na istom, prestižnom mestu, u hali jedan. Dugo smo prisutni na tržištu Srbije i uspešno sarađujemo sa desetak trgovačkih firmi, a Sajam nameštaja je uvek prilika za promociju i prezentaciju proizvoda firme Spin Valis. Mi proizvodimo nameštaj originalnog dizajna iz masiva slavonskog hrasta i bukve. To su stolovi, stolice, sedišta garniture za dnevne sobe, zatim spavaće sobe, regali, komode.... Kvalitetnu sirovinu pretvaramo u izvrsne proizvode i u tome uspevamo zahvaljujući tehnološkoj opremljenosti, tradiciji i dobroj organizaciji. Spin Valis je pretežno izvozno orijentisana firma i najveći deo proizvodnje plasiramo na zapadno evropsko tržište, ali smo tradicionalno prisutni i na svim eks jugoslovenskim prostorima. Još da naglasim da je beogradski Sajam nameštaja i ovog puta potvrdio regionalno liderstvo, da je u odnosu na prethodnu manifestaciju uznapredovao i sigurno je da ćemo i ubuduće ovde izlagati – kaže gospodin Jelčić.

Časopis DRVO-tehnika

Prvu promociju i susret sa privrednicima *DRVO-tehnika* je imala na Sajmu nameštaja 2003. godine. Od tada je ovo informativno, instruktivno i edukativno izdanje redovan pratilac ove manifestacije, a namenjeno je velikom broju firmi koje se bave preradom drveta i proizvodnjom nameštaja u Srbiji i u zemljama u regionu. Cilj revijalnog časopisa *DRVO-tehnika* je da poveže privrednike iz ove branše radi međusobne saradnje i prezentacije javnosti. Raduje nas što u tome uspevamo i što opstajemo već skoro 14 godina... Bili smo svedoci uspona, pa onda dugogodišnjeg pada ove manifestacije. Zato nas raduje što su organizacione promene i inoviran koncept 2015. dali rezultate pa je sada, 2016. Sajam nameštaja na evropskom nivou i stiće se utisak da bi ova manifestacija mogla biti generator privrednih dešavanja u oblasti proizvodnje nameštaja... Na proteklom sajamskim manifestacijama naš časopis je imao dva izložbena mesta. Na jednom je na usluzi privrednicima bila student Danica Pavlović, a na drugom Namanja Jokić koji je od prethodne jeseni član naše redakcije – rekao nam je urednik časopisa *DRVO-tehnika*.

našim posetiocima koji, možda, dolaze samo zbog mašina, a nemaju nameru obilaziti nameštaj. Mogu nas lakše pronaći i na miru razgovarati i razmotriti naše ponude – kaže gospođa Martinović.

DEPROM, Rača-Kragujevac

Darko Paunović, vlasnik i direktor

– DEPROM iz Rače je dugi niz godina prisutan na Sajmu nameštaja sa programom Kleiberit lepkova. Konkretno, već 13 godina zaredom nastupamo pod istim imenom, sa prepoznatljivim brendom Kleiberit lepkova koji se koriste u proizvodnji nameštaja, stolarije i uopšte u preradi drveta. Pohvalio bih novi sajamsko koncept implementiran još prethodne sajamske manifestacije i rešenje da se repromaterijali, alati i mašine izdvoje kao posebna izložba s obzirom da su nama u firmi DEPROM upravo interesantni posetioци koji su proizvođači nameštaja kao i firme iz oblasti drvoprerađe i stolarije... Sajam nameštaja kao i Sajam mašina, alata i repromaterijala za drvnu industriju su odlične prilike za obnavljanje starih i upoznavanje novih poslovnih partnera, razmenu iskustava kao i kreiranje planova... A naši planovi za 2017. godinu su da uspešno pratimo firme koje proizvode nameštaj, stolariju i ostale proizvode od drveta, naročito one sa izvoznom orijentacijom. Na probirljivom ino-tržistu su visoki zahtevi kako za kvalitetom tako i za ekološkim karakteristikama proizvoda što zahteva korišćenje i ugradnju najboljih repromaterijala između ostalih i prvoklasnih lepkova Kleiberit, koje na tržištu Srbije plasira DEPROM – kaže gospodin Darko Paunović.

FLAME furniture

Ivan Pejdić, dizajner

– Sa firmom u kojoj sam radio do pre nekoliko godina izlagao sam na Sajmu nameštaja više puta, a sada prvi put samostalno izlažem svoje proizvode i neke dizajnerske ideje koje su naišle na veliko interesovanje posetilaca, ali i nekih proizvođača sa kojima sam ostvario kontakt. Sve je to nastalo iz neke urbanije kulture, ali i moje jake veze sa prirodom. Kada kažem priroda, tu ne mislim samo na drvo, već i ne druge prirodne elemente koji kroz industrijski stil i miks sa nizom drugih pravaca i moje viđenje stvari izlaze kao kreacija iz moje radionice... Vidite, da kao materijal koristim neke rustične i stare elemente koje uklapam u nešto moderno. Dakle, povezujemo staro i novo, a na Vašu primedbu da su stari železnički pragovi impregnirani i kancerogeni i da se ne mogu koristiti za proizvodnju kreveta, kažem da ovaj krevet nije izrađen od tog materijala već od greda sa starih kuća i drugih građevina... Sajam nameštaja je ovoga puta pun iskoraka u dizajnu i inovacija što je dobro, na suprot nekim ozbiljnim firmama koje se ponavljaju i primarno gledaju komercijalni interes, što se ne uklapa u novi koncept ove manifestacije. Ja više volim izazove i čini mi se da kroz kvalitetan dizajn i dominantno ručnu izradu može doći i novac – kaže Ivan Pejdić.

doo Prijedor, Rudi Čajavec br. 3 Tel:+387 52 238 081, Fax:+387 52 238 082, e-mail:info@javor-prijedor.com

NAMJEŠTAJ ZA OPREMANJE I DIJELOVI NAMJEŠTAJA OD MASIVA

Uz dugogodišnje iskustvo u proizvodnji fabrika namještaja „JAVOR“ doo Prijedor, proizvodi **pločasti, tapacirani i namještaj od masiva** (hrast, bukva, tt. jasen), **trp. stolove, kuhinje, stolice, komode, ormane, sp. sobe, podove, dijelove za namještaj od masiva, kao što su: fronte od masiva i mdf, ukrasne i ostale stubove, razne ukrasne lajsne, radne ploče, i ostale dijelove namještaja od masiva po želji i zahtjevu kupca.**

Ova linija proizvoda, namjenjena je, **kako krajnjim kupcima, tako i trgovcima, proizvođačima, dizajnerima, arhitektama**, na način što će u našoj fabrici kupiti samo ono što im je potrebno, po mjeri koju zahtjevaju, a pri tom dorađivati i finalizirati bez ikakve potrebe da mjenjaju svoj način i stil rada, kao i željenu potrebu namještanja i opremanja prostora.

MI SMO TU ZBOG VAS!

BIĆE NAM ZADOVOLJSTVO DA POSTANEMO DIO VAŠEG USPJEHA U PROIZVODNJI, PRODAJI I OPREMANJU.

www.javor-prijedor.com

Italija preuzima vođstvo u tehnologijama za obradu drveta

Statističke vrednosti potvrđuju izvanredan izvoz italijanskih mašina za obradu drveta na nivou najboljih svjetskih tehnoloških rešenja. Čak preko 75% proizvodnje se izvozi, a sektor prihoduje 1,8 mlrd. evra. Nakon dugo godina pozitivan trend oseća se i na italijanskom tržištu. U trećem kvartalu 2016. (od juna do septembra) fizički obim proizvodnje mašina i tehnologija za obradu drveta i drvnih materijala povećana je za 18,3%, u odnosu na isti period 2015. godine. Treba spomenuti da je rast u prethodnom tromesečju iznosio čak 21,5%. Podaci sektorskog udruženja Acimall, odnosno njihovog tromesečnog istraživanja tržišnih kretanja pokazuju da su prihodi porasli za 15,8% u odnosu na 2015. godinu, a da za 28% proizvoda postoje naznake pozitivnih trendova u njihovoj daljnjoj prodaji, dok 50% pozicije ispitanih mašina potvrđuje znatnu stabilnost. Tek za 22% italijanskih mašina za obradu drveta postoje naznake, kako bi im se mogle pogoršati tržišne pozicije. Predsednik Acimalla Lorenzo Primultini ističe da se vide promene od strane „naših“ korisnika i u ovom kvartalu, odnosno na kraju godine, postoje jasni dokazi o novom pravcu u kojem ide naša industrija mašina i tehnologija. Trendovi su mnogo življi, što je rezultat pozitivnih učinaka niza podsticajnih državnih mera. Koristimo važan učinak potrebe za obnavljanjem tehnologija, koji dolazi nakon nekoliko godina odlaganja. Većina kupaca ima potrebu za obnovom i unapređenjem mašina i postrojenja u preradi drveta – kaže Lorenzo Primultini.

Srbi i dalje najveći pesimisti u regionu

Još uvek zvuči neverovatno izjava predsednik PKS Marka Čadeža koji je govoreći o dualnom obrazovanju rekao da su preduzeća u Srbiji, prema nekim procenama, od 2000. godine potrošila oko 3,5 milijardi evra na kojekakve prekvalifikacije i obuku nekvalifikovane radne snage.

Teško je poverovati da je to u proseku velikih 218,750 miliona eura godišnje, ali nećemo proveravati podatke koje je izneo Čadež koji još kaže da učenici na praksi do sada uglavnom nisu smeli ni da dodirnu mašinu, niti su smeli nešto da rade, već su tu uglavnom bili da bi nekom skuvali kafu ili doneli burek.

Zbog svega što nam se dešava u otuđenom i ogoljenom potrošačkom društvu, zbog duge krize i nazaposlenosti, zbog obezvređenosti obrazovanja, atmosfere bede i uspeha onih sa partijskim knjižicama, zbog dugog lutanja i presipanja iz šupljeg u prazno, stanovnici naše zemlje su među najnezadovoljnijim u svetu, a pesimizam je njihova dominantna karakteristika. To su pokazala istraživanja u više navrata, pa je i istraživanje za proteklu godinu nedvosmisleno pokazalo da živimo u oazi pesimizma i da su Srbi najveći pesimisti u regionu. Nezadovoljstvo je prvi korak ka napretku nekog čoveka ili naroda, kaže Oskar Vajld, a naše nezadovoljstvo traje dugo, pa je valjda vreme da napravimo nekoliko koraka ka napretku.

Najavljene izmene evropskog energetskog zakonodavstva

Neosporno je da na nivou EU raste sve veći pritisak na biomasu, pa je u tom smislu hrvatsko udruženje biomase CROBIOM ispoljilo svoju aktivnost i kroz učešće u konsultacijama oko najavljenih izmena evropskog energetskog zakonodavstva, koje uključuje izmenu Direktive o obnovljivim izvorima energije (RED) i opsežan energetsko-klimatski paket zakona kao i paket zakona o kružnom privređivanju. Sektor očekuje donošenje rešenja koja će stabilizovati ulaganja i osigurati nastavak podsticajnih energetskih politika.

Ulaganje u obnovljive izvore energije za mnoge privredne subjekte, na osnovu vrlo podsticajne evropske regulative otvorilo velike mogućnosti za poslovni rast i profitabilno poslovanje, stoga je u proteklom desetleću u Hrvatskoj zabeležena pojava preko 200 različitih ulagačkih projekata, a jedan deo njih je izgrađen ili je u fazi realizacije. Radi se o ulaganjima u proizvodnju konjunkturalnih energenata iz drveta poput peleta ili sječke te o proizvodnji električne energije iz drveta kroz kogeneracijska postrojenja.

Hrvatska regulativa OIE je relativno novi deo zakonodavstva i trebala je u svom nastanku slediti EU energetske smernice, pa će najavljene izmene evropskog energetskog paketa logično podrazumevati i promene postojećih zakona i podzakonskih akata. S druge strane, nevladin sektor i strukovna udruženja su u više navrata zatražila temeljite promene u celom paketu OIE zakonodavstva u RH, dok s druge strane zbog sporosti admini-

stracije deo podzakonskih akata niti nije usvojen što koči investicije i operativne poslovne subjekte u sektoru.

U toku su završne pripreme Evropske komisije za objavljivanje predloga nove Direktive o obnovljivim izvorima energije (RED) i mnogobrojne evropske sektorske asocijacije udružene u EU udruženje biomase AEBIOM izražavaju zabrinutost nekim najavljenim zakonskim rešenjima. – Hrvatsko udruženje biomase CROBIOM je punopravni član AEBIOM-a i kroz rad svojih stručnjaka daje konstantan doprinos pronalasku novih rešenja, radi na sistemskom praćenju evropske legistative te radi na analizama tržišnog okruženja i zalaže se za povećanje udela iz OIE i veće korišćenje drvnih goriva – kaže Raoul Cvečić Bole. – Najavljena izmena EU zakonodavstva na području energetike je pobudila veliko zanimanje stručnih krugova u Evropi. Naša delegacija CROBIOM je boravila u Briselu i kroz naša operativna tela evropskog udruženja biomase AEBIOM raspravljali smo o nizu mogućih scenarija, pre svega oko budućnosti obnovljivih izvora energije, te pozicije biomase, što nas najviše zanima. Nameće se zaključak da je drvo i drvna biomasa pod velikim pritiskom fosilnih lobija te dela proizvođača OIE poput vetra, a upravo te interesne grupe neutemeljeno osporavaju održivost drveta i neutralni uticaj na okolinu. S druge strane, važno je da se i dalje ohrabruju ulagači u ovaj sektor za nastavak i realizaciju njihovih projekata i povećanje udela OIE u ukupnoj proizvedenoj energiji – rekao je Raoul Cvečić Bole, predsednik CROBIOM-a.

Pao izvoz bukovih drvnih sortimenata u Egipat za 17%

Tokom 2016. godine Hrvatska je izvezla u Egipat 288.594 m³ bukove rezane građe, dok je u 2015. izvoz iznosio čak 347.874 m³, izvestio je Murat Pašić, vlasnik firme Sherif Group koja je do sada izvezla 99.313 m³.

Početkom proteklog novembra je vest o devalvaciji egipatske funte izazvala uznemirenost među dobavljačima bukovih sortimenata, jer je Egipat važna izvozna destinacija za mnoge evropske zemlje, među kojima je i Hrvatska. Iz navedenih podataka je vidljivo da je niz nepovoljnih faktora negativno uticalo na privređivanje, od političke nestabilnosti do pada broja turista i prihoda od turizma, smanjenje priliva deviznih doznaka, visoka nezaposlenost te značajan pad deviznih rezervi.

MORE FROM WOOD.

Kolekcija dekora 2017-2019

**Dekori, površine, proizvodi i usluge
– pametno umrežen sistem.**

EGGER promoviše novu EGGER Kolekciju dekora 2017 - 2019 u januaru 2017. Veliki izbor dekora, površinskih struktura sa najnovijim tehnološkim dostignućima, široka ponuda proizvoda i pametno osmišljen servis, svi idealno povezani.

Sa ovom kolekcijom, EGGER podržava proizvođače i arhitekte kroz sve faze: od pružanja inspiracije i uobličavanja ideje do konačne realizacije.

– Nudimo inspirativan asortiman sa brojnim inovacijama i integrisanim rešenjima za svakodnevne izazove sa kojima se suočavaju naši kupci, kaže Hubert Höglauer, direktor marketinga EGGER Grupe, rezimirajući kolekciju. Kolekcija traje tri godine što je čini aktuelnom i služi kao pouzdana osnova za dalji rad i izvor inspiracije. Ona predstavlja naš odgovor na sve brže trendove, veću kompleksnost proizvoda, kao i skraćivanje veka trajanja proizvoda. Sa 300 dekora, ponuda uslužno orijentisanih proizvoda, asortiman dekora i materijala koji se međusobno uklapaju i dokazan EGGER kvalitet garantuju brz, pouzdan i uspešan rad kao i nastavak uspešne priče o kolekciji ranije poznatoj kao ZOOM. Detaljne informacije o kolekciji možete naći na: www.egger.com/dekorativ

Sistem 9-polja: nov način orijentacije

EGGER Kolekcija dekora 2017 - 2019 odgovara na potrebe za boljom orijentacijom i izbor pomoću novo razvijenog sistema 9-polja. Sa preko 300 dekora i mnoštvo različitih materijala, EGGER je osmislio sistem za orijentaciju koji omogućava efikasan rad. Dekori, raspoređeni u kompaktnom sistemu 9-polja, dozvoljavaju brzo, direktno poređenje između boja i nijansi. – Uzmite megatrend belu. Da smo jednostavno poređali u nizu sve naše bele dekore, bilo bi teško odrediti tačnu nijansu. Kroz sistem 9-polja, nijanse su zajedno grupisane i poređenje je mnogo jednostavnije, objašnjava Klaus Monhoff, direktor dekor i dizajn menadžmenta EGGER Grupe.

Devet stilova koji inspirišu

Svetovi stila su centralni deo EGGER Kolekcije dekora. Sa jedne strane oni su inspirativni jer grupišu nove dekore na transparentan način, dok sa druge strane pokazuju aktuelne trendove. – Mi smo svesni želja naših kupaca zahvaljujući studijama, ličnom iskustvu i svakodnevnom kontaktu. Pored odgovarajuće ponude, pravac i inspiracija su u prvom planu. Pomoću naših svetova stila, mi ispunjavamo ova očekivanja, objašnjava Hubert Höglauer. Svetovi stila sadrže aktuelne trend teme koje su od ključnog značaja za celokupan unutrašnji dizajn. EGGER pozicionira svoje dekor inovacije na osnovu ovih stilova.

Stil **Susret boje i prirode** obuhvata dekore koji dolaze u najrazličitijim bojama i ne mora neminovno da imitiraju boju izvornog materijala, čime se stvara jedinstven karakter. Pri tome, vrsta drveta je više u pozadini dok je boja u prvom planu.

Dekor - H3453 ST22
Fleetwood lava siva

Fleetwood je predstavnik mekog drveta i ispoljava mnogo prirodniji karakter. Lava sivi dekor je dobio elagantan toplo sivi ton, gde pažnju privlači još malo crvenkaste i bakarne boje što upućuje na kombinacije sa ovim tonovima.

Stil **Ručna obrada** predstavlja dekore koji izgledaju kao da su naknadno prošli dodatnu stolarsku ručnu obradu. Reprodukције duboko četkanog drveta i peskarenih površina naglašavaju prirodnost materijala. Reprodukције materijala deluju kao da su ručno obrađene i tako omogućavaju veliku autentičnost našim metalnim i kožnim strukturama.

Dekor - H1400 ST36
Ambarsko drvo

Ovo je reprodukcija tipičnog planinskog drveta iz alpskog regiona. Jak kontrast svetlih i tamnih područja nastalih usled vremenskih uticaja, privlači pažnju. ST36 daje odgovarajući karakter drvetu, kao što je to slučaj kod grubo brušenih površina.

Dekori koji stvaraju umirujući utisak su uključeni u **Nordijski stil**. Njihov nordijski karakter ne potiče samo od svetlih vrsta drveta. Kombinacija sa reprodukcijama tekstila i modernim metalik akcentima je takođe od velikog značaja.

Dekor - H1401 ST22
Cascina bor

Bela boja preuzima vođstvo sa Vintage i Used look izgledom. Ovi efektni elementi izgledaju prilično rustično, dok kao kontrast, svetla, bela boja ističe određenu eleganciju.

MORE FROM WOOD.

Stil **Prirodna živopisnost** crpi inspiraciju iz širokog spektra boja i struktura kakve nalazimo u prirodi. Godovi, pukotine i pore u različitim drvnim dekorima obezbeđuju taktilni utisak koji je veoma sličan originalnom materijalu. I reprodukcije kamena su vrlo autentične zahvaljujući mat strukturi.

Dekor - H3732 ST10 Hickory braon

Hickory je deo porodice oraha, ali su njegovi godovi više ravni i deluje malo egzotično. Pogodan je za korišćenje na većim površinama. Izabrana nijansa je tamna sa svetlim porama čime se dobija dekor prirodnog karaktera.

Stil **Upečatljive površine** obuhvata dekore koji prezentuju površine s posebnim efektima. Uglavnom su to dekori metalik izgleda, ali mogu sadržati i kristalni dvobojni efekat kojim se uz sedefasti element postiže određeni sjaj i utisak dubine.

Dekor - H1210 ST33 Brest Tossini sivo-bež

Treći dekor iz serije Brest Tossini karakteriše moderna siva boja divnih preliva i omogućava kombinacije sa raznim uni dekorima. Ovaj dekor je u strukturi ST33 Feelwood Crafted i dostupan je u XL formatu.

Loft stil obuhvata dekore koji simbolizuju luksuzan gradski život. Sadrži brojne reprodukcije materijala koji se javljaju u urbanim sredinama. Posebno je moderan *used look*. Pored konkretnih reprodukcija, ovde se javljaju svetle vrste drveta koje stvaraju efekat određene lakoće u odnosu na materijale kamena i obezbeđuju toplu atmosferu.

Dekor - F649 ST16 Claystone beli

Dekor Claystone se često koristi za zidne površine u uređenju enterijera. Uz strukturu ST16 Matex Plaster postignut je savršeno usklađen taktilni utisak.

Centralna tema **Industrijskog stila** je industrijski karakter koji podseća na stare fabrike. Reprodukcije metalik dekora dobile su strukturu zapuštene površine, dodatno naglašenu mat i sjajnim elementima. Nasuprot tome, reprodukcije drveta se ističu individualnošću zahvaljujući metalik sjaju ili izbeljenim porama.

Dekor - F302 ST87 Ferro bronza

Mešavina bakra i bronzе kao osnove, pruža veoma realističan metalni karakter. Ovaj dekor dostiže visok nivo autentičnosti sa karakterističnim mat i sjajnim elementima strukture ST87 Matex Ceramic. Može se koristiti za kuhinjske radne ploče, ali takođe nalazi razne primene u uređenju enterijera.

U **Kolor sistemu** EGGER spaja svoje svetove boja. Paleta uni boja je proširena: dodate su nove, prigušene boje, dok je broj svetlih boja uvećan i modernizovan.

Dekor - U626 ST9 Kivi zelena

Uglavnom se koristi kao akcent dekor.

Dekor - U818 ST9 Tamno braon

Veoma prirodan i prigušen dekor braon boje koji stvara harmoničan kontrast sa svetlim drvnim dekorima.

Moderni klasici uključuju dekore koji se tradicionalno smatraju klasičnim. Jedan novi aspekt je njihova modernizacija preko zanimljivih konfiguracija boja ili posebnih površinskih struktura.

Dekor - H3170 ST12 Hrast Kendal natur

Hrast Kendal je elegantan, a ipak prirodan. Ima malo prirodnih elemenata, ali se to kompenzuje sa nekoliko manjih čvorova koji dekoru daju prirodniji karakter. Zahvaljujući strukturi ST12 Omnipore Matt, Hrast Kendal dobija prijatan osećaj pri dodiru.

60 godina postojanja i rada Tehničke škole DRVO ART

Šezdesetu godišnjicu rada Škola je obeležila na štandu Privredne komore Srbije i Agencije za drvo. Tom prilikom, javnosti su se obratili predstavnici ove dve institucije Ješa Erčić i Nataša Pantović, kao i direktorka Škole, dr Zorica Đoković. I dok su predstavnici privrede govorili o potrebi umrežavanja škola, fakulteta i preduzeća, direktorka Škole dr Zorica Đoković je ukazala na aktuelnost dualnog obrazovanja koje je nedavno revitalizovano baš u oblasti industrije nameštaja. Tom prilikom je istakla da dualno, odnosno korporativno obrazovanje nije nikakav novitet u obrazovnom sistemu Srbije i da postoji bar onoliko koliko i sama škola

jer je ona nastala iz potreba privrede, razvijala se u skladu sa njenim potrebama te i danas deli njeni sudbinu. Kao ilustraciju je navela činjenicu da je broj učenika za zanimanja trećeg stepena – stolar i tapetar – drastično smanjen u poslednjih nekoliko godina i da je Škola iz tog razloga bila prinuđena da uvede nova područja rada za kojim postoji veliko interesovanje – ekonomija, pravo i administracija.

Povodom proslave godišnjice, štampana je i monografija u kojoj je učinjen poseban osvrt na poslednjih deset godina koje su obeležili:

- Uključivanje Škole u programe reformi stručnog obrazovanja, od kojih se posebno

Na proteklom Sajmu nameštaja, na štandu Tehničke škole DRVO ART dominirao je broj 60.

Razlog – šest decenija postojanja i rada ove škole koja danas školuje učenike u tri područja rada, od kojih je najveći broj odeljenja u oblasti šumarstva i obrade drveta.

ističe CARDS II koji je bio suštinska prekretnica u razvoju Škole,

- Međunarodna saradnja kako sa školama koje obrazuju profile poput naših, tako i sa inostranim kompanijama i organizatorima brojnih dizajnerskih manifestacija i sajмова,

- Međunarodna kreativna radionica „Dizajn igralište“ – Design Playground koju škola organizuje svake godine, a započela je 2009. godine,

- Kulturna delatnost škole koja podrazumeva aktivno učešće u kulturnom životu zajednice u kojoj se nalazi, kao i izlaganja na broj-

nim manifestacijama u zemlji i inostranstvu,

- Dramska sekcija Škole koja je prerasla u veoma uspešno amatersko pozorište „Theatrum Art Lignum“, zatim Sekcija za aranžiranje čiji članovi, pod nadzorom svojih kreativnih nastavnica, znaju samo za prva mesta i nagrade kako na takmičenjima škola tako i na sajmovima i drugim manifestacijama, kao i razgrnato socijalno partnerstvo sa kompanijama u oblasti šumarstva i obrade drveta, institucijama kulture, fakultetima, sajmovima, lokalnom samoupravom, sredstvima informisanja...

- Nastavnici Škole bili su uključeni u izradu programa i standarda postignuća za obrazovne profile u oblasti šumarstva i obrade drveta, a neki od njih su IPA eksperti angažovani u kreiranje pravilnika, uspešni autori i realiza-

Fotografije: Tehnička škola DRVO ART

tori seminara stručnog usavršavanja ili ocenjivači istih, kao i ocenjivači udžbenika i priručnika,

- Ispit za licencu za nastavnike u području rada šumarstvo i obrada drveta za celu Srbiju obavlja se u Školi,

- Saradnja sa fakultetima čiji studenti hospituju u Školi u okviru pripreme za metodiku nastave – Filozofski,

Teološki i Fakultet primenjenih umetnosti – kao i sa Akademijom umetnosti u okviru realizacije niza vannastavnih aktivnosti Škole ili Akademije,

- Učešće u sedam razvojnih projekata Ministarstva prosvete,
- Brojna priznanja za unapređenje nastave, promociju struke i rezultate u oblasti međunarodne saradnje od kojih se posebno izdvajaju:

- Specijalno priznanje Beogradskog sajma za inovativnost nastave (2010),

- Međunarodna evropska nagrada za kvalitet Kluba svetskog udruženja rukovodilaca u privredi (2012),

- Priznanje „Biznis dama za 2012. godinu“ u oblasti obrazovanja direktorki Škole u okviru projekta „Uspešne žene Srbije“,

- Priznanje za međunarodnu saradnju za projekat „Dizajn igralište“ – Design Playground Festivala „Mikser“ (2014) i mnoga druga.

Na kraju ceremonije proslave, direktorka škole dodelila je zahvalnice institucijama, preduzećima i pojedincima koji su svojim dobrim namerama, organizacionom,

„Made in Italy“ u Galeriji ULUS

Izložba prototipova nameštaja učenika škole „Bruno Karnijelo“ iz Pordenonea (Italija) i učenika Tehničke škole DRVO ART iz Beograda pod nazivom „Made in Italy“ održana je u Galeriji ULUS, u prirodu od 20. do 24. oktobra i privukla brojnu publiku koja je Knjigu utisaka ispunila pohvalnim i pozitivnim komentarima na više jezika.

Izložba je rezultat projekta „Made in Italy – un modello educativo“ koji su zajednički realizovale italijanska škola ISIS Sacile e Brugnera „Bruno Carniello“ sa sedištem u Brunjeri u oblasti Pordenove (Friuli Venecija Đulija) i Tehnička škola „Drvo art“ iz Beograda koja je bila saradnik na projektu. Projekat je finansiralo Ministarstvo prosvete Republike Italije, a podržali su ga Regija Friuli Venecija Đulija, Udruženje industrijalaca oblasti grada Pordenonea i opštine Brunjera i Sačile.

Izložbu je otvorio gospodin Davide Skalmani, direktor Italijanskog kulturnog centra, a na otvaranju je govorila i pomoćnica ministra prosvete gospođa Snežana Marković, koja nije krila oduševljenje učeničkim radovima. Među brojnim zvanicama mogli su se videti i drugi predstavnici Ministarstva prosvete, socijalni partneri DRVO ART škole, kao brojne ličnosti iz sveta umetnosti.

„Bruno Karnijelo“ i DRVO ART su srednje stručne škole koje obrazuju učenike u oblasti dizajniranja i proizvodnje nameštaja i uređenja enterijera. Saradnja između ove dve obrazovne institucije počela je još 2008. godine, a od tada,

nastavnici i učenici obe škole sastaju se bar jednom godišnje zbog zajedničkih aktivnosti.

„Bruno Karnijelo“ i DRVO ART su više puta do sada zajednički izlagale, nekoliko puta i na međunarodnim manifestacijama u Evropi i Aziji. Ipak, ovo je njihova najveća i najsveobuhvatnija zajednička izložba sa preko 50 radova – prototipova raznih komada nameštaja poput stolova i stoličica, čiviluka, lampi, komoda, paravana, igraćaka za decu i polica različitih namena... Ono čime se odlikuju skoro svi izloženi komadi nameštaja su neobični oblici i krajnje smeo dizajn.

„Made in Italy“ je bila jedinstvena prilika da beogradska publika vidi i direktno od učenika i njihovih nastavnika sazna kako se za svoj budući poziv pripremaju najmlađi italijanski dizajneri. Štaviše, to je prva izložba tog tipa održana u prestižnoj Galeriji ULUS-a.

materijalnom ili finansijskom potporom omogućili i znatno doprineli mnogim pozitivnim promenama, koje su se u Školi odigrale u prethodnoj

deceniji. Među dobitnicima je i časopis *DRVOtehnika* koji je zahvalnicu dobio za „Uspešnu saradnju i doprinos u promociji Škole.“ ■

Budi u trendu

Neki autori s pravom tvrde da je pravovremena i odgovorna komunikacija sa javnošću najveća tajna uspešnog poslovanja i prečica ka stvaranju i očuvanju dobrog imidža i slike u javnosti. Nekoliko uopštenih sugestija u tom pravcu može vam biti od koristi:

- Odnosi sa javnošću i aktivnosti u tom pravcu su ključni za očuvanje imidža firme, a u krizno vreme su potpuno bitni. Ne čekajte da vas neko traži i juri. Budite prvi i budite tačni. Ne čekajte da vas zovu, zovite vi. Nemojte se kriti. Budite uvek dostupni i spremni za razgovor.
- Obraćajte se zaposlenima sa istim značajem kao i eksternim grupama ili pojedincima.
- U komuniciranju se služite samo potvrđenim i tačnim informacijama, nemojte se baviti spekulacijama, pretpostavkama i lažima.
- Eliminirajte stručne izraze ako se ne obraćate stručnim slušaocima.
- Zauzmite stav, jer on ostavlja trajan utisak.
- Dajte iskrene i otvorene odgovore. Ako vam nešto nije poznato ili ako nešto ne znate, to recite iskreno i slobodno.
- Izbegavajte nezvanične izjave, a izjavu uvek poduprite činjenicama.
- Upućujte jasne, koncizne i razumljive poruke, ali bez obzira na različita pitanja, uvek pripremite svoj odgovor i svoju poruku.
- Pokušajte da govorite slikovito. Neki primeri, slike ili metafore čine vašu poruku pamtljivom.
- Pokažite energiju i entuzijazam, govorite iz uverenja... Vrlo je važno da poštujete tuđe vreme, kao što želite da drugi poštuju vas i vaše vreme.

Čoveku nikada ne bi trebalo biti svedjedno na kakvoj stolici sedi ili na kakvom ležaju spava, sa kakvim mašinama i alatom radi. U tom kontekstu, nikada nam ne bi trebalo biti svedjedno sa kim se družimo, sa kim provodimo trenutke odmora, slobodno ili radno vreme...

Poznato je da je tokom svog istorijskog razvoja čovek razvijao svoje sposobnosti i kumulirao iskustvo prethodnih generacija. Uporedo sa svojim razvojem, čovek je razvijao sredstva za proizvodnju, mašine i alate sa kojima je podizao produktivnost i kvalitet svojih proizvoda, pa i nameštaj neprestano ga prilagođavajući svojim potrebama. Poznato je da zdrav čovek jednu trećinu svog života provede u krevetu, isto kao što se zna da spavanje nije stanje bez svesti, nego je nužan proces tokom koga se vrši odmor i obnavljanje, odnosno regeneracija ljudske duše i tela. Od preostale dve trećine svoga života, prosečan čovek polovinu provede na radnom mestu, sve češće sedeći ili u nekom obliku ograničenog i propisanog kretanja, četvrtinu ležeći i takođe četvrtinu u nekom obliku kretanja...

Sajam nameštaja isto kao i Sajam mašina, alata i repromaterijala za drvenu industriju su, bez sumnje, za sve izlagače svojevrstan događaj na kome oni primarno promovišu ono što rade i što proizvode. To je poseban oblik planiranih aktivnosti i komunikacije sa različitim grupama javnosti, a odnosi sa javnošću su poseban skup planiranih akcija i napora za izgradnju pozitivnog imidža i razumevanja između preduzeća i ciljnih grupa javnosti.

Steći ugled i reputaciju nije lako, isto kao što je očuvanje dobre slike u javnosti i održavanje dobrog ugleda mukotrpan posao za sve zaposlene u svakom preduzeću. O reputaciji preduzeća jednako treba da brine vođa i izvršni direktor, inženjer u proizvodnji i radnica na telefonskoj centrali. A sve to treba da kreira, usmerava i nadgleda najodgovorniji, u našoj situaciji najčešće vlasnik firme i njegov najuži tim saradnika. Jer, kada je reputacija ugrožena, strada kompletno preduzeće. A rizika ima puno, vrebaju sa svih strana, pogotovo u krizno vreme. Podsećamo, da neki autori s pravom tvrde da je pravovremena i odgovorna komunikacija sa javnošću najveća tajna uspešnog poslovanja i prečica ka stvaranju i očuvanju dobre slike u javnosti. Kada su u pitanju odnosi sa javnošću i marketing, vlasnici firmi i vodeći menadžeri bi trebalo da uvek imaju razrađen, jasan i jedinstven plan: ko govori, šta govori, kome govori...

Ovde podsećamo na nekoliko osnovnih principa vođenja društveno odgovornog preduzeća:

- Prvo, odgovorno vođenje poslova podrazumeva doprinos ekonomskom napretku i održivom razvoju zajednice.
- Društveno odgovorno vođenje preduzeća podrazumeva zdrave i bezbedne uslove rada za zaposlene, korektne nadoknade zarada zaposlenima, otvorenu komunikaciju kao i jednake uslove rada za sve zaposlene, što je uslov razvoja ljudskog kapitala.
- Odgovorno vođenje preduzeća podrazumeva proizvodnju i ponudu kvalitetnih i bezbednih proizvoda i usluga po konkurentnim cenama.
- Društveno odgovorno rukovođenje preduzećem znači profesionalan, korektan i odgovoran rad sa poslovnim partnerima što podrazumeva zajedničko izlaženje u susret zahtevima i potrebama kupca.
- U društveno odgovorno vođenoj firmi se preduzimaju sve potrebne i propisane mere zaštite prirodne i društvene sredine.
- Društveno odgovorno vođenje preduzeća podrazumeva odgovornost pred javnošću u vezi sa ekonomskim, društvenim i ekološkim posledicama poslovnih aktivnosti.
- Konačno, društveno odgovorno vođenje preduzeća znači jednostavno domaćinsko vođenje preduzeća uz poštovanje standarda, poslovne etike, zaposlenih i poslovnih partnera...

Odnosi sa javnošću su, dakle, uvek i u svakoj situaciji važni, pri čemu se nikako ne mogu zanemariti različiti oblici ljudskog potvrđivanja. Jer, različiti oblici ljudskog druženja su bitan element ljudskog potvrđivanja, a poslovni ljudi u svakom druženju i u svakoj prilici vide poslovnu šansu... Na proteklom Sajmu nameštaja i Sajmu mašina, alata i repromaterijala za drvenu industriju, bilo je različitih druženja, a na jednom od njih predstavnici poznatog italijanskog proizvođača mašina BIESSE i njihovog zastupnika za Srbiju firme TOP TECH WOODWORKING organizovali su za svoje prijatelje i poslovne partnere svojevrsnu zabavu na kojoj su uz prikladnu muziku i italijanske kulinarne specijalitete vođeni i poslovni razgovori. Bila je to, sigurno, jedna od najlepših večeri na protekloj sajamskoj manifestaciji.

Fotografije: Arhiva TOP TECH

Povodom dana Muzeja primenjene umetnosti od 6. novembra 2016. do 31. januara 2017. godine otvorena je izložba *Stolice-Vekovi trajanja* iz kolekcije nameštaja za sedenje od renesanse do secesije. Izložba, koju je otvorio ministar kulture i informisanja Vladan Vukosavljević, posvećena je nameštaju za pojedinačno sedenje, bez koga je danas teško zamisliti odvijanje različitih, pojedinačnih ili kolektivnih, javnih ili privatnih aktivnosti.

Autorka izložbe, Marija Bujuć sa saradnicima, osmislila je, za publiku atraktivnu postavku gde eksponati na originalan način pozdravljaju i pozivaju posetioca na putovanje kroz vekove postojanja stolice kao kraljice enterijera.

Svakodnevna aktivnost čoveka podrazumeva mnoštvo situacija u kojima sedi: u kući, na poslu, na ulici, u parku, u prevoznim sredstvima, u čekaonicama, pozorištu, školi, na javnim i privatnim skupovima. Prva asocijacija vezana za termin „sesti“ je stolica, ali i njoj srodne tipološke grupe za pojedinačno (fotelja, hoklica, tabure...) ili kolektivno sedenje (klupa, kanabe, sofa, kauč). Savremeni način života nudi bezbroj mogućnosti za više ili manje udobno sedenje. Mi obavljamo tu aktivnost ne razmišljajući o tome da li je to oduvek bilo tako. Trebalo je da prođe više desetina hiljada godina da bi se oblikovao predmet koji se koristi za jednu naizgled veoma jednostavnu radnju.

Na postavci izložbe i u pratećem katalogu, prikazan je deo kolekcija nameštaja za sedenje Odseka za stilski nameštaj Muzeja primenjene

umetnosti, koji broji 63 kataloške jedinice i 80 predmeta (stolica, naslonjača, fotelja i taburea).

Najstariji predmet kolekcije, takozvana Dante stolica, potiče iz XVI veka, a najmlađi predmet kolekcije izveden je krajem prve decenije XX veka, po nacrtu Dragutina Inkiostrija Medenjaka. Približno u isto vreme, 1908. godine dizajnirana je stolica Hansa Gintera Rajnštajna (Hans Gunter Reinsteins, 1880–1938) koja anticipira razvoj nameštaja za sedenje budućih vekova. Osim dva primerka, kolekcija je u celini srednjoevropske i zapadnoevropske provenijencije.

Najstariji prikazani eksponat podudara se sa vekom koji označava vreme početka promene svesti u prihvatanju prava svih na svoju vrstu stolice, dok je najmlađi eksponat kolekcije predstavnik vremena kada je to pravo postalo uobičajena realnost.

Da bi se razumeo sveobuhvatni sled razvoja stolice i njenih varijeteta, autorka izložbe Marija Bujić daje u katalogu koncizan istorijski razvoj, od starih civilizacija do modernog doba, sa akcentovanjem važnih perioda, zemalja, stilova i ličnosti koji su uticali na njeno oblikovanje. Ovaj pregled potvrđuje

- stolice prikazane na izložbi u Muzeju primenjene umetnosti

Fotografije: Muzej primenjene umetnosti

je činjenicu da nameštaj za sedenje predstavlja veoma značajnu tipološku grupu nameštaja u celini, kroz koju su se, osim stilskih, reflektovale i meně uspona i padova civilizacija, država i istorijskih ličnosti.

Za stilske epohe koje nisu mogle biti ilustrovane fotografijama iz muzejske kolekcije, u katalogu su upotrebljeni crteži mr Mirjane Vojnović, koji ubedljivo ilustruju nameštaj za sedenje prošlih epoha, a njihovih stotinak studija čini prateću izložbu ove postavke.

Milan Andrić, konzervator za drvo, i Marija Labudović, konzervatorka za tekstil, svojim stručnim umećem doprneli su da predmeti, barem donekle, povrate svoj stari sjaj.

Prilikom davanja stručnog suda o stilsko-morfološkoj vrednosti Kolekcije nameštaja za pojedinačno sedenje Odseka za stilski nameštaj Muzeja primenjene umetnosti, neophodno je uzeti u obzir „mladost“ Muzeja i istorijske prilike na tlu današnje Srbije, od antike do savremenog doba. Kasni početak ekonomskog razvoja, tek krajem XIX veka, siromašni i slabo obrazovani građani, kao i učestala ratna razaranja uzrokovali su nepostojanje naručilaca koji bi podstakli nabavku i proizvodnju luksuznog nameštaja. Zato se može zaključiti da je Muzej, tokom 66 godina svog postojanja, uprkos nepovoljnim okolnostima, sakupio vrednu i značajnu kolekciju stolica i naslonjača, koje verno odražavaju sredinu u kojoj su imale upotrebnu funkciju. ■

Fotografije: D. Blagojević

PIŠE: dr Miladin Brkić

Prosejavanje, hlađenje i separacija energetskih peleta

Danas se postavlja pitanje ekonomičnosti, ekolozičnosti i održivosti upotrebe čvrste biomase, kao alternative fosilnom gorivu.

Potencijalne količine ostataka drvene i poljoprivredne biomase su velike, u Srbiji iznose oko 20 miliona tona svake godine. Kod nas se za sada od navedene količine koristi do pet procenata.

Posle presovanja usitnjene biomase obavlja se prebacivanje peleta kosim transporterima ili elevatorima do hladnjaka za pelete. U toku presovanja, transporta i hlađenja peleta može doći do otiranja i loma izvesne količine peleta. Stoga, između prese (peletirke) i hladnjaka može da se postavi rotacioni, ravni ili kosi prečištač (vibroseparator). Prečišćavanje peleta (odvajanje prekrupе i loma) potrebno je zbog efikasnijeg hlađenja peleta. Naime, hlađenje peleta s okolnim vazduhom je efikasnije, ukoliko u hladnjaku nema prekrupе i izlomljenih peleta. Mnogi investitori izbegavaju postavljanje prečištača ispred hladnjaka, jer se zadovoljavaju sa vibropseparatorom peleta postavljenim posle hladnjaka, koji obavlja zajedničku funkciju prečišćavanja i separacije peleta pre pakovanja. Rotacioni prečištači obavljaju intenzivnije prečišćavanje peleta od prečištača sa ravnim sitima, ali imaju manji učinak. I jedni i drugi prečištači su dovoljni za izdvajanje sitnijih komponenti iz peletirane biomase. Vibroprečištači su još efikasniji za prečišćavanje celih peleta i separaciju izlomljenih peleta. Sita treba da imaju pravougaone otvore određenih dimenzija. Limena sita manje oštećuju pelete od pletenih sita. Oblik i dimenzije otvora, broj obrtaja roto sita, nagib i vibracije ravnog sita moraju da se usklade prema zahtevima standarda kvaliteta peleta.

Hlađenje peleta obavlja se zbog snižavanja temperature posle presovanja peleta. Temperatura peleta posle prese (peletirke) može da iznosi 80 do 90°C. Usklađivanjem ili uvrećavanjem zagrejanog peleta može da dođe do samozapaljenja peleta, ukoliko pelete imaju povećan sadržaj vlage od dozvoljenog. Hlađenje peleta obavlja se okolnim vazduhom uglavnom u komornom hladnjaku. Temperatura ohlađenih peleta treba da bude $\pm 5^\circ\text{C}$ u odnosu na temperaturu okolnog vazduha. Brzina vazduha u hladnjaku (0,2 do 0,3 m/sec) treba da je manja od brzine

lebdenja peleta u slobodnom prostoru, tj. ne sme da dođe do iznošenja peleta iz hladnjaka. Količina (protok) vazduha za hlađenje peleta treba da bude 2.000 do 3.000 m³/h, pri protoku jedne t/h peleta kroz komorni hladnjak. Ukoliko se pelete hlade na perforiranim pokretnim trakama onda količina vazduha treba da iznosi 3.000 do 3.600 m³/h, pri brzini trake 1,25 m/min i širini trake 250 mm. U praksi se koriste i spiralni vibrohladnjaci, kod postrojenja manjeg učinka.

Prečištač peleta, hladnjak i vibroseparator peleta treba da imaju cevovode za aspiraciju prašine i brašna sa priključkom na aspiracioni ciklon sa centrifugalnim ventilatorom. Izdvojena organska prašina (brašno) vraća se nazad u proces ponovnog sabijanja radi smanjenja gubitaka.

Vibroprečištač postavljen iza hladnjaka ima prevashodnu funkciju separacije izlomljenih peleta i prekrupе od celih peleta. Izlomljene pelete i prekrupa, takođe, vraćaju se nazad u proces ponovnog sabijanja. Sito vibroseparatora postavljen je ukoso, da bi se pelete lakše kretale po situ. Sito je u vezi sa vibratorom, koji vibrira sito, sa ciljem da se izlomljene pelete horizontalno i vertikalno obrću, tražeći otvor za propadanje kroz sito. U principu, vibroseparatori ne lome pelete ukoliko se dobro podese dimenzije otvora i nagib sita, amplituda i broj vibracija.

Transport peleta u liniji od prese do pakerice treba da je tako rešen da se pelete ne lome. Zbog toga treba izbegavati ravne i kose, lančaste i letvičaste transportere i vertikalne kofičaste eleeatore, a treba što više koristiti kasetne, kose, harmonikaste transportere, izgrađene od gume. Takozvani „Z” elevatori sa kontrolisanim postepenim punjenjem i pražnjenjem peleta su mnogo efikasniji, nego klasični kofičasti eleeatori. Pre pakovanja peleta treba da se postigne odgovarajući evropski standard kvaliteta peleta (EN 14961 i EN Plus A1, A2 i A3 standard).

Hladnjak

Fotografija: www.ick.ua/sr/grantech/catalog

Vibroseparator

Fotografija: www.Vibroseparatori&bw

Detaljnija objašnjenja upotrebe peletiranih i briketiranih biogoriva možete naći u knjizi *Razvoj i opremanje pogona za peletiranje i briketiranje biomase u energetske svrhe* autora dr Miladina Brkića i msc. Zorice Gluvakov sa Poljoprivrednog fakulteta u Novom Sadu. ■

Knjigu možete poručiti preko redakcije časopisa DRVotehnika na telefon 011 213 95 84 ili putem e-maila: office@drvotehnika.com

PIŠE: MSc Zorica Gluvakov

Evropski standard kvaliteta za energetske pelete ENplus

U savremenim uslovima življenja, kada se akcenat stavlja na očuvanje životne sredine i održivi razvoj, goriva proizvedena iz biomase sve više dobijaju na značaju, te se pelet smatra jednim od vodećih energenata.

U našoj zemlji još uvek nije usvojen standard za određivanje kvaliteta energetskih peleta od biomase. Za internu isporuku energetskih briketa povremeno se koristi standard SRPS D.B9.021 koji je preuzet iz JUS standarda (1987). Ovaj standard upućuje prvenstveno na klasifikaciju vrste čvrstog goriva, a ne definiše parametre za određivanje kvaliteta čvrstog biogoriva. Dakle, ne postoji zvanični standard, niti prihvaćene metodologije za ispitivanje parametara kvaliteta energetskih peleta i briketa. Za domaću upotrebu biogoriva koristi se standardi i metodologije za čvrsta goriva. Za izvoz peleta i briketa proizvođači su se morali do 2010. godine držati standarda kvaliteta zemalja u koje se biogorivo izvozilo. U to vreme ni većina evropskih zemalja nije imala usvojene standarde kvaliteta.

Najviše su se koristili standardi: nemački DIN 51731/DINplus, austrijski

ONORM M7135 i Švedski SS 187120. Od 2005. godine donet je standard evropske tehničke komisije CEN/TS 14961, prema kojem su se morale usklađivati sve zemlje Evropske unije. U EU 2010. godine usvojen je jedinstveni standard za energetske pelete ENplus. Ovaj standard grupiše vrednosti parametara kvaliteta peleta u tri grupe: A1, A2 i A3. Parametri kvaliteta odnose se na: prečnik, dužinu, nasipnu masu, toplotnu vrednost, sadržaj vlage, sitne čestice, indeks trajnosti, sadržaj pepela, tačku topljenja pepela i sadržaj hemijskih elemenata (hlora, sumpora, azota, bakra, hroma, arsena, kadmijuma, srebra, olova, nikla, cinka i žive). Prečnik peleta je za sve kvalitetne grupe A1, A2 i A3 isti i iznosi 6 do 8 mm (+1), dužina, takođe, ista, 3,35 do 40 mm (max 45), nasipna masa veća ili jednaka 600 kg/m³, sadržaj vlage manji ili jednak 10% i sitne čestice manje ili jednako 1% (količina fine prašine može biti dogovorena između proizvođača i kupca peleta).

Za ostale parametre kvalitetne grupe A1 do A3 imaju različite vrednosti, koje su navedene u priručniku, čiji je naziv dat na kraju ovog članka. Kada je reč o definisanom sadržaju pepela treba istaći činjenicu da se ovaj standard odnosi na pelete od drveta, pošto pelete od poljo-

privredne biomase teško mogu da zadovolje taj standard. Naime, sadržaj pepela u poljoprivrednoj biomasi kreće se od 3 do 7%. Neke evropske zemlje prećutno prihvataju agropelete sa povećanim sadržajem pepela iako to nije po standardu ENplus, jer imaju velike potrebe za biogorivom. Kod agropeleta postoji problem i sa niskom tačkom topljenja pepela (800 do 950°C), ali sa tim se mora računati kada se ulazi sa peletama u ložište i zato je potrebno voditi računa da se ne zaguši rešetka ložišta nekontrolisanim hlađenjem peleta. Poseban problem kod agropeleta jeste povećana količina teških metala, zbog obavezne hemijske zaštite i đubrenja poljoprivrednih biljaka i voća.

Zbog toga ovom problemu treba posvetiti posebnu pažnju (merenjem sadržaja teških metala, mešanjem pojedinih vrsta biomasa sa manjim sadržajem teških metala, prosejavanjem biomase i drugim metodama). Za laboratorijsko ispitivanje kvaliteta energetskih peleta po standardizovanoj metodologiji postoje licencirane laboratorije u našoj zemlji i naročito u inostranstvu. Za izvoz peleta najbolje je koristiti licenciranu laboratoriju zemlje u koju se izvoze pelete ili po dogovoru sa kupcem peleta. Za domaće potrebe sasvim su prihvatljive domaće licencirane laboratorije.

Detaljnija objašnjenja o mogućnosti za upotrebu peletiranih i briketiranih biogoriva, s obzirom na kvalitetne osobine, možete naći u nedavno izdatom priručniku: Metode za određivanje kvaliteta energetskih peleta od biomase, čiji su autori msc Zorica Gluvakov, dr Miladin Brkić i msc Zlatko Košut. ■

Knjigu možete poručiti preko redakcije časopisa DRVOTEHNIKA na telefon 011 213 95 84 ili putem e-maila: office@drvotehnika.com

KAHL WOOD PELLETING PLANTS

AMANDUS KAHL GmbH & Co. KG

Dieselstrasse 5-9 · 21465 Reinbek
Hamburg, Germany
T +49 (0) 40 72 77 10
info@akahl.de · akahl.de

INDUSTRIAIMPORT d.o.o.

Jireceková 11, 21000 Novi Sad
T +381 21 453 977, +381 21 453 978
M +381 63 538 120, +381 64 144 2441
industriaimport@eunet.rs · industriaimport.rs

QUALITY WORLDWIDE

For decades, KAHL pelleting plants have been applied successfully for compacting organic products of different particle sizes, moisture, content and bulk densities.

KONVENCIONALNE SUŠARE ZA DRVENU GRAĐU

su namenjene za sušenje listopadnog i četinarskog drveta različitih debljina. Šaržiranje građe je ručno ili mehanizovano (viljuškarom). Spada u indirektnu sušare sa prinudnom konvekcijom koju obezbeđuju reverzibilni ventilatori. Vazduh se zagreva prelaskom preko Al-Cu izmenjivača koji kao grejni medij koriste toplu vodu, paru ili termalno ulje. Regulacija procesa sušenja je automatska i ostvaruje se preko mikroprocesorskog uređaja.

KONDENZACIONE SUŠARE ZA DRVENU GRAĐU

podesne su za manje kapacitete. Rade na principu toplotne pumpe.

SUŠARE ZA FURNIR

PARIONICE

POSTROJENJA ZA SUŠENJE PILJEVINE SA ROTACIONOM SUŠAROM

CYCLONE – SISTEMI ZA OTPRAŠIVANJE I TRANSPORT STRUGOTINE

KOTLOVSKA POSTROJENJA

Program *Energie* predstavlja toplovodna (90/70°C i 110/90°C), parna niskopritisna (0.5 bar), vrelovodna kao i termouključna postrojenja za zagrevanje vode i proizvodnju pare. Sva postrojenja su namenjena za tehnološko-industrijske potrošače (sušare, parionice, zagrevanje stambenih i poslovnih jedinica). Konstruisana su za sagorevanje čvrstog goriva i biomase. Loženje može biti ručno ili sistemom automatskog doziranja. Veću konkurentnost na stranim tržištima kao i garanciju EU bezbednosti i sigurnosti našeg proizvoda krajnjem kupcu omogućilo je i uvođenje znaka CE za toplovodne, vrelovodne i parne kotlove do 300kW i za toplovodne, vrelovodne i parne kotlove iznad 300 kW, kao i za sušaru za drvo.

Vodogrejno postrojenje
na strugotinu tip VP

PROIZVODNI PROGRAM:

- SUŠARE ZA DRVO
- KOTLOVSKA POSTROJENJA
- SUŠARE ZA VOĆE, POVRĆE, ZRNO I LEKOVITO BILJE
- SISTEMI ZA OTPRAŠIVANJE I TRANSPORT STRUGOTINE
- METALNE KONSTRUKCIJE I OGRADE
- BOKSEVI ZA ODGOJ STOKA
- OPREMA ZA BOJENJE I POVRŠINSKU ZAŠTITU
- PROTIVPOŽARNA VRATA
- GASIFIKACIJA I GASNI SISTEMI
- SPECIJALNA IZRADA PO NARUDŽBINI KUPCA

PROGRES
INŽENJERING

Č A Č A K

PROGRES INŽENJERING DOO

SAJMIŠTE BB, 32000 ČAČAK

Telefon: +381 32 355 105, Fax: +381 32 356 105

Mail: inzenjering@progres-cacak.rs, Web: www.progres-cacak.rs

Priljubljenost vaših investicija

PROGRES INŽENJERING DOO
Sajmište bb, 32000 Čačak
telefon: +381 32 355 105
fax: +381 32 356 105
inzenjering@progres-cacak.rs
www.progres-cacak.rs

Prijatelj vaših investicija

Firma PROGRES je osnovana 1980. godine u Čačku kao zanatska radionica. Osnovna delatnost u početku je bila metaloprerađivačka, a sa osvajanjem tržišta firma je svoj proizvodni program proširila na proizvodnju mašina i uređaja u oblasti termotehnike i procesne tehnike.

U početku program proizvodnje se zasnivao na proizvodnji jednostavnih termotehničkih uređaja kao što je termogen za grejanje koji kao energent koristi čvrsto gorivo, otpadno drvo i veliku primenu je našao za zagrevanje stolarskih radionica i firmi.

Sa najjednostavnijom konstrukcijom i izmenjivačem vazduha sa malim stepenom iskorišćenja bio je proizvod koji je PROGRES uveo u oblast uređaja koji kao energent koriste čvrsto gorivo.

Ubrzo zatim već 1989. godine PROGRES INŽENJERING konstruiše svoj prvi toplovodni kotao na drvenu biomasu. Konstrukcijski, kotao je bio sa vertikalnim izmenjivačem vazduh-voda i bio je jedno promajni. Posedovao je sistem za automatsko doziranje goriva i veoma jednostavnu kontrolu rada.

Uporedo, u preduzeću PROGRES INŽENJERING razvija se program procesnih uređaja kao što su sušare za drvo, sušare za voće i povrće, sušare za duvan, parionice, različite vrste trakastih sušara i peći za rad u zaštitnoj atmosferi. U tim godinama već se profilise budući pravac razvoja firme.

Formiranjem projektnog biroa i zapošljavanjem inženjera-projektanata uz preduzetnički duh kreće razvoj novih proizvoda po sopstevnoj konstrukciji i jedinstvenih tehničkih rešenja.

Konstruiše se i razvija novi tip postrojenja za sagorevanje drvene bio mase, sušare za drvo svih tipova, parionice, industrijske sušare i druga procesna oprema.

Definišu se dva odvojena proizvodna programa. Kotlovska postrojenja i sušare, koja često čine celinu jer se kao izvor potrebne energije za sušare koriste upravo kotlovska postrojenja na biomasu. Ovo predstavlja jedan benefit na tržištu kako za firmu tako i za budućeg kupca jer sve potrebe može dobiti na jednom mestu.

Kotlovska postrojenja danas

Konstruktivno su tropromajna sa automatskim doziranjem goriva visokog stepena korisnosti, predviđena da mogu da sagorevaju sve vrste drvene bio mase i predstavljaju okosnicu proizvodnog programa termotehničkih uređaja.

Stalnim unapređenjem proizvoda, njegovim usavršavanjem danas PROGRES INŽENJERING proizvodi kotlove na drvenu biomasu (vlažnu i suhu) različitih namena, snage od 100 Kw do 5 Mw, a na zahtev kupca i veće.

Veću konkurentnost na stranim tržištima kao i garanciju EU bezbednosti i sigurnosti našeg proizvoda krajnjem kupcu omogućilo je i uvođenje znaka CE za toplovodne, vrelovodne i parne kotlove do 300kW i za toplovodne, vrelovodne i parne kotlove iznad 300 kW, kao i za sušaru za drvo.

U proizvodnom programu postoje:

- vodu grejna postrojenja VP temperature vode do 110°C;
- vrelovodna postrojenja VVP do 130°C;
- termo uljna postrojenja temperature grejnog fluida do 300°C;
- niskopritisna parna postrojenja tip PP do 0,5 bar pare.

Razvojem i usavršavanjem kotlova pored njihove osnovne funkcije akcenat je stavljen na kontrolu rada postrojenja i sagorevanje goriva u funkciji povećanja stepena iskorišćenja sa smanjenjem zagađenja. Danas postrojenja na bio masu koje proizvodi PROGRES INŽENJERING poseduju mikroproce-

sorsku regulaciju rada sistema preko konstantnog održavanja pritiska ložišta i/ili lambda sonde.

Sušare za drvo i parionice

Možemo reći da sušare za drvo i parionice predstavljaju najzastupljeniji proizvod iz oblasti procesne tehnike u proizvodnom programu. U ponudi imamo konvencionalne, kondenzacione i vakuumske sušare, kao i parionice sa sistemom direktnog ili indirektnog parenja.

Sušare se izrađuju u zidanoj ili panelnoj izvedbi kapaciteta od 10m³ do 150m³. Pored kvaliteta materijala od kojih su napravljene (pod konstrukcijom INOX, ventilatori od legure aluminijuma, paneli u al limu ispunjeni po izboru kupca kamenom vunom ili poliuretanom), kvaliteta komponenti koje su ugrađuju (izmenjivači bakar al ili inox aluminijum, pumpe visokog pritiska 50bar za vlaženje i dizne od inox), posebno ističemo sistem upravljanja procesom sušenja koji je razvijen u saradnji sa IVALSA italijanskim institutom za istraživanje sušenja drveta. Ovaj sistem u sebi ima širok spektar programa za preko 400 vrsta drveta kao i posebne programe za menjanje boje drveta, održavanje ili brzo sušenje, sa mogućnošću povezivanja i umrežavanja sa računarnom ili smart uređajem.

Orijentacija kompanije PROGRES INŽENJERING u budućnosti je usavršavanje procesne tehnike sa akcentom na sušare kako za sušenje drveta tako i za poljoprivredne kulture i početak proizvodnje parnih kotlova visokog pritiska do 12 bari koji kao gorivo koriste biomasu. Već smo učinili određene korake u tom pravcu uradivši tehničku dokumentaciju. Takođe smo konstruisali ložište sa pokretnom rešetkom koje je u fazi ispitivanja dalo odlične rezultate kako sa suvom tako i sa vlažnom bio masom.

Novi proizvod su i peći za proizvodnju čumura postupkom pirolize gde proces ugljenisanja drveta nije duži od 8h, što čini proizvodnju vrlo jednostavnom i bez utroška dodatne energije.

Ostali proizvodni program:

- rotacione sušare za piljevinu
- sušare za drvo
- kotlovska postrojenja
- sušare za voće, povrće, zrno i lekovito bilje
- sistemi za otprašivanje i transport strugotine
- metalne konstrukcije i ograde
- boksevi za odgoj stoke
- oprema za bojenje i površinsku zaštitu
- protivpožarna vrata
- gasifikacija i gasni sistemi
- specijalna izrada po narudžbini kupca.

PIŠE: Lazo Šinik

Na početku ćemo izneti osnovne sektorske podatke i ostvarene rezultate u periodu januar-oktobar 2016. godine... Ukupna površina šuma i šumskog zemljišta Republike Srpske, prema podacima Katastra (2009.godine), iznosi oko 1.282.412 ha ili 51,7% od ukupne površine Republike. Od ukupne površine šuma, šume u svojini Republike zauzimaju 982.893 ha ili 77%, dok površina privatnih šuma iznosi 281.965 ha ili 22 %. Na površine uzurpiranih šuma i šumskog zemljišta otpada 17.554 ha ili 1%.

Korišćenje šuma i šumskog zemljišta u svojini Republike Srpske, uključujući i obavezu održavanja, obavlja Javno preduzeće šumarstva „Šume Republike Srpske“ a.d. Sokolac, na osnovu posebnog ugovora kojeg je zaključilo sa Ministarstvom poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srpske, uz prethodnu saglasnost Vlade.

Javno preduzeće šumarstva organizovano je kao akcionarsko društvo u skladu sa Zakonom o javnim preduzećima i Zakonom o privrednim društvima. Imovina javnog preduzeća je u svojini Republike.

U sastavu Javnog preduzeća šumarstva „Šume Republike Srpske“ a.d. Soko-

lac, nalazi se 30 organizacionih delova i to 26 šumskih gazdinstava, zatim „Centar za semensko - rasadničku proizvodnju“ Doboj, „Centar za gazdovanje kršom“ Trebinje, „Istraživačko - razvojni i projektni centar“ Banja Luka i Direkcija Javnog preduzeća. Javno preduzeće šumarstva „Šume Republike Srpske“ a.d. Sokolac zapošljava više od 4.500 radnika.

Obimi seča na godišnjem nivou, sa svojom prostornom, kvalitativnom i kvantitativnom dimenzijom, definišu se Proizvodno-finansijskim planom JPŠ „Šume RS“. Ovaj planski dokument kreira se na bazi izvođačkih projekata koji se rade na osnovu usvojenih šumsko - privrednih osnova.

Ukupna planirana proizvodnja šumskih drvnih sortimenata (etat) u državnim šumama na godišnjem nivou iznosi oko 2.000.000 m³, a prodaja je u potpunosti orijentisana prema domaćim prerađivačima. Realizacijom planiranog etata očekuje se finansijski prihod u iznosu od oko 200 miliona KM.

Izvršenje planiranog obima proizvodnje Javnog preduzeća u mnogome zavisi od preduzeća registrovanih za izvođenje radova u šumarstvu. Naime, ova preduzeća izvrše više od 70% fizičkog obima proizvodnje Javnog preduzeća. Licenciranih preduzeća za izvođenje radova u šumarstvu ima oko 100 i zapošljavaju oko 2.000 radnika.

U drvoprerađivačkoj industriji Republike Srpske posluje oko 550 privrednih subjekata koji ostvaruju godišnji prihod od blizu 700 miliona KM. Bave se proizvodnjom rezane građe, elemenata, ploča, građevinske stolarije, podnih obloga i parketa, furnira, drvenih kuća i drugih proizvoda od drveta u kojim je zaposleno oko 9.000 radnika što zajedno sa radnicima u šumarstvu i seči drveta čini oko 15.000 zaposlenih.

Prema podacima Republičkog zavoda za statistiku Republike Srpske o zaposlenim u poslovnim subjektima po oblasti u oblasti šumarstvo i seča drveta zaposleno je 5.719 radnika, u oblasti Prerada drveta i proizvodi od drveta zaposleno je 5.864 radnika, a u oblasti Proizvodnja nameštaja zaposleno je 2.951 radnika.

Od ukupne proizvodnje u prerađivačkoj industriji drvna industrija Republike Srpske učestvuje sa više od 16% ili 10,5% u ukupnoj industriskoj proizvodnji Republike Srpske. Od ukupnog izvoza u Republici Srpskoj proizvodi iz drvoprerađivačke industrije i proizvodnje nameštaja učestvuju sa nešto više od 17% ukupnog izvoza Republike Srpske (za period januar-oktobar 2016.godine učesće je 17,25%).

Spoljnotrgovinska razmera na godišnjem nivou je oko 550-600 miliona KM, a izvoz je 4 puta veći od uvoza. U periodu januar - oktobar 2016. godine je ostvaren izvoz od preko 400 miliona KM, što predstavlja 17,25% ukupno ostvarenog

Fotografija: D. Blagojević

izvoza iz Republike Srpske od čega nameštaja oko 170,4 miliona KM i proizvoda od drveta (građevinska stolarija, parketi, podne obloge, ploče, furnir, drvo obrađeno po dužini i drugi proizvodi od drveta) oko 232,8 miliona KM dok je uvoz iznosio 93,9 miliona KM.

Prema podacima Zavoda za statistiku Republike Srpske u periodu januar-oktobar 2016. godine u oblasti šumarstva ostvareni su veći obim proizvodnje za 3,0% u odnosu na isti period 2015. godine, u oblasti prerade i proizvoda od drveta je ostvaren obim proizvodnje veći za 8,1 procenat dok je u proizvodnji nameštaja ostvarena proizvodnja za 3,6 procenta manja u odnosu na isti period prethodne godine. Posebno je značajno da je u prvih deset meseci 2016. godine broj zaposlenih u oblasti prerada i proizvoda od drveta povećan za 5,2%, a u oblasti proizvodnje nameštaja povećan je za 2,1% u odnosu na isti period 2015. godine... U odnosu na prethodnu godinu ostvarena je veća proizvodnja u svim oblastima. Ovakav trend rasta proizvodnje nastavljen je i u 2016. godini.

U periodu januar-oktobar 2016. godine ostvareni su zapaženi izvojni rezultati. Izvezeno je proizvoda od drveta i nameštaja u vrednosti od 403,2 miliona KM ili 17,25% ukupnog izvoza iz Republike

Srpske, što predstavlja povećanje izvoza za 12,6% u odnosu na isti period prethodne 2015. godine. Ostvarena vrednost uvoza u periodu januar – oktobar 2016. godine iznosila je 93,9 miliona KM. Izvoz nameštaja ostvaren je u vrednosti od 170,4 miliona KM i povećan je za 14,0%, a vrednost izvezenih proizvoda od drveta iznosila je 232,7 miliona KM i povećana je za 11,9%. Ostvareni izvoz je za 4,3 puta veći od ostvarenog uvoza.

Oblasti šumarstva, prerade drveta i proizvodnje nameštaja su u prvih deset meseci 2016. godine ostvarile suficit u spoljnotrgovinskoj razmeni u iznosu od 309,3 miliona KM.

Prema kretanjima u periodu do oktobra 2016. godine realno je očekivati da će vrednost izvoza u 2016. godini dostići respektabilnih 500 miliona KM, a da će suficit u spoljnotrgovinskoj razmeni dostići blizu 400 miliona KM.

Najznačajniji spoljnotrgovinski partneri u oblasti drvoprerađivačke industrije i proizvodnje nameštaja Republike Srpske su zemlje Evropske unije i zemlje bivše Jugoslavije i to Nemačka, Italija, Hrvatska, Srbija, Holandija, Slovenija, Austrija, Češka, Francuska, Makedonija i Švajcarska.

Javno preduzeće šumarstva i privredna društva drvoprerađivačke industri-

je Republike Srpske organizovani su u Udruženje šumarstva i prerade drveta Privredne komore Republike Srpske. Organe udruženja čine Skupština koja broji 45 članova, od kojih su 9 iz šumarstva i Izvršni odbor koji broji 17 članova, od kojih su tri iz šumarstva. Ovo se čini najboljim načinom za povezivanje i unapređenje odnosa između šumarstva i drvoprerađivačke industrije Republike Srpske.

Najznačajnija aktivnost u 2016. godini koja je realizovana, a koju je iniciralo Udruženje šumarstva i prerade drveta Privredne komore Republike Srpske je da je Vlada Republike Srpske, u funkciji Skupštine Javnog preduzeća šumarstva „Šume Republike Srpske“ a.d. Sokolac na 101. sednici održanoj dana 24.11.2016. godine donela Odluku o utvrđivanju kriterijuma i načinu raspodele šumskih drvnih sortimenata. Ovom odlukom se pri snabdevanju šumskim drvnim sortimentima od strane Javnog preduzeća šumarstva „Šume Republike Srpske“ a.d. Sokolac u povoljniji položaj dovode privredna društva drvoprerađivačke industrije Republike Srpske koja imaju veći ukupan prihod, veći ostvareni izvoz, veći broj radnika i koja se bave finalnom i polufinalnom proizvodnjom, odnosno višim fazama prerade drveta. ■

VELIKI SNEG

EFIKASNO ČIŠĆENJE

Jednostavan za pokretanje i rukovanje, HUSQVARNA ST 330P uređaj za čišćenje snega je efikasan u dubokom snegu, čak i na padinama. Bez napora čisti sneg u bilo kojim uslovima, što čini život lakšim za Vas.

APATIN Eko Prom 025/772-112.	BRUS Tri-D 037/826-051.	LOZNICA Dolmar Trade 015/852-566.	SUBOTICA Heto Hardi 024/551-450.
ARANDELOVAC Farmer Profi 034/720-950.	ČAČAK Tomos Husqvarna 032/334-042.	NEGOTIN Benasi 019/542-812.	SURDULICA Mitov 017/813-258.
BAČKA PALANKA Europrima 021/630-2442.	G. MILANOVAČ Neven Komerc 032/716-530.	NIŠ Poljmarket 018/544-160.	TOPOLA In Alati 064/301-8690.
BAJINA BAŠTA Joma 031/865-418.	IVANJICA Husqvarna 032/664-691.	NOVI SAD Čavić&Prof 021/419-104.	UŽICE Joma 031/515-445.
BEČEJ Protechnic 021/691-7548.	JAGODINA Sanja 035/224-118.	PARAĆIN Dragan 035/611-020.	VALJEVO Agromehanika 014/233-960.
BEOGRAD Valhall 011/3067-088.	KOVIN MM Hq 013/745-950.	035/567-453.	VELIKA PLANA Donić 026/515-200.
BEOGRAD-BORČA Sekač 064/296-1081.	KRAJUJEVAC Magy Trade 034/330-362.	PANČEVO Avala Promet 013/332-017.	VRANJE PC Husqvarna 069/235-0926.
BEOGRAD-SREMČICA Nexico 011/252-6806.	KRALJEVO Agrouniverzal Jerotijević 036/841-595.	POŽEGA Šaptović 031/721-223.	VRŠAC Trgokomerc 013/2830-250.
BEOGRAD-ZEMUN Lombardini 011/2193-020.	KRUŠEVAC Agromotor M 037/441-633.	PRIEPOLJE Tomos 033/775-834.	ZAJEČAR Banija 019/427-714.
BEOGRAD-OBRENOVAC Sanja 011/872-2937.	LAZAREVAC Šuma Bašta 011/8111-303.	RAŠKA Gorenje Muta 036/739-900.	ZRENJANIN Moto Dane 023/515-203.
BEOGRAD-RAKOVIKA Hako S 011/2331-999.	LEPOSAVAC Agromehanizacija 028/832-36.	S. MITROVICA Varmeda Promet 022/625-087.	
BOŽEVAC Minimotor 012/281-190.	LEŠKOVAC Yowex 016/216-210.	STAR. PAZOVA Valhall 022/366-300.	

Poznati dobavljač lepkova za drvoprerađu, stolariju i proizvodnju nameštaja **DEPROM** Rača predstavlja standardnu i inovativnu ponudu lepkova i vezivnih sredstava vodećeg evropskog proizvođača **KLEIBERIT** iz Nemačke.

- lepkovi za drvo D2, D3, D4 i brzovezujući
- poliuretanski D4 i konstruktivni lepkovi
- kant - lepkovi u granulama i patronima za sve vrste mašina za kantovanje
- urea - lepkovi u prahu za furniranje u vrućim presama
- lepkovi za oblaganje profila - topivi kao i
- disperzioni termoreaktivni za 3D lepljenje u vakuum i membranskim presama
- tapetarski lepkovi za sunder, meblo i drvo
- silikoni, PUR-pene, diht mase
- učvršćivači, razređivači, čistači, paste itd

Garantovani **KLEIBERIT** kvalitet, originalno pakovanje, brza i redovna dostava, stabilan lager i mogućnost kreditiranja kupaca, tehnička podrška uz optimalne preporuke, neke su od naših osobina koje nas izdvajaju kod odluke proizvođača za saradnju sa nama.

t/f 034 752 202
063 88 53 453
deprom@mts.rs
www.deprom.rs

Ovlašćeni zastupnik **KLEIBERIT**
DEPROM doo
Prodaja lepkova i vezivnih sredstava
Rača KG 34 210

Ulaganje u

Nove tehnologije, kadrovi i sirovinna pitanja bile su osnovne teme 7. Kongresa pilanara koji je tradicionalno održan u Slavonskom Brodu 9. novembra prošle godine gde se okupilo oko 230 predstavnika pilanske industrije i šumarstva, trgovaca drvom i dobavljači tehnologije iz Hrvatske i regije te predstavnici državne uprave, lokalne samouprave, sindikata i medija.

Na Kongresu su obrađene novosti sa područja primarne prerade drveta, cena rezane građe, nabavke trupaca, tehnologije sušenja, proizvodnje peleta i električne energije iz drveta.

Intenzivno se raspravljalo o prilikama u sektoru uz konstataciju da prerada drveta polako zauzima svoju prirodnu poziciju u privredi, budući da je 48% teritorija RH pod šumom, a da na šumi bazirani sektor ostvaruje 3,6% BDP, što sve više prepoznaju i nadležne institucije. Značajno je istaći da je protekli Kongres održan pod pokroviteljstvom predsednice RH Kolinde Grabar Kitarović, dok je premijer Andrej Plenković u Slavonski Brod uputio svog izaslanika Tugomira Majdaka, zamenika ministra poljoprivrede. U svom programu Vlada je prepoznala drvenu industriju kao strateški važan sektor, koji već sada sa preko 10 posto učestvuje u hrvatskom izvozu i pokazuje izvrsne rezultate, rekao je Majdak otvarajući Kongres.

Na Kongresu je predstavljen niz tehnoloških inovacija i najbolje evropske prakse u pilanarstvu i proizvodnji energije iz drveta iz Nemačke, Austrije, Francuske, Slovenije, Mađarske i Italije, a raspravljalo se i o važnim pitanjima edukacije i ulaganja u kadrove te nezaobilaznim temama dostupnosti sirovine.

Potvrđeno je da inženjeri sa fakulteta dolaze u industriju bez prakse, a da se brusači školuju ilegalno. Kadrovi predstavljaju «usko grlo za razvoj sektora», jedan je od ključnih zaključaka Kongresa, koji je kroz interaktivnu raspravu artikulisao stajališta prisutnih stručnjaka iz Bosne i Hercegovine, Srbije, Crne Gore, Slovenije i Hrvatske. Obrazovni sistem je uglavnom neprilagođen potrebama moderne drvne industrije i ne prati razvojne trendove u novim tehnologijama. Apsurdno je da inženjeri drvne tehnologije, koji se školuju upravo za rad u ovom sektoru, nemaju niti jedan sat prakse u drvoprerađivačkim firmama i njihova znanja ne prate potrebe oko korištenja primarnih tehnologija, koje se sve više baziraju na IT rešenjima, robotizaciji i automatizaciji.

Izostanak nekih predstavnika akademske zajednice čije se prisustvo očekivalo na ovom skupu, protumačen je kao nedostatak njihovog interesovanja i posledica komotne pozicije akademskih stručnjaka uopšte, koji se finansiraju iz državnih sredstava i nisu u obvezi razvijati komercijalne projekte sa privredom, za razliku od Austrije ili Nemačke, gdje se preko 60% prihoda fakulteta ostvaruje kroz saradnju sa privredom. Istaknut je i problem relativne anonimnosti većine akademskih stručnjaka u krugovima drvoprerađivača, za razliku od ranijeg perioda kada se većina profesora vrlo angažovano uključivala u razvojne i investicijske projekte, u projektovanje pogona i nudila nova tehnološka, procesna i ekonomska rešenja. Rečeno je da permanentno obrazovanje u sektoru uopšte nije razvijeno, da su dodatne edukacije vrlo retke i prati ih slab interes privrede koje traži «živa znanja» i prenos najbolje evropske prakse, a ne praznu teoriju i usmerenje na naučna istraživanja koja su možda važna, ali ne i presudna u ovoj fazi sektorske tranzicije. I pored provođenja nekih evropskih projekata, čija je posredica trebalo da bude unapređenje obrazovnog sistema, još uvek nisu usklađene potrebe privrede i nivoa znanja koje dobijaju studenti koji završavaju drveno-tehnološke studije.

STRIDON
group

ALATI ZA PRERADU DRVETA

www.stridon.rs • info@stridon.rs

STRIDON Konjarnik
Vojislava Ilića 141g
Tel/fax 011/2886-509, 2891-485
Tel: 011/411-3333,

STRIDON Altina
Ugrinovačka 212
Tel: 011/2100-056, 011/2100-230

BOSCH -25%

Akcija traje dok ima zaliha

BOSCH Villager **SIGMA**
GTV FESTOOL
wagner **metalac**
KLINGSPOR **DEWALT**
varstroj **ROTHENBERGER**
metabo **DREMEL**

kadrove, znanje i tehnologiju

Fotografija: 7. Kongres pilanara

Osim evidentnih nedostataka u visokoškolskom obrazovanju, na Kongresu je naglašen problem strukovnog obrazovanja, a otvoreno se govorilo i o potrebi edukacije nastavnika i profesora, jer je većina njih završila svoje obrazovanje u ranijem periodu i vrlo retko nadograđuju svoja znanja. Neki od njih su otvoreno potvrdili da su učešćem na Kongresu upotpunili neka svoja znanja, posebno oko tehnoloških trendova koje su predstavili vodeći europski proizvođači tehnologija, ali i oko tržišnih kretanja, cena rezane građe, zabrane izvoza nekih sortimenata u zemljama u okruženju te oko realizacije kapitalnih investicija u sekto-

ru. Ivan Sušec iz firme Drvo brusiona iz Varaždina izneo je primer kako njihova firma, koja se bavi brušenjem i oštrenjem alata, za kupce u Hrvatskoj, Slovačkoj, Mađarskoj, Austriji i Srbiji, samostalno i neformalno organizuje obrazovanje brusača jer to zanimanje ne postoji u srednjoškolskom sistemu, a operateri koji rade na mašinama za brušenje su ključni za odvijanje proizvodnog procesa u preradi drveta. Istovremeno, postoji nekoliko zanimanja, poput dizajner-tehničar, koje je zvučnije i atraktivnije za privlačenje učenika u ovaj sektor, ali industrija ocenjuje da im je zanimanje brusača presudno za dalje funkcionisanje sektora.

Stipendiranje je ocenjeno kao jedan od mogućih alata za promenu sektorskih prilika, zaključeno je na panel raspravi, na kojoj je uspešno napravljena sinteza stavova većine predavača.

Kongres je, osim pilanara i predstavnika obrazovnog sistema, okupio i niz predstavnika šumarskih preduzeća iz Hrvatske, Slovenije, Srbije, BiH i Crne Gore, zatim dobavljače tehnologija, trgovce drvetom te donosiocje odluka na lokalnom, državnom i regionalnom nivou.

Kongres se održao uz podršku Evropskog udruženja pilana EOS, a zaključci i preporuke sa Kongresa će biti prosleđeni učesnicima i nadležnim telima nakon usklađivanja sa kancelarijom EOS-a u Briselu. Organizatori Kongresa bili su Hrvatski drvni klastar i CROBIOM-udruženje biomase. ■

Sušare za drvo

Automati za sušare

Vlagomeri za drvo, piljevinu i beton

NIGOS
ELEKTRONIK

www.nigos.rs / office@nigos.rs

+381 18 211-212, 217-468

PIŠE: mr Mare Janakova Grujić,
istoričar umetnosti

Prema podacima laboratorije „Forest Products“, celo, neposečeno drvo može da izdrži 50% više težine od najvećeg debla napravljenog od istog drveta. Koristeći ovaj podatak, firma „Whole Tree Architecture“ (WTA) posvetila se graditeljstvu u kome se koristi celo stablo i njegove grane - rezultat projekta su prelepe kuće od lokalnog materijala koje se na najbolji način uklapaju u svoju okolinu, i tako doprinose ekološkoj, održivoj gradnji.

Studio „Whole Tree Architecture“ osnovan je pre jednu deceniju od strane arhitekta Roalda Gundersena i njegove supruge Amelije Bakster. Njegovi koreni smešteni su u održivom šumarstvu i upravljanju životnom sredinom u okviru farme Driftles u američkom gradiću Stordardu (država Viskonsin). Na ovoj farmi odrastao je Gundersen, i preko 20 godina bavio se istraživanjem građenja oblicama malog prečnika (do 20 cm). Ovaj „Roald Gundersen Design“ izazvao je interesovanje javnosti kao inovativni dizajn, posebno zbog aspekta uloge u lokalnom održivom razvoju i upravljanju šumama. Kada su prepoznali šire tržište za plasiranje prirodnog potencijala i lepote drvenih oblika, Gudsen i Baksterova osnovali su kompaniju „Whole Trees“. Ona je sublimirala njihov biofilni odnos prema naturalnim drvenim konstrukcijama. Od tada pozitivan uticaj prema ovakvom modelu graditeljstva privlači sve veći i širi odziv javnosti. Do danas ovaj studio bazira svoju delatnost na inovativnom i istraživačkom impulsu u upotrebi celog drveta u graditeljstvu, a time i na stvaranju restaurativno izgrađenog okruženja.

WTA kuće na prvi pogled imaju sličnosti sa tradicionalnim drvenim kolibama. Međutim, u odnosu na kolibe ističu se gradnjom celim drvetom kao još jeftinijim graditeljskim iskustvom. U procesu koji je koliko građevinska tehnika, toliko i održavanje šuma, koriste se samo lokalna stabla manjeg prečnika (do 25 cm). Reč je o već postojećem drvetu na zemljištu klijenata, ili o većem stablu koje je palo od vetra ili neke bolesti. Drveće

Kuće od celog drveta

koje se koristi bira se ne samo na osnovu strukturalne čvrstine ili estetskih parametara, već se u obzir uzima i gustina šume, kao i brzina rasta te vrste drveta. Veoma interesantno je i to da nema obradivanja drveta u pilani (već se ono obrađuje ručno, na licu mesta), niti bilo kakvog uobičajenog transportnog procesa. Koristi od ovakvog načina gradnje su, dakle, i ekonomski i ekološki. Još jedna zanimljivost je ta da WTA kompanija pokriva ceo proces, od konsaltinga, preko ideje i odabira građe, do projektovanja i izvođenja objekta.

Objekti nastali u okrilju WTA odlikuju se specifičnim, naturalnim likovnim izrazom, a atmosfera koju zrače je izra-

zito prijatna, topla, nepretenciozna. Sa svojim ambijentom najbližije su povezani, a veze koje se ostvaruju temelje se na praiskonskoj ljudskoj memoriji, i osećanju da je Čovek suštinski deo prirode. Upotrebljeno drvo u eksterijeru naglašava teksturalnu moć i izražajnost drveta kao materijala, i često je aplikovano u virtuosnim oblicima (koji se ne mogu postići drugim građevinskim materijalima). U enterijeru, drvo naglašava liniju kao glavni motiv kompozicije. Ta linija je svesno nepravilna, i na taj način otkriva nesavršenost prirode – zapravo lepotu te nesavršenosti. „Primordijalni“ stil, koji projevava prostorom ovih kuća, ima veze sa kreativnošću, slobodom u izražavanju,

dečijom umetnošću i maštom. Otklon od serijalnog, tipiziranog, uobičajenog i masovnog, autori ovih kuća pronalaze u individualnom pristupu svakom objektu i zadatku. Pri tome, njihov posao nije samo arhitektonsko projektovanje, već i dizajn mobilijara, pa ovi poduhvati u pravom smislu reči predstavljaju total dizajn opuse.

U procesu projektovanja i građenja iskorišćeno je celo drvo, od stabla do grančica, a u završnici prostor odlikuje jedinstvo likovnih elemenata, funkcionalnost i dominantan izraz topline. U ovakvom prostoru lako se stiče predstava o karakteru vlasnika – on mora biti ljubitelj prirode i prirodnog, podržavalac iskrenosti u izražavanju, pobornik sveta mašte i bajki. Objekti nastali iz pera i ruku WTA odlikuju se antropomernim dimenzijama – neveliki su, i prilagođeni onome što čoveku zaista treba. Upotreba drveta kao glavnog materijala dozvolila je primenu neobičnih oblika otvora (ponajviše prozora), tavanica, stepeništa, ali i fasada i osnova.

Prema rečima zaposlenih u WTA, „gradnjom baziranom na celom drvetu ulaže se više u lokalne poslove i materijale nego kod uobičajene gradnje, a istovremeno se promoviše zdravo korišćenje šume i lokalne populacije drveta, a time i zdrav i iskren odnos prema životu“. Gundersonova filozofija je u pravom smislu holistička – svaki deo projekta (dizajn, inženjering, gradnja i zanatstvo) se posmatra u svetlu lokalne ekonomije i ekologije. ■

Izvor: <http://www.whotrees.com>

Mašina za izradu lamela **DUPLA HORIZONTALNA TRAČNA TESTERA HPL-6**

Tehničke specifikacije i oprema:

- Maksimalna širina obradka 320 mm (opcija 400, 600, 1300 mm)
- Maksimalna visina obradka 250 mm
- Hidraulički pomak tapete 5-25 m/min
- Hidrauličko naprezanje testere
- Motori 2 x 20 HP
- CE normativi

**PRODAJNI
HIT!**

**2
godine
garancije**

Redovna cena: 25.890 EUR

Akcijaska cena: **17.900 EUR**

Kalibrirni stroj **ROTOMILL**

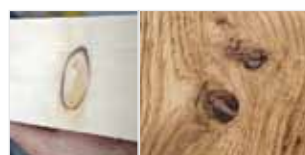
Kalibrirni stroj Rotomil je najefikasnija tehnologija za kalibriranje lamel i ostalog drva.

Tehničke specifikacije i oprema:

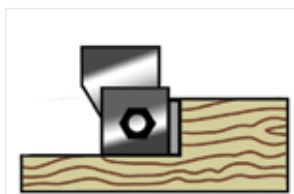
- Nakon obrade nema deformacije drva
- optimalnija fizička i mehanička svojstva lameliranog drva
- Optimalna obrada kvrga
- Optimalna obrada »rustikalnog« drva
- Bez kristalizacije smole
- 100% ravna površina obrade

»Klasična blanjalica«

»Optimalna obrada kvrga – rustik«

Industrijska mašina za blanjanje i profilisanje

Lesmak POWERLINE RM624

- Četverostrane mašine za blanjanje serije Powerline su mašine dobro poznate po izuzetnoj izdržljivosti i pouzdanosti.
- Mogućnosti 4, 5, 6 i 7 vretena.
- Finalizacija mašina u Sloveniji.
- Veliko iskustvo Lestroj servis tima – više od 240 mašina serije POWERLINE!

Novo 2016!
Mogućnost
avtomatskog
jointera!«

2
godine
garancije

NOVO!

Tehničke specifikacije i oprema:

- Obraduje 240x180 mm, profilira do 45 mm!
- Brzina pomaka 6-30 m/min (inverter)
- Kardanski sistem pomicanja
- HardCrom radne ploče
- Automatsko podmazivanje ploča i vodilica
- Pneumatska pritiska papuča za gornje i levo vreteno
- Ukupna težina mašine 4800 kg
- CE norme

Mašine različite konfiguracija na zalihi!

Akcijske cene **21.900 EUR** napred!

Kvalitet i sigurnost – mašine za preradu drveta Lestroj d.o.o.

PIŠE: Isidora Gordić

Verovatno nijedan deo kuće ili kućnog nameštaja, izuzev, možda, ognjišta, nije u ljudskoj istoriji i svesti vezan za okupljanje kao sto. Za stolom se obeduje i razgovara, on je simbol zajedništva i deljenja, jer podeliti hranu s nekim znači uspostaviti prijateljske odnose ili mu ukazati počast.

Upravo je ukazivanje počasti jedna od najvažnijih funkcija stola u zvaničnim i protokolarnim situacijama od davnina, ne samo pri gozbama nego i pregovorima. U prošlosti je sto gotovo po pravilu bio pravougaonog oblika i pri velikim gozbama vladar ili feudalni gospodar je mestom do sebe ili bliže sebi odavao počast svojim podanicima i saradnicima, ali i stranim gostima. Dakle, sto je bio mesto za pokazivanje i uvažavanje socijalnog statusa onih koji sede za njim, ali i mogućnost za nanošenje teške uvrede ukoliko se uvažavanje ne pokaže.

I danas se u svim zvaničnim situacijama veoma vodi računa o preseansu, odnosno redosledu državnih i društvenih funkcija prema kojem se u protokolarnim prilikama raspoređuju njihovi nosioci. U mnogim zemljama propust da se prepozna i uvaži odgovarajući preseans gosta je jednak uvredi njegove funkcije i zemlje koju predstavlja. Zbog toga su se nekada vodili ratovi, čitamo u Diplomatskom protokolu.

Raspored za stolom može biti tzv. engleski i francuski. Kod engleskog rasporeda do-

maćin i domaćica sede u čelu i začelju stola, a počasni gosti se smeštaju s njihove desne strane. Bračni parovi bi trebalo da sede sa suprotne strane stola. Kod francuskog rasporeda domaćini sede na sredini stola, a gosti se po značaju raspoređuju sa njihove desne strane. Prednost francuskog rasporeda je što domaćin i glavni gost mogu komunicirati sve vreme obeda, ali onda mesta u čelu i začelju postaju tzv. «slabija». Neretko domaćini ustupaju svojim gostima počasna mesta, ali onda oni sedaju s desne strane gostiju.

Zaključujemo, dakle, da je raspored za stolom veoma važan. Tako dolazimo do priče o okruglom stolu kralja Artura koji je svom pomoćniku, čarobnjaku Merilinu, dao zadatak da reši problem istovremenog ukazivanja jednake počasti svim vitezovima. Tako

je, po legendi, nastao okrugli sto kao simbol jednakosti. Za okruglim stolom svi su ravnopravni. Istovremeno, on je, ako se posmatra negativni aspekt, simbol gordosti i sujete jer svi žele da budu ravnopravni.

Okrugli sto se vezuje i za priču o Svetom gralu, iz koje je, po predanju, Hrist pio na poslednjoj večeri. Vitezovi Svetog grala ga drže na centru stola pa on postaje simbol duhovnosti i svetosti.

U istoriji je čuvena priča o Kapeli mira u Sremskim Karlovcima za koju se vezuju neki kurioziteti. Veliki bečki rat (1683-1699) vođen između Svete lige – Austrije, Poljske, Mletaka i Rusije – i Otomanske carevine okončan je tzv. Karlovačkim mirom 1699. godine uz posredovanje Engleske i Holandije. U drvenoj zgradi izgrađenoj za tu priliku prvi put u istoriji se pregova-

ralo za okruglim stolom, kako niko ne bi imao prvenstvo i pravo da sedi u pročelju. Po red toga, da bi jednakost bila dosledno sprovedena, na objektu su probijena četvora vrata kako bi svi učesnici istovremeno ušli u prostoriju za pregovore. Kasnije je na mestu na kome se nalazila drvena zgrada, podignuta bogomolja Kapela mira sa četvoro vrata, koja i danas postoji.

Danas se u svakodnevnom društvenom i političkom životu veoma često koristi izraz okrugli sto za različite javne skupove na kojima učesnici imaju jednaka prava u iznošenju mišljenja.

U kineskoj simbolici okrugli sto je slika neba, a četvorostrani slika zemlje.

Za naše pretke sto je bio neotuđivi deo kuće i, uz ognjište, najvažniji. Čak i ako se kuća prodavala, sto se nije po-

merao i ostajao je u njoj, svejedno da li je reč o niskom stolu po ugledu na orijentalne, siniji, ili o visokom stolu kakav se i danas najčešće koristi. Sto je bilo dozvoljeno pomerati samo za vreme obreda – svadbenih, slavskih, pogrebnih ili vezanih uz rođenje deteta...

U pojedinim delovima Srbije, sto je služio i kao slavsko i svadbena trpeza, ali i kao odar sa koga se pokojnik odnio u večnu kuću.

Stalno prisustvo hleba trebalo je da obezbedi blagostanje u kući. Božićnu trpezu više no ijednu drugu prazničnu karakteriše raznovrsnost i obilje jer, u tradicionalnom poimanju sveta, „izobilje daje izobilje“. Za Božićnom trpezom se posebna čast ukazuje položajniku, a za slavskom kumu jer kaže poslovice: „Što je Bog na nebu, to je kum na zemlji.“

U hebrejskoj tradiciji, sto sa hlebovima je delovanje mi-

losti za ostvarivanje zemnih stvari. On je i simbol celine u celini, mikrokosmos u makrokosmosu.

U porodičnom životu, sto takođe ima veoma važnu ulogu. On je središte porodičnog života, za njim se porodica okuplja, obeduje, razgovara, razmenjuje informacije i savetuje. Nekada su se za kuhinjskim stolom obavljali svi važni poslovi – pripremali se obroci, šilo se, peglalo, ali su se radili i domaći zadaci. Dugo je kuhinjski sto bio daleko od televizora i obrok se nesmetano odvijao, kao i zbližavanje.

U eri open space arhitekture i trpezarijski sto se smešta u veliki, zajednički prostor, obično povezan s dnev-

nim boravkom u kojem je istovremeno uključeno bar nekoliko elektronskih uređaja i isto toliko telefona čija zvonjava remeti porodični mir za vreme obroka i odvlači pažnju na nevažne stvari s razgovora.

Sve je teže naći vremena za razgovor u užurbanom vremenu u kome živimo, ali svako mora da jede. Neka to bude vreme da se opet, ugledajući se na pretke, povežemo i zbližimo. Naučno je dokazano da su deca koja obeduju za stolom s celom porodicom zdravija i naprednija, a da je porodica koja bolje komunicira funkcionalnija i povezanija. Samo u takvoj porodici su svi, bez obzira na oblik stola, jednaki. ■

Izvori:

A. Gerbran – Ž. Ševalije, *Rečnik simbola*

A. Gamble, *The Psychological Significance of the Kitchen Table*

Š. Kulišić – P. Ž. Petrović – N. Pantelić, *Srpski mitološki rečnik*

K. Milovanović – T. Gavrić, *Rečnik simbola*

S. M. Tolstoj – Lj. Radenković, *Slovenska mitologija. Enciklopedijski rečnik.*

Z. Veljić, *Diplomatski protokol*

PIŠE: mr Mare Janakova Grujić,
istoričar umetnosti

Nameštaj od recikliranog drveta

Umesto da izvesna drvena građa koja je odigrala svoju ulogu bude bačena ili iskorišćena kao ogrev, u svetu savremenog dizajna postoji mogućnost da se iskoristi u umetničke svrhe i tako joj se vrati život u novom svetlu. Rodrigo Kaliksto je mladi brazilski dizajner koji upravlja firmom „Oficina Ethos“ u Riju de Ženeiru. Ovaj studio sa sopstvenom proizvodnjom bavi se osmišljavanjem i proizvodnjom nameštaja od recikliranog drveta.

Veoma popularan pravac u svetu dizajna poslednje decenije je „ponovo upotrebljeno drvo“ (eng. reclaimed wood). Premda, u masovniju upotrebu staro drvo je ušlo još osamdesetih godina prošlog veka. Reč je o materijalu koji se dobija nakon dekonstrukcije, demontaže ili rušenja starih drvenih objekata (poput drvenih ambara, mlinova, vodenica, vajata, kačara, brvnara, starih zgrada ili kuća), ali i brodova, teretnih vagona, železničkih pragova, vinske buradi... Takođe, kao materijal može poslužiti i sav višak, ili manje kvalitetno drvo koje se odbacuje u drvnoj industriji. Do pre stotina ili dve stotine godina, glavni materijal za gradnju, osobito u šumovitim predelima, bilo je drvo, koga je bilo u izobilju i koje se obilato koristilo. Danas, međutim, suočeni smo sa nestajanjem šuma i energenata, te smo primorani da se prema drvetu kao materijalu ponašamo obazrivije.

Ovako dobijen novi materijal poseduje, šta više, i izvesne prednosti u odnosu na

uobičajeni drveni materijal. Na prvom mestu tu je jedinstven patiniran izgled i specifična struktura koji se nikakvim obradama ne može postići kod novog drveta, bez obzira na razvoj tehnologije. Zatim, tu su povećana snaga, izdržljivost, trajnost i stabilnost ovog drveta, budući da je već „položilo“ test vremena. Izuzetna izdržljivost se pripisuje nezagađenom vazduhu u kome je drvo raslo do početka 20. veka.

Sedište firme „Oficina Ethos“ nalazi se u najstarijem delu Rija de Ženeira. U ovom prostoru smeštene su velike mašine za obradu drveta svake vrste. No, ne izostaje ni obilje ručnog alata – stege, prese, klupe. Iako je opšti utisak ovog prostora staromodan, nameštaj koji izlazi iz njega je – neprikosnoveno moderan. Ljubav prema drvetu Kaliksto gaji još od malih nogu, budući da je sa ocem voleo da radi u kućnoj radionici, popravljajući drvene predmete i mobilijar za porodičnu upotrebu.

U godinama dok je studirao, strast prema drvetu ojačana je njegovim sve većim interesovanjem za industrijski dizajn. Međutim, ovaj autor sebe smatra samoukim. Jer, prema njegovom mišljenju, njegove studije su se najbolje odvijale dok je u tišini radionice duboko studirao drvo, njegove promene i aplikacije, posekotine, težinu, boju i, naravno, mogućnosti. Kalikstov napredak temeljio se na greškama i uspesima. Vremenom je počeo da razvija dela takve plastičnosti

da se njihova upotrebnost nije mogla odvojiti od vizuelne umetnosti.

U svom radu, Kaliksto najpre obrađuje staro drvo praveći jednoobrazne komade. Potom te komade lepi bezbojnim lepkom, spajajući ih u jednu masu. Prilikom tog procesa pripreme drveta, Kalikstova specifičnost je u tome da koristi različite tonove, budući da prethodno oplemenjuje komade drveta bojom

– tehnikom bajcovanja. Paleta koju koristi je zasnovana na prirodnom sazvučju boja, koje imaju karakterističan, „drvenast“ valer. U ovoj paleti najviše su zastupljene upravo prirodne boje drveta (orah, trešnja, šljiva, četinari...). Od ovakvih gotovih ravnih ploča seku se delovi i tako dobijaju taburei, stolice, klupe, stolovi ili ma koji drugi komadi nameštaja. Takođe, mogu se dobiti i volumeni krivih povr-

šina, ručnim trodimenzionalnim usecanjem.

Nekoliko desetina boja drveta, koje čine Kalikstovu koloritsku paletu, podjednako su važne u procesu dizajniranja kao i koncepcija oblika. Detalji kakvi su oborene ivice, zaobljenost strukture, ekshahovani drveni pigmenti, besprekorna završna obrada, zapravo su krucijalni elemen-

ti autorskog delanja. Završni proizvod je tako koncipovan da osim vizuelnog čula angažuje i taktilno, raspirujući maštu i impresiju.

Za Kaliksta, obrada drveta je „kreativni proces vođen gledanjem napred i nazad u vreme. Jer, vreme nije neprijatelj, već sastavni deo procesa izrade nečega što je misleće i živeće“.

Izvor: <http://oficinaethos.com.br>

**Tehnička škola DRVO ART
dodelila priznanja i ZAHVALNICE
povodom 60 godina postojanja**

Zahvalnica časopisu DRVOtehnika

Povodom 60 godina postojanja Tehnička škola DRVO ART je jednom broju institucija, privrednih subjekata i pojedinaca dodelila ZAHVALNICE za saradnju i doprinos razvoju škole i obrazovnog sistema. Među nagrađenima je Agencija za drvo, zatim firme DAREX, BLUM, REHAU, FESTUL i SCHACHERMAYER, a među sredstvima informisanja, za uspešnu saradnju i doprinos u promociji Tehnička škola DRVO ART, posebno je istaknut doprinos časopisa *DRVOtehnika*.

– Mnoge pozitivne promene, koje su se odigrale u prethodnoj deceniji, ne bi bile moguće bez podrške pojedinih institucija ili pojedinaca koji su svojim dobrim namerama, organizacionom, materijalnom i finansijskom potporom omogućili i znatno doprineli da Tehnička škola DRVO ART realizuje većinu svojih planova. To se pogotovo odnosi na

unapređenje nastave stručnih predmeta, realizaciju vannastavnih aktivnosti kao i kulturnih i promotivnih aktivnosti. Svima njima se lično zahvaljujem uz dodelu zvanične zahvalnice Škole DRVO ART – rekla je dr Zorica Đoković, dodeljujući priznanja.

– Već četvrt veka se poslovno družim sa subjektima iz oblasti šumarstva i prerade drveta, pa tako i sa obrazovno vaspitnim ustanovama iz te oblasti... Ostao je zapisan moj stav od pre dvadesetak godina, da: *menjajući svest o šumi menjamo svest o sebi*... A promena svesti o sebi, koja uključuje i promenu obaveza prema društvu uopšte, kao i obratno, neophodna je u ovo teško vreme... Nastojanja u tom pravcu su retka i teška, jer *ne određuje svest ljudi njihovo biće, već obratno, njihovo društveno biće određuje njihovu svest* (Marks), što znači da čovek misli ono što mu društveni položaj određuje, što ga oblikuje, pa je promena svesti dug i težak proces, jer je uslovljen mestom svakog pojedinca u društvu... Stolar, mašinovođa, profesor, ministar i vlasnik firme različito razmišljaju jer im svest određuje njihov način života i rada, njihov društveni položaj... U nastojanju da utičem na svest i savest ljudi, možda sam, uvek radeći u timu, kroz uspešnu saradnju časopisa *DRVOtehnika* i Škole DRVO ART doprineo vašoj promociji i ako je to tako, uz zahvalnost, primam vašu zahvalnicu – rekao je mr Dragojlo Blagojević, primajući ZAHVALNICU Tehnička škola DRVO ART.

Priča o topčiderskom platanu

O platanu ispred Konaka kneza Miloša se dosta pisalo. Govorilo se da je zasađen odmah po izgradnji Konaka (1834), a neki hroničari su se poslužili pričom „da je knjaz Miloš voleo da sedi u hladovini razgranatih platana, da ovde pije kafu i prima strane konzule, a ponekad i da sudi narodu...”. Arhivska građa, međutim, o tome sasvim drugačije govori. Knjaz Miloš je maja 1839. godine napustio Topčider i Srbiju, a ni za vreme njegovog drugog boravka u Srbiji (1859-1860), kada je najviše vremena proveo u Brestovačkoj banji tražeći leka svojoj bolesti, takođe, nije ispred Konaka, (u kome je umro 14. septembra 1860. godine), mogao da sedi u hladovini platana, koji su u Topčideru posađeni tek šest godina kasnije.

Platani u Topčideru, a među njima onaj najveći, ispred Konaka knjaza Miloša, godinama privlače pažnju prolaznika, ali i stručnjaka. Prilikom radova na održavanju i restauraciji Konaka neimari posebno štite ovo stablo. Donje grane njegove široke krošnje odavno su osigurane metalnim podupiračima....

Prema arhivskoj građi, na zapažanje i primedbu Popečiteljstva finansija, jula 1849. godine, petnaest godina po izgradnji konaka, upućena je Popečiteljstvu unutarnjih dela, koje se tada staralo i o privredi, primedba „kako pred Konakom vrlo slabo drva ima, a one vrbe, sa zapadne strane, malo lada daju onde dolazećim ljudima, članovima Sovjeta, Knjazu, (u to vreme Aleksandru Karađorđeviću) kad što dolazi i njegovoj familiji...”. Na to Popečiteljstvo unutarnjih dela (popečitelj I. Garašanin i načelnik policijsko-ekonomskog odeljenja inž. Atanasije Nikolić) odgovori 18. avgusta 1849. godine, da je ono i samo imalo u vidu da se ceo prostor oko Konaka „shodnim drvima zasađi...no nemajući još takvi drva u svom rasadniku (podignutom u Beogradu 1846. godine), našlo se prinu-

denim zasađivanjem otložiti. Er, kako što god ne pristoji da se onde vrbe šire isto tako bi bilo i sa jablanovima... jer bi i oni slabo lada pričinjavali”. Na kraju ovog pisma stoji da će u rasadniku narednih godina stasati za presađnju „divlji kestenovi i javorovi” i da će tada biti moguće zasaditi ih „na onom pristojnom mjestu i tada će se ovim otmjenim drvim gusti lad pričinjavati”. A narednog proleća (1850) uz izgrađeni put od Beograda do Konaka preko Topčiderskog brda, zasađen je drvored ukrasnih bagremova i jablanova.

A. Nikolić će uz podršku Garašanina i kasnije ministra K. Cukića redovno dobiti povećana vanbudžetska sredstva za što bolje i brže ukrašavanje Topčidera.

Tako je u proleće 1866. godine, sa odobrenim sredstvima, praviteljstveni bankar Teodor Tirka u Beču kupio i u Beograd poslao „1350 komada drveća platana” za koje mu je praviteljstvo uplatilo 770 forinti i 10 krajcera. Platani su zasađeni ispred Konaka i po Topčideru. Međutim, zbog izuzetne suše toga leta, izvestan broj se osušio, a Tirka je, po nalogu Praviteljstva, iste jeseni poslao još

60 platana za koje mu je plaćeno još 130 forinti i 56 krajcera.

Za ukrašavanje Topčidera, A. Nikolić i njegovi saradnici su iz Srbije, a ponekada i iz Crne Gore (moliku iz Vasojevića) donosili vredne i retke vrste šumskog drveća, ukrasnog šiblja i cveća. Sve je to uredno registrovano.

Do platana se, dakle, došlo kupovinom u Beču, a uz povoljne uslove i negu vrednih baštovana J. Červenk i B. Delovića, platani su se dobro razvijali i ubrzo proširili izvan Topčidera. U topčiderskom rasadniku je, pored mnogobrojnih vrsta ukrasnog i šumskog drveća, šiblja i cveća, 1878. godine bilo 280 sadnica platana odraslih za presađivanje.

Fotografije: www.panoramio.com

O platanu ispred Konaka se dosta pisalo. Govorilo se da je zasađen odmah po izgradnji Konaka (1834), a neki hroničari su se poslužili pričama „da je knjaz Miloš voleo da sedi u hladovini razgranatih platana, da ovde pije kafu i prima strane konzule, a ponekad i da sudi narodu...“. Arhivska građa, međutim, o to-

me sasvim drugačije govori. Knjaz Miloš je maja 1839. godine napustio Topčider i Srbiju, a ni za vreme njegovog drugog boravka u Srbiji (1859-1860), kada je najviše vremena proveo u Brestovačkoj banji tražeći leka svojoj bolesti, takođe nije ispred Konaka (u kome je umro 14. septembra 1860. godine), mogao da sedi u

hladovini platana, koji je u Topčideru posaden tek šest godina kasnije.

Da pomenemo pisanje F. Kanica, poznatog putnika, etnologa, istoričara i ilustratora svojih radova, a čestog gosta Srbije. Kanić će, posle svog boravka u Beogradu i Topčideru (1868) u vreme pogibije knjaza Mihaila, u svom radu štampanom u ilustrovanom lajpciškom listu, obavestiti svetsku javnost o nastalim prilikama u Srbiji ne propuštajući da iznese napredak u ukrašavanju Topčidera, hvaleći ministra K. Cukića i A. Nikolića. Pohvalno se izrazio o aleji preko Topčiderskog brda, a u svom narednom boravku u Topčideru 1897. godine, Kanić će posebno istaći razvijene i razgranate platane, kojima je tada bilo 30 godina, od kojih jedan „širinom svoje krošnje nadmašuje samo čuveni platan u Trstenom“ kod Dubrovnika, piše Kanić.

Javorolisni topčiderski platan, kao i ostali pored njega, zaštićeni zakonom, decenijama posle smrti knjaza Miloša, privlače pažnju, izazivaju interesovanje i maštu posetilaca. Nije čudo što neke priče o ovim impresivnim stablima nisu utemeljene na istorijskim činjenicama. ■

ZA DRVO I BILJNE OSTATKE

Garancija, puštanje u rad obuka, servis rezervni delovi, tehnološka podrška

AM TEHNOLOG doo, Tanaska Raića 25, Odžaci 25250
tel. +381 65 205 60 20, +381 25 5746 240
e-mail: stamenkovic@bronto.ua
www.amtehnolog.com

BRIKETIRKA Pini Kay EV 350

PELETIKE AMP

MLIN ČEKIČAR

MEHANIČKA EKSCENTAR
BRIKETIRKA LB 500

MAŠINE, ALATI I TEHNOLOGIJE ZA OBRADU DRVETA

Vakuum prese
za furniranje
WISCHT

Automatske kanterice
sa i bez predfrezera VITAP

Univerzalne
kanterice VITAP

Horizontalni
formatizeri GRIGGIO

Viševretene
bušilice VITAP

CNC centar a bušenje
i glodanje VITAP POINT

Kompleti alata
sa prozore JV 78/88

Xilia d.o.o. - Beograd
tel. 011 219 8516, 022 349 254
mob. 063 213 549, 063 575 390
www.xilia.rs / info@xilia.rs

ESTIA, 11080 Zemun, Batajnički drum 6n
tel/fax: 011/316 42 51, 316 16 29, 219 76 32
estia.beograd@gmail.com, office@estia.co.rs
www.estia.co.rs

PROIZVODIMO I MONTIRAMO

- nameštaj za opremanje stambenih objekata: kuhinje, spavaće sobe, dečije sobe, kupatila, sobna vrata
- sve vrste kancelarijskog nameštaja
- opremanje apoteka i laboratorija
- opremanje svih drugih poslovnih i javnih objekata
- izrada frontova za nameštaj i uslužno lakiranje drveta
- projektovanje svih vrsta nameštaja, kao i konsultacije u realizaciji željenih formi i izgleda

NIŠ - MEDIJANA
NATKRIVANJE ARHEOLOŠKOG
NALAZIŠTA
RASPON 72M BEZ OSLOKACA

PIRAMIDA DOO
PALANKA 78
SREMSKA MITROVICA
T. 022 639 205
F. 022 611 081
E. sm.piramida@neobee.net
WEB. www.piramidasm.rs

www.flyflytravel.com

AVIO KARTE
za ceo svet
ARANŽMANI

Na rate bez kamate

CALL CENTAR 00-24H
011/218-56-16

www.interlignum.net
InterLignum

Sjedište firme i centralno skladište
 d.o.o. Kninska 21 Teslić 74270
 Tel.+387 53 431-596, fax.431-597
office@interlignum.net

Drveni centar
"DRVOMARKET"
 BANJA LUKA (u krugu INCELA)
 Tel.+387 51 450-211
drvomarket@interlignum.net

Drveni centar
"DRVOMARKET'S"
 SARAJEVO ul. Džemala Bijedića 162
 Tel.+387 33 450-012
drvomarkets@interlignum.net

Konfekcija brusnih materijala
"STIRAL"
 ŠAMAC ul. Jasenik bb
 Tel.+387 54 621-540
stiral@interlignum.net

Centar podova
"INTERDOM"
 TUZLA ul. 21 aprila br.7
 Tel.+387 35 349-765
interdom@interlignum.net

Centar podova
"INTERIO"
 BANJA LUKA ul. Branka Popovića 27
 Tel.+387 51 379-040
interiobl@interlignum.net

Centar podova
"INTERIO"
 SARAJEVO ul. Džemala Bijedića 162
 Tel.+387 33 546-083
interiosa@interlignum.net

Centar podova
"INTERMAX"
 TESLIĆ ul. Karađorđeva bb
 Tel.+387 53 430-733
intermax@interlignum.net

NAJVEĆI IZBOR PLOČA **kronospan** **AGT**

UNIVER PLOČE, ABS KANT TRAKE, OKOV ZA AMERIČKE PLAKARE, RADNE PLOČE, MDF VISOKI SJAJ PLOČE, OSB, HDF, MDF PLOČE, PRIRODNI FURNIRI, FURNIRANE PLOČE, BRUSNI MATERIJALI, SVE VRSTE PODOVA, PROZORI I VRATA, KANCELARUSKI NAMJEŠTAJ, NAMJEŠTAJ NA MJERU...

Salon namještaja
"INTERIO"

TESLIĆ ul. Karađorđeva bb
 Tel.+387 53 430-967
interio@interlignum.net

Robna kuća namještaja i podova
"INTERATENA"

BIJELJINA ul. Majevičkih brigada kv.52/16
 Tel.+387 55 355-966
interatena@interlignum.net

Piše: dr Nebojša Todorović

Praktična nastava za studente iz šest zemalja

U periodu od 31. oktobra do 04. novembra prošle godine, u okviru međunarodnog studentskog projekta „Innovation School Sprungbrett“, u Nastavno-naučnoj bazi Šumarskog fakulteta na Goču je održana praktična nastava za studente iz šest zemalja. Domaćin skupa je bio odsek za Tehnologije, menadžment i projektovanje nameštaja i proizvoda od drveta (TMP). Koordinator nastave je bio docent dr Nebojša Todorović, a mentori u radu sa studentima su bili profesor Jelena Matrić za temu dizajna proizvoda i docent dr Aleksandar Lovrić za tehnologije drveta. Šumarski fakultet su predstavili studenti: Ema Gajić, Petar Blagojević i Bogdan Bukara. Pored nastavnika i studenata sa odseka za TMP učesnici nastave su bili profesori i studenti sa još šest Univerziteta koji izučavaju drvo i bave se drvetom i to: Visoka škola za arhitekturu, drvo i građevinu iz Biel-a sa Univerziteta u Bernu (Švajcarska), Univerzitet u Neuchâtelu (Švajcarska), Tehnički Univerzitet u St. Petersburgu (Rusija), Fakultet za dizajn i tehnologiju namještaja i enterijera Univerziteta u Skoplju (Makedonija), Tehnički fakultet Univerziteta u Bihaću (Bosna i Hercegovina) i Odsek za tehnologiju drveta sa Biotehničkog fakulteta Univerziteta u Ljubljani (Slovenija). Posle zvaničnog otvaranja skupa, u ponedjeljak 31. oktobra 2016. godine na Šumarskom fakultetu u Beogradu, gosti su obišli laboratorije u okviru odseka za TMP, a zatim su posetili Viminacijum i fabriku „Kro-nošpan“ u Lapovu.

Prema planu praktične nastave, studenti su imali dva zadatka. Jedna grupa studenata je učestvovala u dizajnu i izradi drvenih mozaika od drvnog ostatka, a druga u analizi tehnološkog procesa proizvodnje ploča od drveta. Studenti su, pod mentorstvom prof. Jelene Matić, imali zadatak da od drvnog ostat-

ka osmisle proizvode koji bi bili u funkciji zidnih obloga. Ova ideja je realizovana u učionicama na Goču gde su studenti imali kompletan materijal, od raznih uzoraka drveta, pomoćnog materijala, mašina za rezanje, alata za bušenje i brušenje i drugo. U izradi ovog zadatka sa svakog fakulteta je učestvovao po jedan ili dva studenta. Kolege su dobile tanke komade drvnog ostatka različitih dimenzija: 4x7x230mm; 4x13x340mm; 4x19x355mm; 4x27x405mm; 4x33x456mm i 4x66x456mm. Od vrsta drveta korišćeni su uzorci drugačije gustine, teksture i boje, kako domaće tako i strane vrste kao što su: hrast, jasen, termički tretiran jasen, orah, američki orah, jatoba, javor, merbau i druge. Dimenzija konačnog mozaika je bila 350x350 mm.

Druga grupa studenata je imala praksu u firmi MicroTri u Kraljevu. MicroTri je jedna od naših vodećih firmi u proizvodnji ploča od bukovog drveta sa značajnim izvoznim učešćem. Tokom ove praktične nastave studenti su bili podeljeni

u dve grupe. Jedna grupa je analizirala proizvodnju u primarnoj fazi gde je konstatovan trenutni raspored mašina i njihova produktivnost. Na osnovu dobijenih podataka predloženi su nov raspored tehnološkog procesa sa postojećim kapacitetom mašina, kao i raspored sa ulaganjem u novu proizvodnu liniju. Izveštaj o ovom radu je sadržao i predložene mere za otklanjanje eventualnih zastoja i tehnoloških problema u proizvodnji. Druga grupa je imala zadatak da izvrši kontrolu procesa prirodnog i veštačkog sušenja drveta. Firma poseduje dvanaest komora za sušenje drveta od dva proizvođača i studenti su imali zadatak da

haute école
neuchâtel berne jura

arc gestion
neuchâtel delémont

STIFTUNG
MERCATOR
SCHWEIZ

Univerza
v Ljubljani

analiziraju konstrukciju sušara, cirkulaciju vazduha, zagrevanje vazduha u komorama, regulaciju relativne vlažnosti vazduha, slaganje rezane građe i njenu vlažnost pre i posle sušenja, način pripreme rezane građe za sušenje i drugo. Pored ovoga određene su greške sušenja na rezanoj građi kao i istražen kvalitet sušenja. Kvalitet je ocenjen na bazi konačne vlažnosti i skorelosti (merenjem veličine razmaka između izrezanih lamela). Na osnovu dobijenih podataka ocenjen je proces sušenja na osnovu kojeg su studenti predložili određene sugestije za otklanja-

nje grešaka i poboljšanje kvaliteta osušene rezane građe. Mentor za navedene zadatke je bio prof. dr Aleksandar Lovrić sa Šumarskog fakulteta u Beogradu.

Pored praktične nastave, na Goču je organizovan i susret kompanija iz raznih oblasti drvne industrije. Gost Šumarskog fakulteta je bio gospodin Eduard Moshnikov iz firme Seneg iz Moskve koja se bavi poroizvodnjom sredstava za zaštitu drveta sa značajnim učešćem na Evropskom i Ruskom tržištu. Firma Seneg je veoma zainteresovana za saradnju sa srpskim kompanijama i u tom smislu, u

okviru pomenutog skupa je organizovan susret firme Seneg sa predstavnicima Klastera drvoprerađivača Srbije, menadžmentom firme „Novi Drvni Kombinat“ iz Sremske Mitrovice i sa nastavnicima sa Katedre za Zaštitu drveta sa odseka za TMP. Poslednjeg dana skupa studentima je prof. dr Zdravko Popović, u ime Šumarskog fakulteta, dodelio sertifikate o učešću na praktičnoj nastavi.

Aktivnosti na realizaciji ovog studentskog projekta su finansirani od strane švajcarske fondacije „Mercator“, a projekat će, posle uspešno završena dva ciklusa, biti nastavljen i u 2017. godini. Prema usvojenom planu, zainteresovani studenti treba da do kraja februara tekuće školske godine prijave svoje diplomske ili master radove. Posle pregleda prispelih radova nastavnici će izabrati najbolja čestiri rada koja će predstavljati fakultet. Prezentacije najboljih radova će se održati u Švajcarskoj u maju 2017. godine, a praktična nastava u kompanijama u Makedoniji (novembar 2017. godine) i Bosni i Hercegovini (septembar 2017. godine). ■

Wood World Trading
Marka Aurelija bb
22000 Sremska Mitrovica
tel. +381 22 636 636
fax. +381 22 613 893
e-mail: office@chabros.rs

■ Rezana sušena građa i elementi od bukve, hrasta, oraha, trešnje i egzotičnih vrsta drveta (zebrano, venge, tikovina)

■ Termo tretirano drvo

■ Parket i brodski podovi

■ Različite vrste plemenitih furnira

U saradnji s arhitektonskom kancelarijom *Alison Brooks Architects*, firmama *Arup* i *Londonskim festivalom dizajna*, Američko veće izvoza tvrdog drveta (AHEC) predstavilo je unakrsno lepljenu konstrukciju od ružinog drveta nazvanu *The Smile* (u prevodu Osmeh). Naziv je dobila po svom izgledu koji podseća na osmeh. Povodom *Londonskog festivala dizajna* bila je smeštena kod Fakulteta umetnosti Rootstein Hopkins od 17. septembra do 12. oktobra 2016. godine. Jedan je od orijentacijskih projekata festivala, a publika ga je mogla razgledati i iznutra. Spektakularno zaobljena cevasta drvena konstrukcija ima visinu 3,5 m, širinu 4.5 m i dužinu 34 m sa impresivno zaobljenim krajevima. Pokazuje konstrukcijski potencijal unakrsno lepljenih drvenih ploča (CLT) izrađenih od tvrdog američkog ružinog drveta. Koncept Alison Brooks kancelarije je prva „mega cev“ izrađena od formatiranih građevinskih ploča proizvedenih od tvrdog drveta.

Unakrsno lepljeno ružino drvo

Unakrsno lepljeno drvo (CLT) je građevinsko drvo koje se može koristiti za izradu gotovih zidova i podova u zgradama. To je slojevita konstrukcija sa pravouglom usmerenim drvenim vlaknima u odnosu na svaki naredni sloj. To gotovoj ploči daje jednaku čvrstoću u oba smera, baš kao i šperploči. CLT ploče su čvršće od betona. Mogu biti obrađene sa neverovatno malom tolerancijom. To ih čini idealnim za predobradu i brzu montažu, smanjujući vreme građenja za do 30%. CLT ploče se uobičajeno proizvode od mekog drveta smreke. Međutim, AHEC je u saradnji sa firmom *Arup* pokrenuo postupak eksperimentisanja sa CLT pločama izrađenima od brzo rastućeg severnoameričkog ružinog drveta. Ispitivanje je pokazalo da je ružino drvo znatno jače od smreke i ima superiorniji izgled. *The Smile* je prvi projekat u svetu koji koristi velike CLT ploče od tvrdog ružinog drveta. Cela konstrukcija je izrađena od samo 12 velikih ploča. Sva-ka je do 14 m duga i 4,5 m široka. Izrada tih ploča u CLT proizvodnom pogonu bio je važan iskorak za daljnju demonstraciju koja pokazuje kako se taj materijal može koristiti u komercijalnim projektima.

Razgovor sa Alison Brooks iz firme Alison Brooks Architects

Koji su estetski kvaliteti CLT ploča izrađenih od ružinog drveta?

Alison B. – To je vrlo zanimljivo drvo sa prekrasnim godovima i varijacijama u boji. Ružino drvo ima neku vrstu sjaja, god je zbijen i gladak. Moguć je odabir jasnih go-

Fotografije: www.thetulpwoodsmile.info

LONDONSKI FESTIVAL DIZAJNA - ENGLESKA

Impresivna konstrukcija i karakteristike drvene građevine

The Smile je prvi projekat u svetu izrađen od velikih unakrsno lepljenih drvenih ploča (CLT) proizvedenih od tvrdog američkog ružinog drveta. Impresivna konstrukcija sa impresivnim karakteristikama, jer niko nikada nije izgradio tako nešto od tako tankog drveta.

dova bez čvorova što nudi jasan izgled i alternativu četinarima. Volim način na koji su lamele usmerene u unakrsno slojevitoj ploči jer izražavaju funkcionalnost strukture.

Kako se strukturna svojstva CLT ploče od ružinog drveta uklapaju u vaš dizajn za *The Smile*?

Alison B. – Želela sam stvoriti nešto pomoću CLT ploča od ružinog drveta, ali u njihovom najvećem mogućem formatu, a to su ploče 4.5 m x 20 m, te izraziti dodatnu snagu koju mogu ponuditi CLT ploče kada su napravljene od tvrdog drveta. Najbolji način za to bio je kombinovanje ploča u četvorostranu šuplju cev. To je nosivi profil koji se ponaša jako dobro u smislu napetosti i kompresije pri postizanju velikih raspona. Sa ovom CLT „cevi“ lučnog oblika i ogromnog formata, ploče tvore građevina koja se uzdiže iz središnje tačke. Jedna od najupečatljivijih odlika konstrukcije jeste mala debljina većine zidova i podnih ploča - samo 100 mm debljine. To je autonoman i samonosiv komad arhitekture koji nežno dodiruje tlo...

Kako ste učinili *The Smile* zanimljivim i interaktivnim?

Alison B. – Zaobljeni oblik podseća na ljuljanje. Dakle, sam oblik poziva na proveru da li se paviljon pomiče, i kakav je

osećaj hodati na zakrivljenom podu. Vrata i rampa na sredini objekta pozivaju posetioca da uđe – nešto poput arhitektske slike Nojeve barka. Unutra se rasveta razliva sa lučnih krajeva i poziva vas da hodate uz nagib krivulje prema balkonima koji se nalaze na oba kraja. Pogled sa njih podseća na pogled sa brodske ograde. Zidovi paviljona su perforirani ovalnim rupama, veličine između 12 i 20 cm. Tokom dana omogućavaju ulazak dnevnog svetla u unutrašnji prostor. Smeštene su u delovima CLT zidova gde je najmanja količina naprezanja, u obliku izražajnih ornamenata. Po mraku *The Smile* emituje zrake svetlosti iz svojih krajeva što vizualno produžava konstrukciju, razigranu usklađenost građevine koja stvara specifičan i zaklonjen prostor ispod svojih konzola.

Razgovor sa Davidom Venablesom, evropskim urednikom AHEC-a

CLT od mekog drveta je tako uspešan proizvod za kojim raste potražnja na tržištu. Zašto ste toliko želeli predložiti alternativu?

David V. – Najveći deo tržišta vrši odabir proizvoda na osnovu cene. Zato evropsko meko drvo ima smisla upotrebiti samo kod klasičnih konstrukcija. Za neke javne zgrade ili kuće, na primer, po-

stoje uslovi za upotrebu specijalnih proizvoda boljeg kvaliteta. Tu će bolja snaga ili bolji izgled učiniti CLT ploče od tvrdog drveta materijalom izbora, a vrlo verovatno i jednim rešenjem.

A zašto ste postavili konstrukciju na Londonskom festivalu dizajna?

David V. – *The Smile* ne predstavlja samo konstrukciju, nego nešto daleko važnije, to je najnovija faza desetogodišnjeg projekta koji preispituje način korišćenja tvrdog drveta za izgradnju konstrukcija. Umesto da eksperimentišemo u laboratoriji, mi to radimo u javnosti. To je rizično, ali nagrade su super. Pre tri godine radili smo sa arhitektima *dRMM* (*de Rijke Marsh Morgan*) i inženjerima firme *Arup* kako bi dizajnirali *The Endless Stair* (Beskrajne stepenice), prvi CLT prototip od ružinog drveta izrađen za Londonski festival dizajna. Kao rezultat toga, proširila se rasprava o tvrdom CLT-u širom Evrope, a i mnogo smo spoznali od tog projekta tako da smo bili u mogućnosti da pokrenemo i industrijsku proizvodnju. *The Smile* će otvoriti dalje rasprave, a one će širiti mogućnosti. Očigledno je da građenje može biti ne samo uzbudljivo nego i lepo sa CLT ploča-

ma, a moguće je da će ga uzeti i u obzir za neki javni prostor u Londonu.

Zašto je *The Smile* tako važna drvena konstrukcija?

Andrew L. – *The Smile* je najsloženija CLT konstrukcija ikad izgrađena. Ne samo da ima dvostruku konzolu, nego se ulazna vrata nalaze u samom središtu gde su naprezanja najviša. Gledate na dve konzole od 15 metara. Ako okrenete strukturu vertikalno i dodate težinu od 60 posetilaca na jednom kraju, dobijete iste uslove za stabilizaciju kao i kod zgrade od pet spratova. Niko nikada nije izgradio tako nešto od tankog drveta.

Kako ste se odlučili za svoj tim kod projekta *The Smile*?

David V. – Tim je bio sjajan. To su ozbiljne firme koje ulažu svoje vreme u ideju u koju veruju. Imamo poslovni odnos sa Alison već više od 10 godina. Prvi put smo se susreli prilikom njenog predavanja arhitektima u Nemačkoj, gde je pričala o svom pionirskom korišćenju drveta za pristupačnu gradnju kuća. U njenoj arhitekturi nalazi se pametna jednostavnost, a i dobar deo poniznosti. Ona vrlo tiho i argumentova-

no utiče na sagovornike i spremna je da menja razmišljanja. Ona je jak zastupnik upotrebe drveta u graditeljstvu... Takođe, nikada ne bi ostvarili ovaj projekat bez firme *Arup*. Ideja za prvobitnim testiranjem konstrukcijskog potencijala CLT ploča od ružinog drveta (projekt *The Endless Stair* iz 2013.) proizašla je iz naše trajne saradnje sa firmom *Arup*. Kroz partnersku saradnju bili smo u mogućnosti uveriti firmu *Zublin Timber* na probnu upotrebu velikih industrijskih CLT ploča od ružinog drveta za projekat *The Smile*. Njihovo bogato iskustvo i stručnost u području gradnje drveta i posebno CLT pločama omogućilo je ostvarenje građevinskog izazova *The Smile*, koje možda izgleda jednostavno po svom obliku, ali je vrlo kompleksno zdanje u smislu drvene konstrukcije. Firma *Zublin Timber* ima reputaciju stručnjaka za jednokratne projekte i proizvela je CLT ploče za projekat *The Smile*, a način na koji izrađuju CLT ploče razlikuje se od pristupa drugih proizvođača. Oni koriste vakumske prese za stvaranje uslojenih materijala umesto najčešće korišćenih pritisnih ploča. To im omogućuje stvaranje zakrivljenih elemenata i rad sa manjim proizvodnim količinama, a oba faktora su važna za projekat *The Smile*.

INČ STYLING D.O.O. PREDUZEĆE ZA PROIZVODNJU,
PROMET I USLUGE U OBLASTI GRADJEVINARSTVA

BEOGRAD, ŠLJIVARSKA 18 E-MAIL: INCHSTYLING@YAHOO.COM
TEL/FAX: 011/3945-442 MOB: 063/210-912 063/8196-509

prodaja i ugradnja
parket
lajsne
pragovi

Koliko su održive CLT ploče od ružinog drveta?

David V. – One su dobre i za američke proizvođače tvrdog drveta i za okolinu. Da biste koristili drvo na ekološki najprihvatljiviji način, bitno je koristiti što je moguće više od onoga što se uzgaja i seče, a bacati što je manje moguće. Tu dvostruko pobeđuju CLT ploče od ružinog drveta. Prvo, ružinog drveta ima u izobilju. Prirodno predstavlja veliki udio u šumama tvrdih vrsta drveta. I drugo, za proizvodnju CLT ploča koristi se najniža klasa – klasa koja se ne izvozi za proizvodnju nameštaja i kao takva ima vrlo ograničeno tržište.

Razgovor s Andrejom Lavrenceom, stručnjakom iz firme Arup

Zašto se drvo sve više koristi u građevinarstvu?

Andrej L. – Drvo ima mnoge prednosti, ali mislim da je najveća brzina. Drvo je lagano i u tehnološki savremenoj proizvodnji može biti obrađeno sa neviđeno malim tolerancijama. To ga čini idealnim za predobradu i brzu montažu. Sastavljanje drvenih građevina slično je sastavljanju divovskog komada zapakovanog nameštaja. Razvoj CLT ploče ključni je deo drvene revolucije jer nam pruža način za stvaranje velikih drvenih ploča koje se mogu koristiti za gotove zidove i podove zgrada, bez potrebe korišćenja mokrog betona.

Zašto je ružino drvo tako pogodno za izradu CLT ploča?

Andrej L. – U poređenju sa drugim vrstama drveta, ružino drvo je iznenađujuće čvrsto za svoju težinu. Znatno je jače od smreke, ali još uvek dovoljno niske gustoće da se lako suši u komorama, lako obrađuje, lako transportuje i jednostavno se uvrću vijci u njega. Gdje god se traži poboljšana snaga i izgled, tu vidim veliki potencijal za CLT ploče od ružinog drveta.

Koji su bili najveći tehnički izazovi u projektu?

Andrej L. – Konstrukcija je dizajnirana tako da se odupre opterećenju vetra od oko 10 tona. Takva opterećenja imaju tendenciju iskrivljivanja pravouglog preseka cijevi u oblik romba. Očito rešenje je bilo da se instaliraju interni unakrsni učvršćivači celom dužinom unutrašnjeg prostora, ali to bi uništilo Alisonov koncept čiste unutrašnjosti. Umesto toga skrili smo drvene grede iznad stropa što nam je omogućilo čvrsto povezivanje zidova sa stropom i sprečavanje eventualnih deformacija. Takođe smo pomoću vijaka fiksirali *The Smile* na veliku drvenu kutiju, skrivenu pod zemljom, a ispunjenu sa 20 tona čeličnih tegova. To je ono što zaustavlja naginjanje pod težinom ljudi na jednom kraju, ili prevrnuća pod jakim vetrom. Potreba za težinom od 20 tona i 6.000 dugih vijaka za povezivanje CLT ploča stvarno daje osećaj velikih sila kojima se *The Smile* mora odupreti. ■

Prevod drvo.hr

NESTA DOO, Beli Potok, Kružni put 20
tel/fax: 011/ 3943 255, mob: 063/334-735
nesta_doo@yahoo.com
nesta.laminati@yahoo.com

Porodična tradicija za Vaš siguran korak

- Proizvodnja i prodaja klasičnih parketa i brodskih podova
- Veliki izbor najkvalitetnijih nemačkih laminata
- Renomirani brendovi lepkova i lakova za parket
- Ugradnja parketa i laminata po sistemu „ključ u ruke“

www.nestaparketi.co.rs

MEĐUNARODNI SAJAM GRAĐEVINARSTVA 19 - 23. april 2017.

- Najsavremeniji materijali,
građevinske mašine i alati,
informacione tehnologije...

simpo

Nameštaj sa dušom

www.simpors.rs

prerada drveta

MOCA d.o.o.

37222 Jablanica - Kruševac
037/ 658 222, 658 223, 658 224
e-mail: dragan.moca@gmail.com
www.moca.rs

- impregnacija elektro stubova
- impregnacija TT stubova
- impregnacija željeznih pragova
- uslužna impregnacija svih oblika dasaka i građe
- impregnacija drvene galanterije
- struganje dasaka i greda
- proizvodnja drvene biomase (sečke)

Impregnacija TRI JELE doo, 36340 Konarevo - Kraljevo
tel/fax: 036 822 109, 036 822 552, 036 821 001, 036 822 285
e-mail: trijeje2@gmail.com, trijeje@gmail.com
www.trijeje.com

MicroTri

MicroTri d.o.o. :: Karadorđeva 65 :: 11000 Beograd
Tel 011/2628-286; 2621-689 :: Fax 011/2632-297
Email: timber@microtri.rs :: www.microtri.rs

**PROIZVOĐAČ KANT TRAKE
ZA NAMEŠTAJ**

11000 Beograd
Mirijevski bulevar 18b
(Građevinski centar MERKUR)
Tel: +381 11 2994 779
+381 11 2992 753
Tel/fax +381 11 2992 762
Email: poruke@kantex.eu
www.kantex.ro

**RADOVIĆ
ENTERIJER**

www.radovic-enterijer.com

Vukobaba bb • 31210 Potraga • Srbija

tel: +381 11 724 161

tel/fax: +381 31 724 140

office@radovic-enterijer.com

TOPLINA PUNOG DRVETA

agroflora

Kozarska Dubica

PREDUZEĆE ZA PRERADU DRVETA

tel: +387 52 428 530 fax: +387 52 430 884
+387 52 428 531 mob: +387 65 525 089

agroflorakd@yahoo.com
www.agroflora.com

AT

blum

Joze Šćurle 13g
11080 Zemun
telefon: 011/7129 072
011/7129 354
011/7129 467

www.intergaga.co.rs

e-mail: intergaga.belgrade@gmail.com

Zastupnik turske firme za
boje i lakove GENC KATALAR KIMYA

PAVLE

Stevana Šupljikca 16
tel. 013/ 313-111
tel/fax. 013/ 310-934
e-mail: office@pavle.rs

fasadna stolarija

staklene fasade • drvena stolarija
drvo-aluminijumska i aluminijumska stolarija

primostroj
machines and tools for wood processing
strojevi i alati za drvenu industriju

Primostroj d.o.o.
Rakovčeva 28, 10 000 Zagreb
R. Hrvatska
tel.: 00358(0)1/5629-733
mob.: 00358(0)91/2312721
info@primostroj.hr, www.primostroj.hr

MAŠINE I ALATI ZA OBRADU DRVETA

HEZO
mašine DOBOJ

tel. 00387-65-745-711, 00387-65-242-272

www.hezomasine.com
hezomasine@hotmail.com

**PREDUZEĆE ZA PROIZVODNJU
KANCELARIJSKOG NAMEŠTAJA**

KRAGUJEVAC, Avalska bb
tel: +381 (0) 34/ 300 895

BEOGRAD

Antifašističke borbe 30
tel: +381 (0) 11/3739 392
e-mail: salonbg@blazeks.rs

www.blazeks.rs, office@furnitura.rs

Eurokant ★★★★★
NOVI SAD

Novi Sad, Subotička 6
www.eurokant.rs - e-mail: info@eurokant.co.rs
Tel/fax: +381 21 402 330, 401 640, 479 03 28, 479 02 88

PRODAVNICA OKOVA ZA NAMEŠTAJ
Tone Hadžića 23, Novi Sad
Tel/fax: +381 21 466 833, prodavnica@eurokant.co.rs

InterLignum

d.o.o. Kninska 21 Teslić 74270
Tel/fax: +387 53 431-596, 431-597
E-mail: interlum@teol.net
www.interlignum.net

OPLEMENJENE UNVER PLOČE ■ FURMIRANE
IVERICE ■ KUHINSKE RADNE PLOČE
DIHT LAJSNE ■ MELAMINSKE KANT TRAKE
ABS KANT TRAKE ■ MDF, HDF, OSB PLOČE
GRAĐEVINSKI PROGRAM ■ OKOVI AMERIČKIH
PLAKARA ■ KONFEKCIJA BRUSNIH TRAKA

MARIĆ
PROIZVODI OD DRVETA

www.mariccacak.co.rs

info@mariccacak.co.rs

www.woodmooddesign.rs

Čačak/Loznica bb. Beograd/Takovska 49a
+381 32 5373 588 +381 11 32 92 718

**BETONSKE
MONTAŽNE
SKELETNE
KONSTRUKCIJE**

Visokog Stevana 43 a, 11000 Beograd
e-mail: bmsk@yubc.net
tel/fax: (+381) 11 2634393

Ovlašćeni
zastupnik

KLEIBERIT
LEPKOVI

DEPROM

Prodaja lepka i vezivnih sredstava

Rača KG 34 210

deprom@ptt.rs, www.deprom.rs
t/f 034 752 202, 063 88 53 453

VRHUNSKI LEPKOVI RENOMIRANOG
NEMAČKOG PROIZVOĐAČA

Jowat
Klebstoffe

marketing • distribution • support

Velvet

Velvet doo • Vrbnička 1b • BEOGRAD
tel/fax. +381 11 351 43 93 • 358 31 35 • 305 68 29
e-mail: office@velvet.co.rs

KLASIČAN PARKET, BRODSKI POD I LAMINAT
ugradnja po sistemu „ključ u ruke“

Porodična tradicija za Vaš siguran korak

NESTA
PARKETI

Beli Potok, Kružni put 20
tel/fax: 011/ 3943 255, mob: 063/334-735
nesta_doo@yahoo.com, nesta.laminati@yahoo.com
www.nestaparketi.co.rs

DRVO TRADE NV

Beograd, Surčin, Vojvođanska 370
tel. 011 844 2449, tel. 011 844 2452
www.drvotrade.co.rs, office@drvotrade.co.rs

biznis klub

Fabbbrica d.o.o.
Bosanska 65, 11080 Zemun, Srbija
+381 11 316 99 77, +381 11 316 99 88
office@fabbbrica.co.rs
www.fabbbrica.co.rs

VIR doo Velika Plana
Mika Jovanovića 5
+381 26 515 633, 515 646
e-mail: zoranvir@gmail.com
parketvir@open.telekom.rs

• Orahovi odresci
za automatsko oružje i za karabine
• Proizvodnja parketa i drugih elemenata
• Otkup građe

CROWN FOREST d.o.o.
Prilike bb, IVANJICA

Tel. 032/5462 071, Fax. 032/5462 070
Mob. 064/4333332, 064/4499993, 066/8770000
www.parket-crownforest.co.rs
doo.milutinovici@open.telekom.rs

PROIZVODNJA PARKETA I PELETA

N A M E Š T A J
EUROSTIL

PROIZVODNJA NAMEŠTAJA
od punog drveta i pločastih materijala

76300 BIJELJINA
Banjalučka 5
+387 55 240 201
+387 65 604 955

eurostil@teol.net
office@eurostil.net
www.eurostil.net

promet · proizvodnja · kooperacija · usluge

TRGOPROMET
Ivanjica

32250 IVANJICA · V. Marinkovića 29
Tel. 032/ 660-195 · 660-196

PREDSTAVNIŠTVO I SKLADIŠTE BEOGRAD
Partizanska 205 (Dobanovačka petlja) · tel. 011/84-08-611

Proizvodnja rezane građe,
masivnih ploča i nameštaja

DRVOPROMET

V. Marinkovića 306, 32250 Ivanjica
tel. 032 631 612, 063 287 650
info@drvopromet.rs, www.drvopromet.rs

GRAKOM SN doo
Batajnički put bb
Zemun
tel. 011.7756.914
011.7756.915

- HRASOV PARKET
- JASENOV PARKET

hrastove lajsne: klasična i sokla
sve vrste lepкова i lakova

- BRIKET I OGREVNJA DRVA

www.grakomsn.com
grakom_nn@open.telekom.rs

prerada drveta i proizvodnja parketa

Canimpex

Beograd, Krunska 53
Tel/fax: 011-2438-904, 3443-647
E-mail: canimpex@eunet.rs
www.canimpex-cie.com

ZLATIĆ

Konarevo - KRALJEVO - Tel: 036 312 103
E-mail: zlatic@open.telekom.rs

PROIZVODNJA PARKETA
JAVORAC
BOGIŠE - BRUS

Put uspeha vodi do nas!

e-mail: javoracparket@gmail.com
tel. 037 839 022, 037 839 066
fax. 037 839 265

PARKETI TOMOVIĆ
Sincel 1952

S.Z.T.R. PARKETI TOMOVIĆ
32212 Prislonica-Čačak
tel. +381 32 5485 000, 5485 001, 5485 002
parketit@eunet.rs | www.parketitomovic.com

Drvoprodukt Kocić

- kvalitet na prvom mestu -

Strojkovce · Leskovac
tel: 016/ 795 555 · 063/ 411 293
www.drvoproduktkocic.com
e-mail: drvoproduktkocic@gmail.com

PROIZVODNJA KREVETA OD MASIVNOG DRVETA

INČ STYLING d.o.o.
Beograd
Šljivarska 18

INČ STYLING PARKETI

Tel. Fax.: +381 11 3945442
Mob: +381 63 210912
Mob: +381 63 8196509
Email: inchstyling@yahoo.com

fantoni group

špik iverica

Špik iverica DOO
V. Marinkovića 139, 32250 Ivanjica
Centrala +381 32 66 11 66
Fax +381 32 66 33 20

www.iverica.rs

> proizvodnja svih vrsta rezane građe
> sušenje rezane građe
> proizvodnja montažnih objekata

Grada prevoz doo
Starovlaška 100, 32250 Ivanjica
tel: +381 32 64 02 05
email: office@gradjaprevoz.com

Grada prevoz
PREDUZEĆE ZA PROIZVODNJU REZANE GRAĐE I MONTAŽNIH OBJEKATA

Wood World Trading

Marka Aurelija bb, 22000 Sremska Mitrovica
tel: +381 22 636 636, fax. +381 22 613 893
e-mail: office@chabros.rs

CHABROS
DRVNA INDUSTRIJA

Zaobilazni put bb – Industrijska zona
15300 Loznica, Srbija
tel: +381 15 811 668, +381 15 811 830
fax. +381 15 7100 191
e-mail: info@chabros.rs

PROIZVODNJA I PRODAJA TRACNIH TESTERA I USLUŽNO OŠTRENJE

PETERVARI

24430 ADA, Obilićeva 20
tel. 024 85 20 66
fax: 024 85 12 92
mob. 063 776 47 17

www.petervari.rs

MatVerder

Beograd
Zrenjaninski put 147a, 11211 Borča

REZANA ČAMOVA GRAĐA

Telefon: 011/ 33-29-515

ALATI ZA DRVO I PVC STOLARIJE

MAX

Tel: + 381 32 352 734
356 431, 356 439
e-mail: tmax@eunet.rs

Samatini d.o.o.
proizvodnja LAMAR parketa

SAMATINI - Fabrika LAMAR parketa
Milići - Bosna i Hercegovina
tel: +387 (0) 56 745 500, tel/fax: +387 (0) 56 741 101
e-mail: samatinidoo@gmail.com, www.lamar-parket.com

LAMAR FLOORING – SALON PARKETA U BEOGRADU
Bulevar oslobođenja 18c · tel. 011 2647 590, 3690 247

..RANDELOVIĆ..
STROJKOVCE - LESKOVAC - SRBIJA

PROIZVODNJA:
- BUKOVE REZANE GRAĐE
- ČETVRTAČE
- PARKETA

Tel: +381 16/ 794 407, 796 106
Fax: +381 16/ 794 400
www.randelovic.co.rs
e-mail: info@randelovic.co.rs

QUERCUS
PROIZVODNJA REZANE GRAĐE I TRGOVINA

Ante Mijić
Bročice bb, NOVSKA, HRVATSKA
tel: + 385 (44) 691 951
fax: + 385 (44) 691 955
mob. +385 (98) 262 094
quercus@quercus-am.hr · www.quercus-am.hr

NIGOS
ELEKTRONIK - NIŠ

18000 Niš, Borislava Nikolica - Serjože 12
Tel/fax: +381 (0)18/ 211-212, 217-468
E-mail: office@nigos.rs
www.nigos.rs

DOO DEPROM
HAN PIJESAK

REZANA GRAĐA

tel: + 387 (0) 57/557-356
mob. + 387 (0) 65/581-214

Kordun
1916

Kordun grupa doo
Beograd
Maršala Tolbuhina 4
011/65 64 129

kordunalati@mts.rs · www.kordun.hr

- alati za obradu drveta (kružne, tračne i gaterske testere, glodalica, burgije, ručni alat)
- mašine za obradu drveta i oštrilice
- servis i oštrenje testera i grafičkih noževa

"NIVAN KOMERC"
www.nivan-komerc.co.rs
nivankomerc@gmail.com

proizvodnja bukavih elemenata

Strojkovce - 16203 Vučje - Leskovac
Tel. +381 16 794 445
Tel/fax. +381 16 794 446

STRUGARA UROŠ d.o.o.

Ulica Žikina 41, Radinac, Smederevo
telefon: 026/701-156, faks: 026/701-471
e-mail: strugarauros@sohosistem.net

ČAJEVIĆ KOMERC

Čajević-komerc doo · Dikalji bb, 71350 Sokolac
Telefon/Fax: +387 57 432-922, +387 65 532-339
e-mail: cajevickomerc@gmail.com
www.cajevic-komerc.com

REZANA GRAĐA · LEPLJENI ELEMENTI
GRAĐEVINSKA STOLARIJA

НАМЕШТАЈ ЕНТЕРИЈЕР СТОЛАРИЈА

3M

Смедерево, Шалиначка бб
тел/факс: 026/621-626
моби́ли: 063/210-238
e-mail: trimszr@gmail.com

TOP TECH **BIESSE**

TOP TECH WOODWORKING d.o.o.
Kneza Miloša 25 · 11000 Beograd · Republika Srbija
tel. +381 11 3065 614 · fax. +381 11 3065 616
e-mail: office@toptech.rs

BIESSE S.p.A.
Via della Meccanica, 10 · 61122 Pesaro · Italy
tel. +39 0721 439100
e-mail: biessemarketing@biesse.com
www.biesse.com

BJELAKOVIĆ
HAN PIJESAK

SVE VRSTE REZANE GRAĐE
Suva stolarska daska · Elementi za stolariju
Brodski pod · Lamperija · Drveni briket
Tel: +387 (0)57/559-200, 559-201
Mob: +387 (0)65/626-606

KLANA

Ljepota prirode u Vašem domu!

Klana 264, 51217 Klana, Hrvatska
tel. +385 51 808 206 · fax. +385 51 808 150
www.diklana.hr

SISTEMI OTPRAŠIVANJA I LAKIRANJA

KIMEL-FILTRI

Siget 18 b, 10000 Zagreb, RH
tel: +385 1 6554 023, 385 1 6553 349
info@kimel-filtri.hr
www.kimel-filtri.hr

Lokve
PROZORI I VRATA

LOKVE doo, Homer 39
51316 Lokve, Hrvatska
tel. +385 (0)51 508 300, 385 (0)51 508 304
lokve@lokve-prozori.hr; www.lokve.com

CEDAR d.o.o.
TIMBER EXPORT

Kastav, Rubeši 163c, Rijeka, HR
Tel: +385(0)51 224-854, 223-912
E-mail: cedar@ri.t-com.hr
www.cedar.hr

spinvalis
tvornica namještaja d.d.

Veleprodaja
tel. 00 385 34/311-175
prodaja@spinvalis.hr
www.spinvalis.hr

xilia

tel. 011 219 8516
022 349 254
022 340 931
mob. 063-213-549
063-428-562
www.xilia.rs / info@xilia.rs

interholz
export-import d.o.o.

- izvoz rezane grade i elemenata
- furniri, egzote, troslojnica
- konsalting - FSC
- otkup trupaca

tel: +381 11 3322 460 · tel/fax: +381 11 3322 182
cell: +381 63 204 305
e-mail: rajko@interholz.rs · www.interholz.rs

TERMO DRVO

ORAGO TERMO-T

HRTKOVC 22427, Kraiška 14
Tel/fax 022 455 848, 455 810

Sand

tel: +381 15 470 470
fax: +381 63 470 480
e-mail: office@sand.rs
www.sand.rs

WEINIG

Vesna Spahn
Zastupnik za Srbiju i Crnu Goru

MW GROUP SCG DOO
Čupićeva 1/1 · 37000 Kruševac
Tel/fax: +381 37 445 070, 445 071, 445 075, 445 077
Mob: 063 622 906
e-mail: mwgroupscg@mts.rs
www.mwgroup.rs

OŠTRENJE NA TEMELJIMA TRADICIJE I ISKUSTVA

special steel & compressed air solutions

PROCHROM
COMP d.o.o. BLEĐ

CNC 600

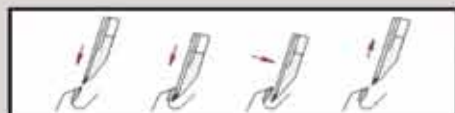
Mokro oštrenje kružnih testera (TCT, vidia)

- 6-osna CNC-kontrola.
- Sve vitalne mehaničke komponente površinski su zaštićene - kromirane.
- CNC program za programiranje svih oblika zuba.
- Oštrenje različitih vrsta zuba za drvenu industriju u jednom ciklusu.
- Neovisni izbor brzine brušenja za ravne, lijeve ili desne zube.
- Najveći vanjski promjer Ø600mm.
- Pozicioniranje pomoću mikro koračajnog motora omogućuje automatsku kontrolu razmaka pritezanja, momenta pritezanja i kontrolu debljine.
- Pojedinačno reguliranje razlike visine i širine kod oštrenja stražnje površine zuba (Top Flat i Triple Chip form).
- Centralni sustav podmazivanja smanjuje troškove održavanja i povećava životni vijek stroja.
- Potpuno zatvorena kabina, posebna električna kabina i kabina stroja.
- Hlađenje s uljem.
- Intuitivan program za rukovanje strojem.
- Ergonomska kabina.
- Posebni softverski program za brušenje višelistnih kružnih testera (multirip saws + split scorers).

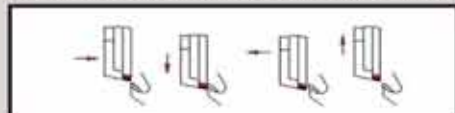

Tehničke karakteristike:

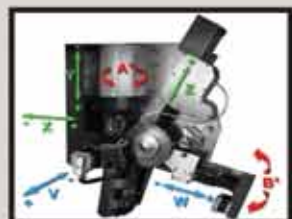
Model	CNC 600
Vanjski promjer kružnog lista	Ø100-600mm
Promjer rupe	Od Ø12mm
Debljina lista	Max 6.0 mm
Korak zuba	Max 100mm
Kut brušenja	(-10°) - (+30°)
Kut rotacije brusnog diska	±45°
Vanjski promjer brusnog diska	Ø125mm
Promjer rupe brusnog diska	Ø32mm
Kapacitet pumpe za hlađenje	50lt/min.
Volumen spremnika za hlađenje	~110lt.
Priključna snaga	3.5kW
Napon	380V, 3Ph, 60Hz
Neto/bruto težina	895/950
Dimenzije	130x200x200cm

Oštrenje prsne površine zuba (face grinding)

Oštrenje stražnje površine zuba (top grinding)

6 Osna CNC kontrola

Savetovanje

Prevoz

Montaža

Dokumentacija

Servis i održavanje

OSTALA PONUDA:

- Testere
- Trake
- Cirkulari

- Stelit
- Woodmizer
- Gateri

- Mašine za oštrenje
dijamantnih alata

- Mašine za oštrenje
noževa

- Mašine za oštrenje
tračnih testera...

Tražimo distributera
naših prodajnih
programa.

special steel & compressed air solutions
PROCHROM
COMP d.o.o. BLEĐ
GENERALNI ZASTUPNIK I SERVISER

TEL.: +386 (0) 4 53 78 210
FAX.: +386 (0) 4 53 78 211
E-MAIL: info@prochrom-comp.si
WEB: www.prochrom-comp.si
Šobčeva cesta 12 b, 4248 Lesce
Slovenija

LAMAR FLOORING
SALON PARKETA U BEOGRADU
Autokomanda, Bulevar oslobođenja 18c
tel. 011 2647 590, 3690 247

ekskluzivni troslojni parketi

Sistematskim i upornim radom, firma SAMATINI se razvijala i tehnološki opremala. Zahvaljujući dugogodišnjim aktivnostima, danas ovo preduzeće ima kompletnu savremenu opremu i zaokruženu proizvodnju za izradu 100.000 do 120.000 m² troslojnih ekskluzivnih parketa godišnje.

Kompletna proizvodnja, od prerade trupaca pa do izrade troslojnih parketa se obavlja na najsavremenijim mašinama koje omogućavaju veoma visoku preciznost izrade.

Proizvodni program čine troslojni parketi od kvalitetnog hrasta, bukve, jasena, graba, bagrema, javora, trešnje, oraha, vengea i tikovine, industrijski pod i termotretirani parketi pri čemu svi proizvodi poseduju odgovarajuće sertifikate (FSC CE), sertifikat kvaliteta itd.

Završna obrada se radi najkvalitetnijim uljima u preko četrdeset boja.

Nudimo saradnju projektnim biroima, arhitektama i parketopolagačima, za vrhunsko opremanje ekskluzivnih prostora troislojnim LAMAR parketima od svih vrsta drveta iz sopstvene proizvodnje.

Samatini d.o.o.
proizvodnja **LAMAR** parketa

SAMATINI - Fabrika LAMAR parketa
Milići - Bosna i Hercegovina
tel: +387 (0) 56 745 500, tel/fax: +387 (0) 56 741 101
e-mail: samatinidoo@gmail.com, www.lamar-parket.com

Rover M5

Centar za obradu
sa numeričkom kontrolom

Kada konkuretnost zahteva proizvodnju umetničkih dela

Rover M5 je obradni centar stvoren za izradu neobičnih, unikatnih proizvoda, većih objekata i dizajnerskih elemenata. Kompaktnih dimenzija, omogućava rad sa komadima do 535mm debljine. Potpuno jedinstvena tehnologija po povoljnoj ceni, idealna za najzahtevnije mašinske operacije.

Savršena kombinacija iskustva Biesse Grupe i italijanske genijalnosti

 BIESSE

biesse.com

TOP TECH
WOODWORKING

Ovlašćeni predstavnik Biesse S.p.A.
za tržišta Srbije, Bosne i Hercegovine,
Crne Gore i Albanije
11000 Beograd · Kneza Miloša 25
tel. +381 11 3065 614
www.toptech.rs · office@toptech.rs

ARTech

Okov za prozore
100% Made in Italy

SISTEMI OKOVA ZA VRATA I PROZORE

www.agb.it

ARTech je novi AGB sistem okova za okretno nagibne prozore.

ARTech je projektovan po principu modularne logike koja omogućava multifunkcionalnost elemenata, dok proces ugradnje okova dobija na fleksibilnosti, sa daleko manjim zalihama okova na lageru.

ARTech, u skladu sa njegovim imenom, ističe dizajnerska i inovativna tehnička rešenja.

ARTech je plod kreativnosti i iskustva, Italijanske proizvodne firme sa učešćem od 100%.

